

GAZİANTEP İLİ ŞEHİTKAMİL İLÇESİ
KARACABURÇ, KARACAÖREN, YALANGÖZ VE DÜNDARLI
MAHALLELERİ
REVİZYON NAZIM İMAR PLANI

PLAN AÇIKLAMA RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.GAZİANTEP ÖLÇEĞİNDE ANALİTİK ETÜTLER

1.1.COĞRAFİ KONUM

1.2. GAZİANTEP'İN ÜLKE ULAŞIM AĞINDAKİ YERİ VE ERİŞİM

1.3. İDARİ YAPILANMA SÜRECİ

1.4. MEKÂNSAL GELİŞME SÜRECİ VE MAKROFORM YAPISI

1.5. PLANLAMA SÜRECİ

1.6. DOĞAL YAPI VE KORUNACAK DEĞERLER

1.6.1. Jeomorfolojik Yapı

1.6.2. Jeolojik Yapı

1.6.3. Hidrolojik Yapı

1.6.4. İklim

1.6.5. Orman Alanları

1.6.6.Toprak Yapısı

1.6.7.Tarım ve Mera Alanları

1.6.8.Flora ve Fauna

1.6.9.Doğal Koruma Alanları

1.7. SİT ALANLARI

1.8. AFET RİSKİ TAŞIYAN ALANLAR

1.8.1. Deprem Riski

1.8.2.Heyelan ve Çığ Riski

1.8.3. Erozyon Riski

1.8.4. Sel ve Taşkın Riski

1.9. DEMOGRAFİK YAPI VE SOSYO-EKONOMİK YAPI

1/3

2.PLANLAMA ALANI ÖLÇEĞİNDE ANALİTİK ETÜTLER

2.1. PLANLAMA ALANININ KONUMU

2.2.1. KENT İÇİNDEKİ KONUMU

2.2.2 İLÇE İÇİNDEKİ KONUMU

2.2.3. İDARİ YAPI İÇİNDEKİ KONUMU

2.2.4. ULAŞIM AĞI İÇİNDEKİ KONUMU

2.2.PLANLAMA ALANININ MEKÂNSAL OLUŞUMU

2.1.DOĞAL YAPI

2.2.JEOLOJİK YAPI

2.3.İKLİM YAPISI

2.4.NÜFUS

3.ALANIN PLANLAMA SÜRECİ

3.1.YÜRÜRLÜKTEKİ 1/25000 ve 1/5000 ÖLÇEKLİ NAZIM İMAR PLANINDAKİ DURUM

3.2.PLAN GEREKÇESİ VE PLAN KARARLARI

3.3.PLAN NOTLARI

İM

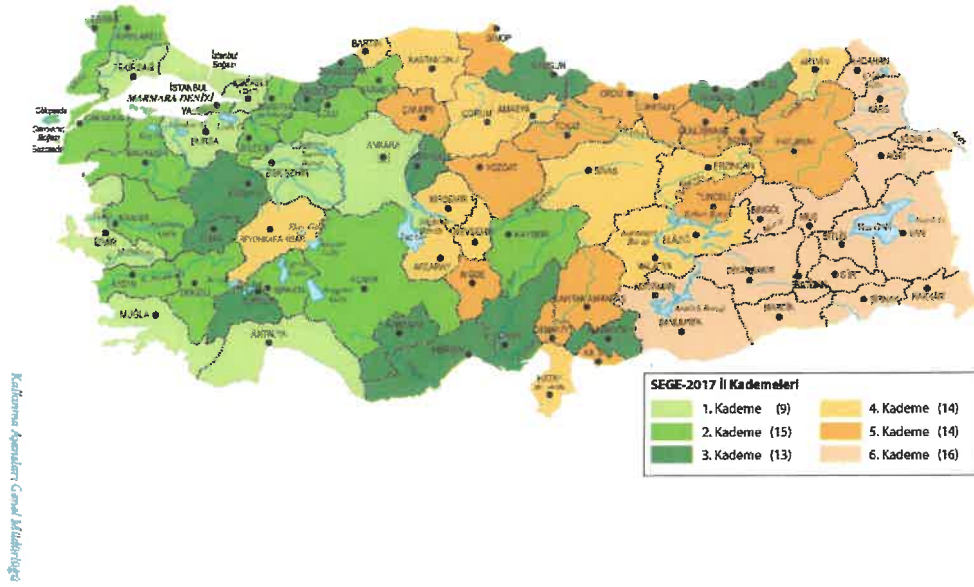
Harita 2: TRC1 İstatistiki Bölge Birimi ve Gaziantep

Güneydoğu Anadolu Bölgesinin en gelişmiş ili olan Gaziantep'te yoğun sanayi faaliyetleri yürütüldüğünden Gaziantep, rekabetçi ve yenilikçi kapasite boyutundaki değişkenlerde Türkiye genelinde en üst sıralarda bulunmaktadır. Örneğin; imalat sanayii kayıtlı işyeri oranı değişkeninde birinci, kişi başı marka başvurusu sayısı değişkeninde ikinci, KSS işyeri sayısının Türkiye içindeki oranı ve kişi başına düşen ihracat tutarı değişkenlerinde üçüncü sıradadır.

M

RS

Harita 1. İİ SEGE-2017 Gelişmişlik Kademeleri Haritası

Harita 3:İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması (SEGE)

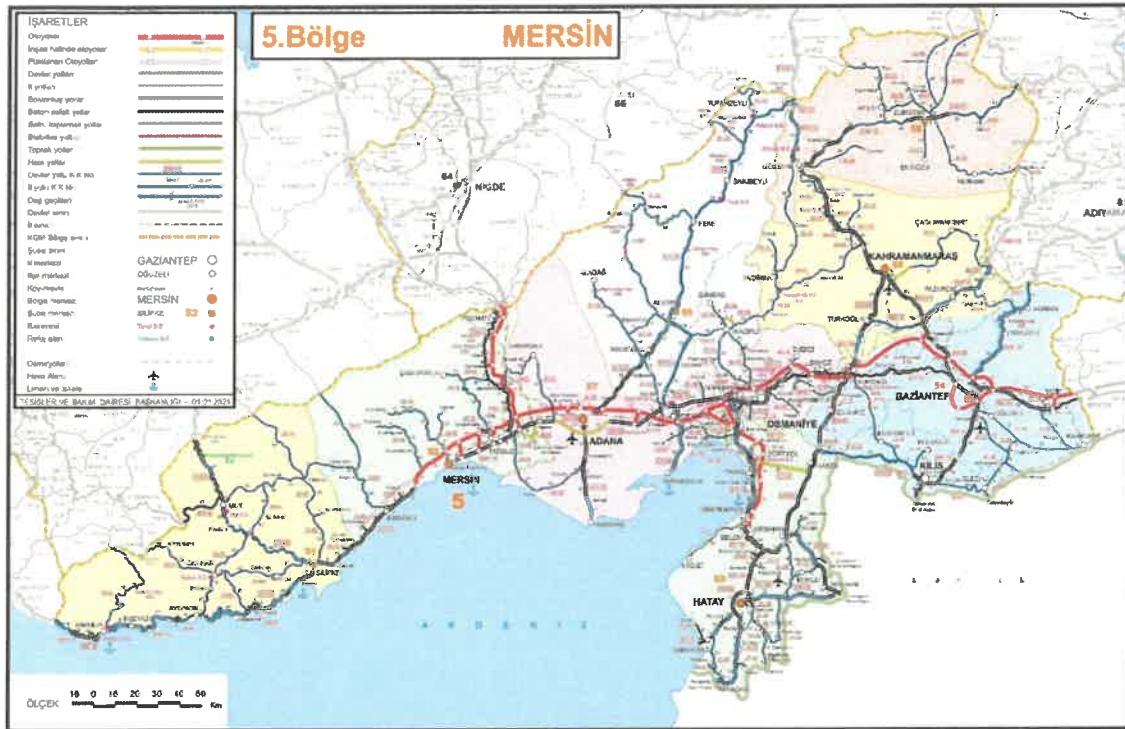
Kaynak: Kalkınma Bakanlığı, SEGE-2017 Raporu.

TRC1 Bölgesi'nin coğrafi konumu itibariyle lojistik üs olma potansiyeline sahiptir. Bununla birlikte bölgenin Orta Doğu ile İskenderun ve Mersin limanlarına yakınlığı, güçlü sanayi ve ticaret yapısı, serbest bölgeye sahip olması, mevcut demiryolu ağı ve gelişmiş otoyol bağlantıları ile havalimanlarının olması bu durumu destekleyen etmenlerdir ve bu durumda Gaziantep kritik bir rol üstlenmektedir.

13

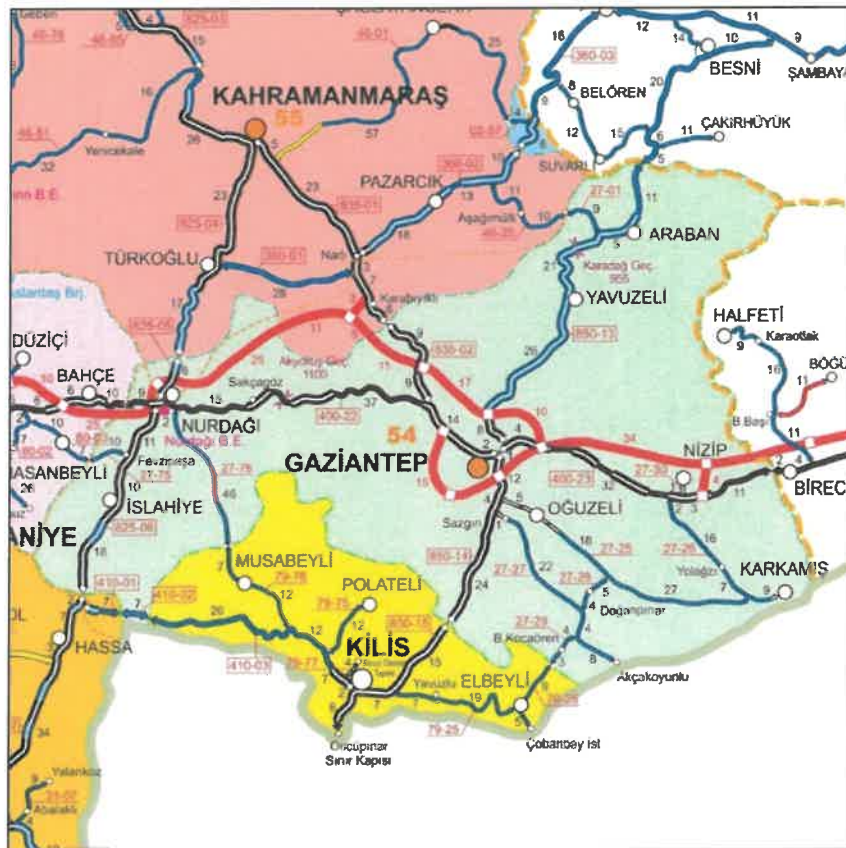
13

1.2. GAZİANTEP'İN ÜLKE ULAŞIM AĞINDAKİ YERİ VE ERİŞİM

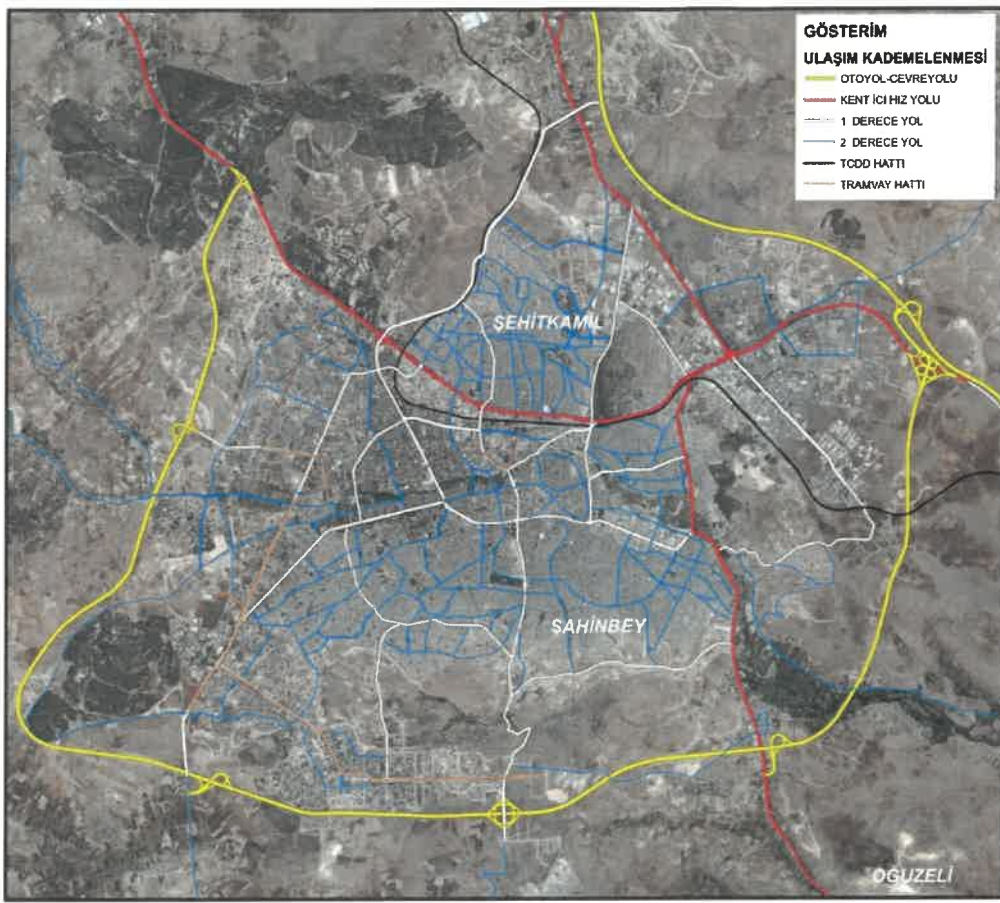
Harita 4: Karayolları Genel Müdürlüğü 5. Bölge haritası

Kaynak: Karayolları Genel Müdürlüğü

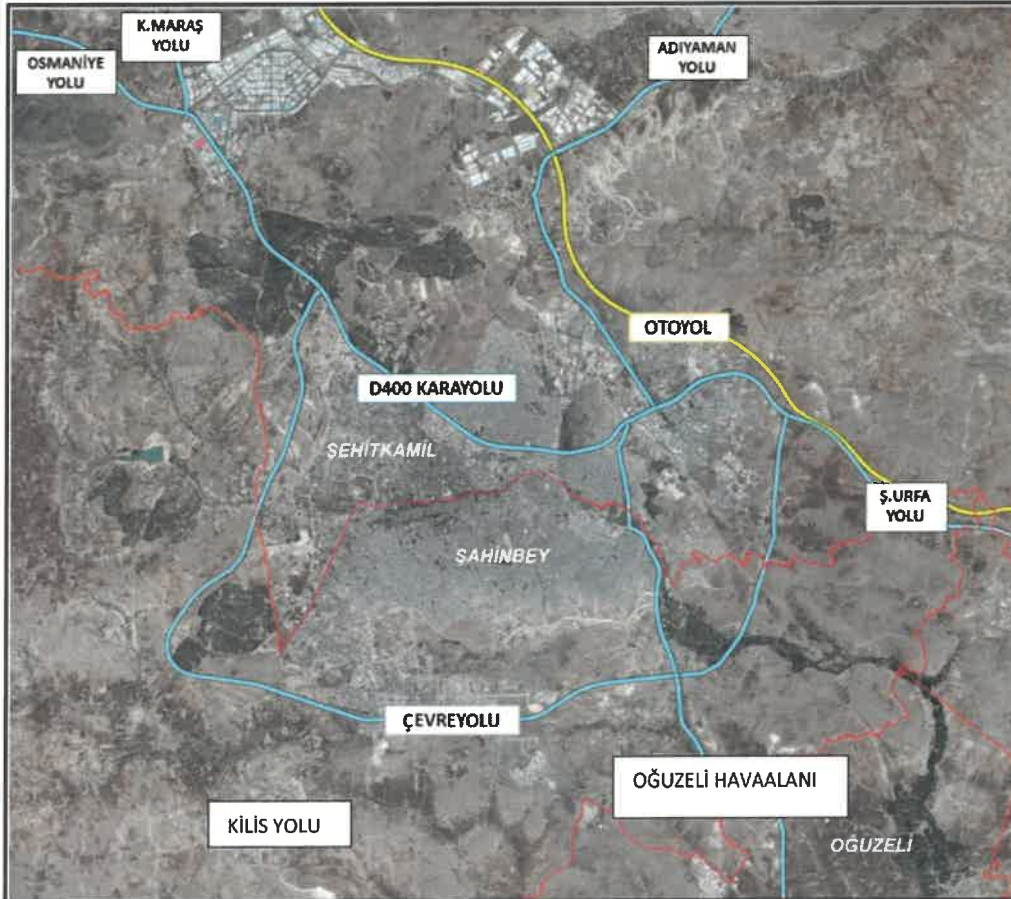

Harita 5: Karayolları Genel Müdürlüğü Gaziantep haritası

Kaynak: Karayolları Genel Müdürlüğü

Harita 6: Ulaşım Ağı Kademelenmesi
Kaynak: Gaziantep Ulaşım Ana Planı-2030 (2015)

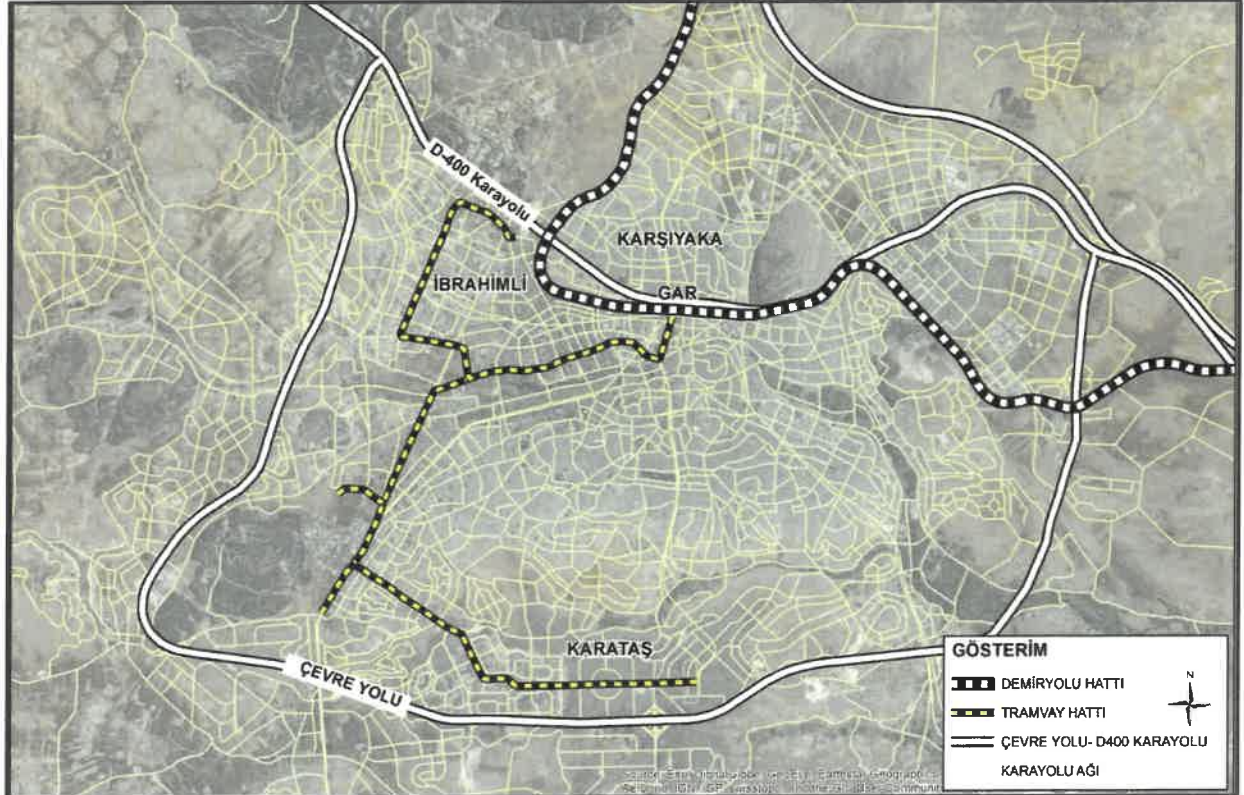

Harita 7: Gaziantep Kara Yolu Bağlantıları
Kaynak: Gaziantep Ulaşım Ana Planı-2030 (2015)

Harita 8: Gaziantep Havaalanı

Kaynak: Gaziantep Ulaşım Ana Planı-2030 (2015)

Harita 9: Gaziantep TCDD Demiryolu Hattı- Tramvay Hattı

Kaynak: Gaziantep Ulaşım Ana Planı-2030 (2015)

1.3. İDARİ YAPILANMA SÜRECİ

Osmanlı İmparatorluğu'nda Zulkadriye (Maraş) eyaletine bağlı bir sancak merkezi, daha sonra, 1818'de Maraş vilayetinden alınarak bir kaza halinde Halep Eyaleti Merkez Sancağına bağlı kaza merkezi olan Gaziantep'te belediye teşkilatı, İmparatorluğun beşinci belediyesi olarak 1870 yılında kurulmuştur. Cumhuriyetin ilanından bir yıl sonra- 1924 yılında- tüm sancaklar kaldırılması ile Gaziantep il statüsüne dönüştürülmüştür.

27.06.1987 tarih ve 19500 Sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 3398 Sayılı “*Gaziantep İli Merkezinde Şehitkâmil ve Şahinbey Adıyla İki İlçe Kurulması Hakkında Kanun*” ile Gaziantep Belediyesi, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi’ne dönüştürülmüş ve bu kapsamda merkez ilçe Şehitkâmil Belediyesi ile Şahinbey Belediyesi olarak ikiye bölünmüştür.

2004 yılında yürürlüğe konan 5216 sayılı *Büyükşehir Belediyesi Kanunu Geçici Madde 2* ile de Gaziantep Valilik binası merkez alınmak sureti ile 20 km’lik yarıçaplı dairenin içindeki ve dokunduğu idari sınırların içindeki diğer yerleşimler büyükşehir belediye sınırları içine alınmıştır. Yapılan bu yasal düzenleme ile Oğuzeli İlçesi Gaziantep Büyükşehir Belediye sınırlarına katılarak 1 Büyükşehir ve 3 ilçe belediyesi şeklinde idari yapıya dönüşmüştür. Gaziantep Büyükşehir Belediyesi sınırları içine katılan belde belediyeleri ise 2004 yılında gerçekleştirilen yerel seçimler öncesinde kapatılarak ilçe belediyelerinin mahallesi haline getirilmiştir.

Söz konusu yasal değişiklik ile sınırları genişleyen Gaziantep Büyükşehir Belediyesi alanındaki orman köyü niteliğinde olmayan köyler mahalle haline getirilirken, 24 adet orman köyü ise tüzel kişiliklerini korumuş ancak bu köylerin alanları Gaziantep Büyükşehir Belediyesi’nin mücavir alanı olarak kabul edilmiştir.

06.12.2012 tarih 28489 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 6360 sayılı *Kanun uyarınca Büyükşehir Belediye Kanunu*’nda yapılan düzenleme ile 2014 Yerel Yönetim Seçimleri sonrasında, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi’nin sınırları il mülki sınırları haline gelmiş ve Gaziantep il sınırları içindeki 13 belde ile 439 köyün tüzel kişilikleri kaldırılarak mahalleye dönüştürülmüştür. Yapılan bu yasal düzenleme sonucunda Gaziantep il sınırları içinde 9 ilçe belediyesi ve bir büyükşehir belediyesi olmak üzere 10 belediye idaresi oluşturulmuştur.

Harita 10: Gaziantep'te Mevcut İdari Yapılanma

1.4. MEKÂNSAL GELİŞME SÜRECİ VE MAKROFORM YAPISI

Yapılan arkeolojik kazılarda ele geçen buluntulara göre, Anadolu'nun ilk yerleşilen alanlarından biri olan Gaziantep yöresindeki ilk yerleşimlerin, mevcut yerleşimden 10 kilometre mesafede bulunan Dülük (Dolice) antik yerleşmesinde M.Ö.10.000'lerde başladığı kabul edilmektedir. Gaziantep "in Kargamış, Sakçagözü, Yunus ve Turlu gibi merkezlerinde ele geçen buluntular da söz konusu yerleşmelerde M.Ö.10.000-5.000 arasında yerleşimler olduğunu kanıtlamaktadır (Uğur, 2013).

Gaziantep "in mevcut yerleşim alanının oluşum sürecinin ise M.S.1000'li yıllarda başladığı bilinmektedir (Kuban, 2001). Şehirdeki ilk yapılaşmaların ise Gaziantep Kalesi civarında olduğu ve buradan Halep, Şanlıurfa ve Kahramanmaraş yönlerine uzanan ticari yollar üzerinden çevreye yayıldığı düşünülmektedir (Uğur, 2013).

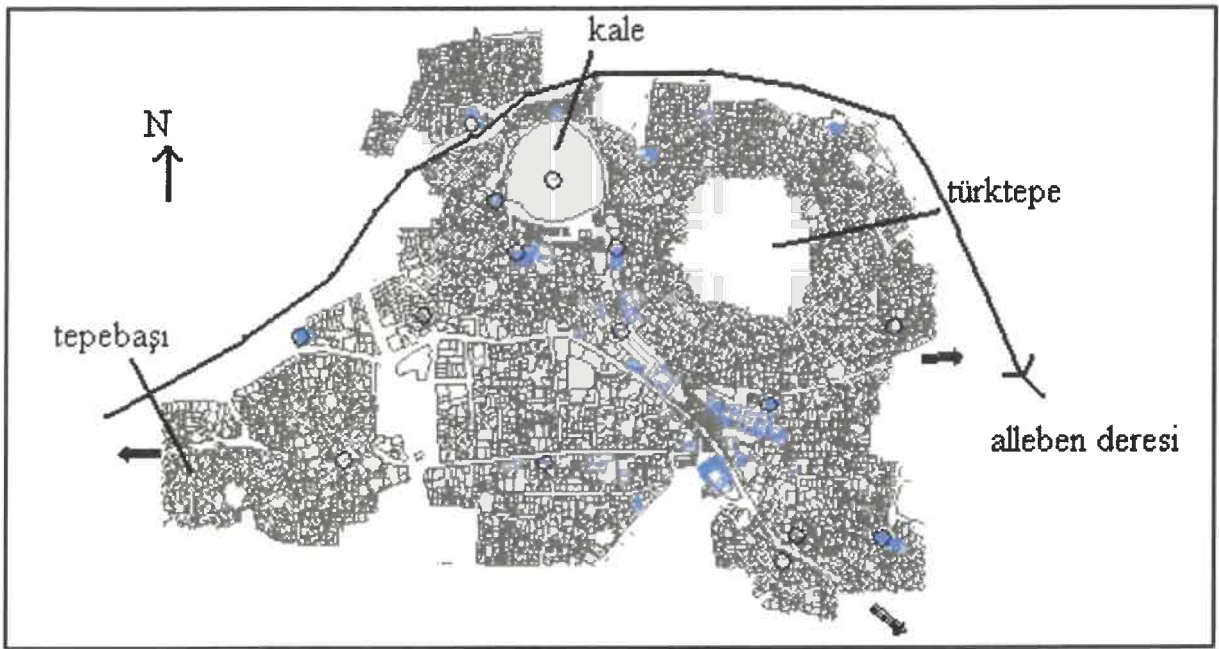
Kentin geçmişten günümüze ticaret yolları üzerinde olması nedeniyle Gaziantep, Osmanlılar dâhil hâkimiyeti altında olduğu tüm medeniyet (Hitit, Asur, Pers, Roma, Bizans, Abbasiler, Selçuklu vb.) devirlerinde bölgesel bir merkez konumunu devam ettirmiştir.

16.yy'da kadar hızlı gelişimini devam ettiren kent, 18.yy'da durağan bir dönem geçirmiş ve 19.yy'da ticaretin etkisi ile yeniden hızlı gelişim göstermiştir. Eski ticaret merkezindeki ticaret yapılarının artması sonucu yeni han ve dükkânlar eski ticaret merkezinin yanındaki boş alanlara inşa edilmiştir.

17.yy'da Gaziantep'i gezen Evliya Çelebi'nin gözlemlerine göre o zamanki adıyla Ayıntap; 32 mahallesi, büyük, görkemli çarşı ve yapıları ile bakımlı, bezeli, temiz caddeleriyle gelişmiş ve şirin bir yerleşimdir (Çelebi, 1671; Aktaran: T.C. Gaziantep Valiliği, "Gaziantep Kültür Envanteri", 2005, s. 18-19).

Kentin bugün sahip olduğu makroform 18.yy'da oluşmaya başlamış olup; Gaziantep makroformunun oluşumunda topografik sınırlayıcılar ve akarsu yatakları gibi doğal etmenlerle birlikte; ulaşım bağlantıları, sanayi yer seçimi kararları ve planlama çalışmaları gibi yapay etmenler etkili olmuştur.

(Handwritten signature)

Şekil 11: 18.yy'da Antep Geleneksel Kent Dokusu

Kaynak: Geleneksel Şehirsel Mekanlar, Değerlendirme ve Korunmaları Bağlamında Sistematiik Yaklaşım (2004)

18.yy'da Gaziantep Kalesi'nin çevresinde yoğunlaşmış olan yerleşim dokusu, 19.yy ile birlikte merkezden çeperlere doğru yayılmaya başlamış; bu süreçte, Alleben Deresi'nin bir eşik oluşturması nedeniyle yerleşim derenin kuzeyine sıçramadan önce ana ulaşım aksları çevresinde çevreye doğru yayılmış, daha sonra bu akslara cepheli yapılaşmaların çevresinde genişleme yaşanmıştır.

18.yy'ın bir diğer önemli özelliği ise 1900'li yıllara kadar kente göç eden Türkmen oymaklarının mevcut mahallelere yerleşmek yerine, kent merkezine uzak yeni mahalleler oluşturmuş olmasıdır. Osmanlı'nın son dönemlerinde ise artan nüfus nedeniyle kurulan yeni mahallelerin bu iki mahalle grubu arasındaki boşluklara kurulmuş olmasıdır (Gaziantep - 2040 İl Çevre Düzeni Planı Açıklama Raporu).

Osmanlı döneminde Gaziantep'teki farklı dini inanışa ait topluluklar kendi mahallelerini oluşturmuşlardır.

1927 yılında 213.499 kişinin yaşadığı bilinen yerleşmede 1938'e kadar tarımsal topraklara ve yamaçlara doğru küçük sıçramalarıyla yeni mahalleler gelişmiş ve kent içerisinde boş alanlar dolmuştur.

1930-1950 döneminde yapılaşma yasakları Değirmişem, İncilipınar, Sarıgüllük gibi Alleben çevresindeki bağ bahçe nitelikli tarımsal alanların korunmasını sağlamıştır. İşçi konut alanı olarak öngörülen alanların denetimsizliği ise kontrolsüz yapılanmayı beraberinde getirmiştir. Bu dönemde, kent merkezinde yer alan Gaziler, Karagöz, Suburcu, Hürriyet, Atatürk, İstasyon Caddelerinin genişletme uygulamaları kısmen gerçekleşmiştir. Vilayet, Merkez Bankası, Ziraat Bankası, Cumhuriyet Halk Fırkası binalarının yer aldığı Hürriyet Caddesi üzerinde Çukurbostan mevki, kentin merkezi iş alanı olarak gelişmeye başlamıştır.

Bu kararlar ile bir yandan kent içinde önemli ulaşım aksları oluşturulmuş olsa da, geleneksel dokuda geri dönülmez bozulmalar yaşanmıştır.

Gaziantep'te 1950'ye kadar hızla artan nüfusla birlikte, kent de güney yamaçlara ve Karşıyaka'ya yayılmıştır. 1950 sonrasında köylerden gelen göçle kentin yeni iskâna açılan yerleri de küçük el sanatları faaliyet alanları ve çeşitli kuruluşların binaları ile dolmuştur. Bu dönemde gerçekleştirilen yapısal değişikliklerle, düşük gelirli gruplar güneydeki ve Karşıyaka'daki yamaçlara yerleşirken, yüksek gelirli gruplar batıdaki bahçeli ve apartman tipi konut alanlarında yerleşmişlerdir.

1950'lerden sonra göçle gelen düşük gelir grupları güneyde Düztepe, kuzeyde Karşıyaka yamaçlarına yerleşmiştir. Yüksek gelir grupları ise bahçeli veya apartman tipi konut alanlarına yerleşmiştir. 1950'li yıllarda kent nüfusu 70 bin civarında iken çok hızlı büyüme dönemi başlamış

ve 1970’te nüfus 225 bine ulaşmıştır. Bu dönemde açılan Ordu ve İnönü caddeleri kent makroformunun gelişiminde aşağıdaki önemli kırılmalara neden olmuştur.

- Atatürk Caddesi devamında Ordu Caddesi’nin açılması ile Kilis-Halep güzergâhı bu aks üzerine kaymıştır. Yine bu dönemde Atatürk Caddesi üzerinde askerlik şubesi ve garnizonun yer almasıyla güvenlik, prestij vb. nedenlerle üst gelir gurubu bu bölgeye (Kavaklık) yerleşmeye başlamış, bu da kentin güney batı yönünde büyümesini sağlamıştır.
- İnönü Caddesi’nin açılması ile bu cadde üzerinde garaj ve küçük sanatlar yer almıştır.

1970’li yıllara doğru kent merkezi güneye ve batıya doğru büyüyerek, kentteki merkez fonksiyonları mekânsal olarak ayrışmaya başlamıştır. Bu süreçte eski kent kısmındaki yollar genişletilerek ve yeni yollar açılarak, eski kent dokusu motorlu taşıt trafiğine uygun hale getirilmiştir.

Bu dönemde kent makro formunu şekillendiren bir diğer önemli gelişme ise İpek Yolu’nun E-90 karayolu olarak şimdiki Karşıyaka ve Gar binalarının kuzeyinden bağlanmasıdır. Şehirlerarası ulaşımı sağlayan ve kent merkezindeki ticaret alanlarından geçen bu yolun yer değiştirmesi ile bu yol üzerinde yer alan işlevlerin de kent dışına taşınmasına sebep olmuş ve bu durum ayrıca Karşıyaka, Yeşilova, Boyno mahallelerinde kontrolsüz büyümeyi tetiklemiştir. Söz konusu tetikleme neticesinde, tarımsal niteliği olan Alleben Deresi kuzeyindeki Değirmişem, İncilipınar ve Sarıgüllük mevkiileri kentsel taleplerle baskı altına alınmış ancak tarımsal nitelik sürdürülmüştür. Özetle 1950-1970 döneminde Alleben Deresi kuzeyindeki tarımsal alanların korunmasının sağlanmış olması, kentin en önemli kazanımı olmuştur.

1960’lı yılların sonunda makroform gelişiminde yaşanan bir diğer önemli gelişme ise İstasyon Caddesi’nin devamı olan Nizip Caddesi, Araban Yolu ve İpek Yolu üzerinde küçük sanayi iş yerlerinin yoğun olarak yer seçmeye başlamasıdır. Bu sürecin sonunda Kavaklık, Bahçelievler ve Öğretmenevleri mahallelerinin yanında 40’a yakın mahalle oluşmuş; imar planı dışında kalan alanlardaki hazine arazilerinde ve hisseli tapulu alanlarda düşük nitelikli işyeri ve konut üretim süreçleri hız kazanmıştır.

1950’li yıllarla birlikte başlayan göçler ve kaçak yapılaşmalar ile Alleben Deresi doğal eşiği aşılmış ve 1970’lere kadar kentin sergilediği Alleben Deresi’nin güneyinde, dereye paralel şekilde gelişen formun yerini güneyde Düztepe’yi aşan, kuzeyde ise Karşıyaka “ya ulaşan çift yönlü yeni bir form almıştır.

1970’den 1990’lı yıllara kadar yeni gelişme alanları yaygınlaşmış ve bu dönemde temelleri atılan küçük sanayi sitesi ve organize sanayi bölgesi yerleşme alanlarını ciddi anlamda şekillendirmiştir. İmalat sanayi önce kent merkezinin güney ve güneydoğusunda yer alırken, daha sonra merkezin doğusunda ve kuzeyinde gelişim göstermiştir. Bu dönemde sanayiye hizmet eden tek planlı konut alanı, Küçük Sanayi Sitesi’nin karşısında plan kararıyla oluşturulan Gazikent toplu konut alanıdır.

1970’li yıllar, tüm Türkiye “de olduğu gibi Gaziantep”te de kaçak yapılaşmanın yoğunluk kazandığı bir dönem olmuştur. Bu dönemde, kentin doğusunda kaçak yapılaşmanın yoğunlaştığı Çıksorut Mahallesi ortaya çıkmıştır.

Bunun yanı sıra İncilipınar, Değirmişem ve Sarıgüllük üzerinde artan yapılaşma baskıları ile bu alanlar imar planı ile yapılaşmaya açılmıştır. Kentte yaşayan orta ve üst gelir grubunun yerleştiği bu yeni alanların bir kısmı zaman içinde yeni kent merkezinin geliştiği alan haline gelmiştir.

Stadyum yanındaki defterdarlık binasının yapımı ile başlayan yeni kent merkezi gelişimi; valilik, emniyet ve belediye binalarının yapımı ile hız kazanmış ve bugün Muammer Aksoy, Gazi Muhtar Paşa, İstasyon ve Kültür Park arasında kalan alan kentin merkezi iş alanını oluşturmuştur.

Bu dönemde kent merkezini güneyden kuşatarak tekrar İpek Yolu’na bağlanan Tüfekçi Yusuf Caddesi ile Kenan Evren Caddesi (Yeni ismi Demokrasi Bulvarı) kullanıma açılmıştır. Üst gelir grubu bu dönemde Kavaklık prestij bölgesini terk etmeye başlamış ve daha yüksek katlı ve daha geniş dairelere yerleşmiştir. Ayrıca Fevzi Çakmak Bulvarı’nın genişletilmesi ve bu yol üzerinde SSK Bölge Hastanesi’nin yapımıyla, yeni yapılaşma alanları bu yol üzerinde yer almıştır.

Hoşgör, Yukarıbayır, Düztepe, Göztepe, Kayaönü, Zeytinli, Yavuzlar, Üçoklar, Bozoklar ve Perilikaya mahalleleri 1970-1990 döneminde gelişen düşük nitelikli konut alanları olmuştur.

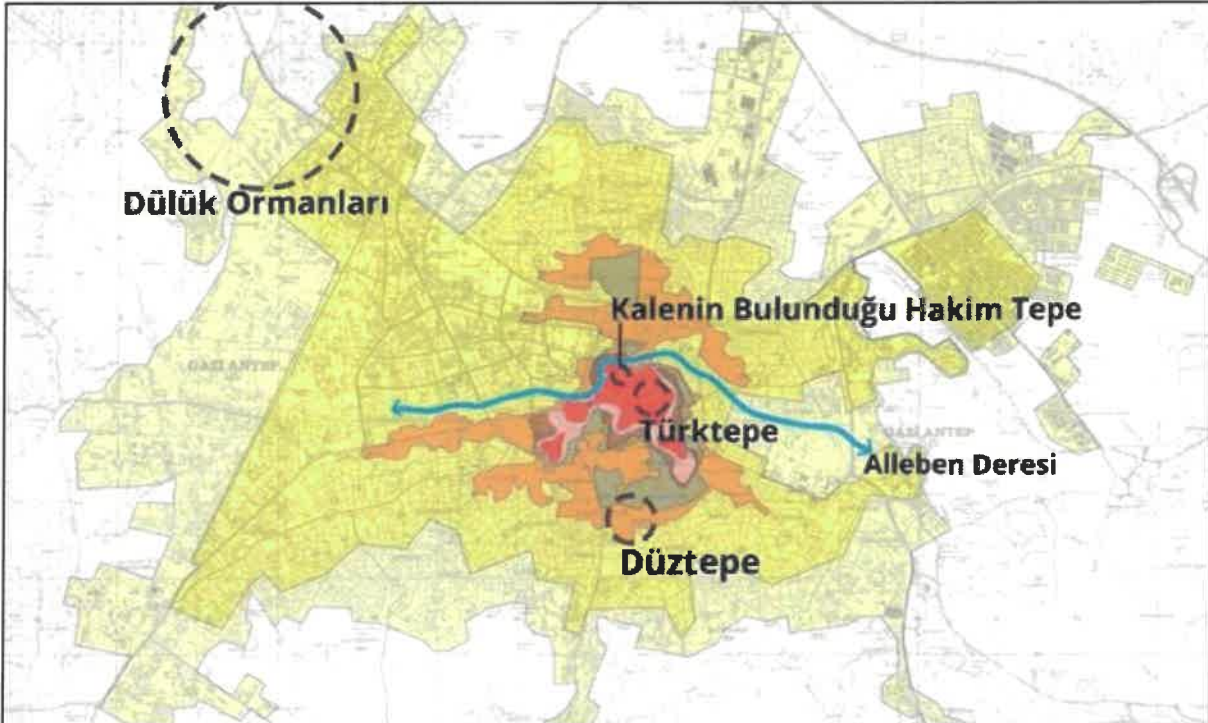
1980'li yıllarda Gaziantep kent makroformunun biçimlenmesinde demiryolu ve karayolları oldukça etkili olmuştur. Demiryolunu ve karayolunu takip eden konut ve sanayi alanları bir yandan kuzeye, bu yollara doğru genişler ve yayılırken, diğer yandan zaman içinde batı ve doğu yönde genişlemeye başlamıştır.

Karayolu dayanak alınarak planlanan Organize Sanayi Bölgeleri özellikle kentin 1980'ler sonrasında kuzeybatı ve batı yönünde gelişmesinde etkili olmuştur. Bu dönemde her yöne doğru yapısal gelişme olmuş yağ lekesi şeklinde büyüme sürmüştür (Gaziantep-2040 İl Çevre Düzeni Planı Açıklama Raporu).

1990 sonrası dönem, Gaziantep kentinin ilk apartman ve gecekondularla tanıştığı dönem olmuştur. Kentin hızlı gelişimi çevre yerleşimlerle ticaret, eğitim, sağlık amaçlı günlük ilişkilerin yoğunlaşmasına sebep olmuş; bunun neticesinde güney ve batıda Dumlupınar, Güzelvadi, Onur ve Kahvelipınar, kuzeyde Mevlana, Sekiz Şubat, Yunus Emre ve Zeytinli mahalleleri oluşmuştur. Büyükşehir Belediyesi, Valilik, Emniyet Müdürlüğü, İl Özel İdare, Maliye gibi birimlerin yer aldığı idari merkez ise İncilipınar Mahallesi'ne kaymıştır.

Gaziantep'in kuzey ve kuzeydoğusunda yer alan organize sanayi bölgeleri ve askeri alanlar konutlaşmayı sınırlandırdığından; 2006 yılında Karataş 2.Bölge, Burç, Küçükçızılhisar sahası imara açılmış ve yeni yapılaşma sahası şehrin güneyine doğru kaymıştır. Gaziantep'in güney bölgelerinde yapılaşma için herhangi bir eşik olmaması, bu alanlarda yoğunlaşmayı arttırmıştır. Bunun sonucu olarak, Site modelinde lüks sınıftaki dev konut projelerinin yanında orta sınıfa hitap eden projelerle kentin güney bölgeleri hızlı bir şekilde yapılaşmıştır.

Makroformun temel belirleyicileri olarak öne çıkan yollara son yıllarda otoyol ve çevre yolu da eklenmiştir. Kentin batısından başlayarak, güneyi aşan ve doğuda otoyola bağlanan çevreyolu kararı da son yıllarda kentin güney yönünde gelişmesini ve makroformun biçimlenmesinde etkili olan temel kararlar arasında yer almaktadır. Yolları veri olarak alan plan kararlarıyla desteklenen makroformun bugünkü halini almasında kentin kuzeybatısında yer seçen organize sanayi bölgesinin de büyük payı vardır.

Harita 12: Gaziantep'in Mekânsal Gelişim Süreci

Kaynak: Gaziantep Ulaşım Ana Planı-2030 (2015)

Özetle, Gaziantep yerleşmesinin morfolojik yapısında etkili olan temel etmenleri iklim, topografya, sosyo-kültürel yapı olarak üç başlıkta ele almak mümkündür (Uğur, 2013). Alleben Deresi, Gaziantep Kalesi ve tepeler (Türktepe, Kolejtepe, Tepebaşı) şehrsel morfolojide doğal

yönlendiriciler olarak etkin rol oynamış; kent ulaşımı ve ticari akslar Alleben Deresi boyunca gelişmiştir.

Gaziantep Kalesi, savunma ve gözetleme kolaylığı nedeniyle, daha sonraları Gaziantep kentinin kurulup çevresinde geliştiği kente hâkim bir tepe üzerine inşa edilmiştir. Kale'nin bulunduğu tepenin doğusunda bulunan Türktepe, kentin bu bölgedeki gelişiminde makroform açısından belirleyici olmuştur. Kent makroformunun biçimlenmesinde etkisi olan bir diğer doğal etmen ise Kale'nin kuzeyinde bulunan Alleben Deresi'dir. Kentin kuzeybatısında yer alan Dülük Ormanları da kentin makroformunun biçimlenmesinde etkili olmuş doğal etmenler arasında yer almaktadır.

Ancak zaman içinde bu ormanları da aşarak yer seçimi yapılmış olan organize sanayi bölgeleri nedeniyle Dülük Ormanları kent makroformunu biçimlendiren bir etmen olmaktan çıkmıştır.

Günümüzde Gaziantep kenti Kahramanmaraş, Şanlıurfa ve Kilis yolları istikametinde ve Çevre Yolu içerisinde büyümekte olup; kuzey-güney yönünde 10,5 km, doğu-batı yönünde ise 12 km'lik bir alana yayılmış durumdadır. Bu bağlamda, kentin rahatlaması için bütüncül planlar ile yeni alanların imara açılması önem arz etmektedir.

Özetle, Gaziantep'in Cumhuriyet sonrası yaşamış olduğu gelişim ve kentleşme süreci ülkede bulunan diğer büyükşehirlerinden biraz daha fazla ve hızlı olmuştur. Bu artış yalnızca kentin kendi öz gücü ile üretmiş olduğu iş potansiyeli sayesinde değil, özellikle Güneydoğu'da 1980 sonrası yaşanan terör olayları sonucu oluşan göç dalgasının da etkisidir. Kent merkezi ve etrafında birbirini takip etmeyen ve herhangi bir ulaşım hiyerarşisi içinde bulunmayan güzergâhlar kentin içerisinde süreksiz bir şekilde ortaya çıkmış ve hiçbir şekilde ulaşılabilirliği sağlamadığı gibi büyük ölçüde kentin merkezine sürekli trafik yükü olarak etki etmiştir.

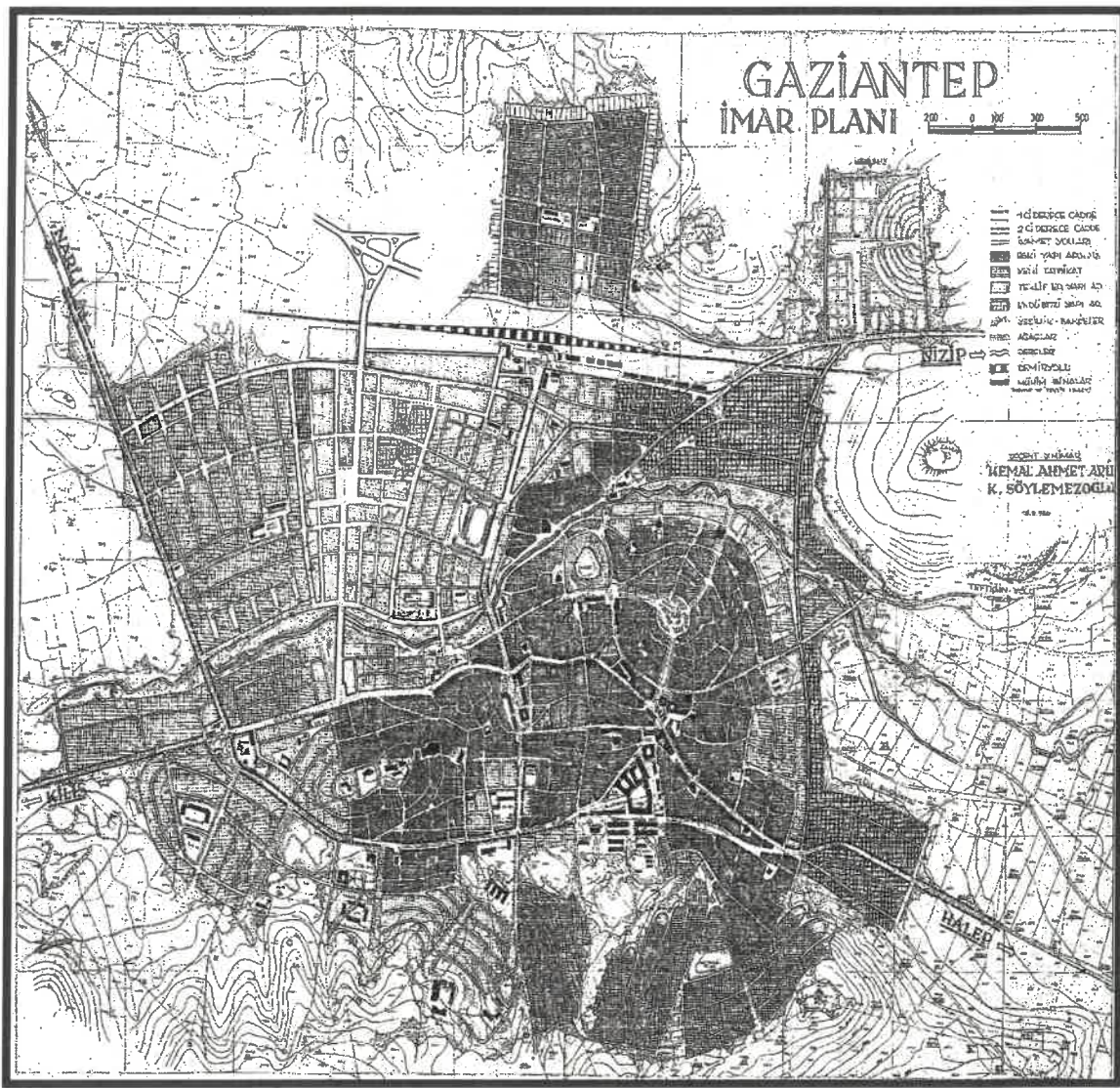
1.6. PLANLAMA SÜRECİ

Gaziantep'te planlama tarihçesini, kapsam ve önemini üç bölümde inceleyerek, dün, bugün ve gelecekteki planlama çalışmalarını, genel anlamda planlama sürecini ana başlıklar ile anlatmaya çalışacağız.

Gaziantep'in imar planı yapılması konusunda ilk çalışmalar 1891 Yılında belediyenin bu yönde bir karar almasıyla başlamıştır. Bilinen ilk imar planını 1933-1935 yılları arasında Prof. Hermann JANSEN yapmıştır. Kentin sonraki gelişmelerinde kalıcı izler bırakan bu plana göre en önemli gelişmeler Suburcu, Karagöz ve Gaziler caddelerinin genişletilerek yeniden düzenlenmesi ile Atatürk Bulvarı ve İsmet İnönü Caddesi'nin açılmasıdır.

W

BS

Harita 14: Kemal SÖYLEMEZOĞLU ve Kemal Ahmet ARU Nazım İmar Planı

Yeni ihtiyaçları karşılamak üzere 1974 Yılında Şehir Plancısı Zühtü CAN tarafından kentin üçüncü imar planı yapılmıştır. 1995 Yılına ve 1.000.000 nüfusu hedefleyen bu planda yeni gelişme alanları daha da yaygınlaştırılmıştır. Ancak, kent nüfusu ve ihtiyaçları çok hızlı bir şekilde artmış, plan dışı gelişmeler devam etmiş, belediyeler plan dışında bir çok mevzi imar planları yapmak durumunda kalmıştır. Mevzi planların kent bütününden kopuk olarak ele alınması ile sağlıksız ve şehircilik ilkelerine uymayan yer seçimleri meydana gelmiştir.

m

SS

Harita 15: Zühtü CAN Nazım İmar Planı

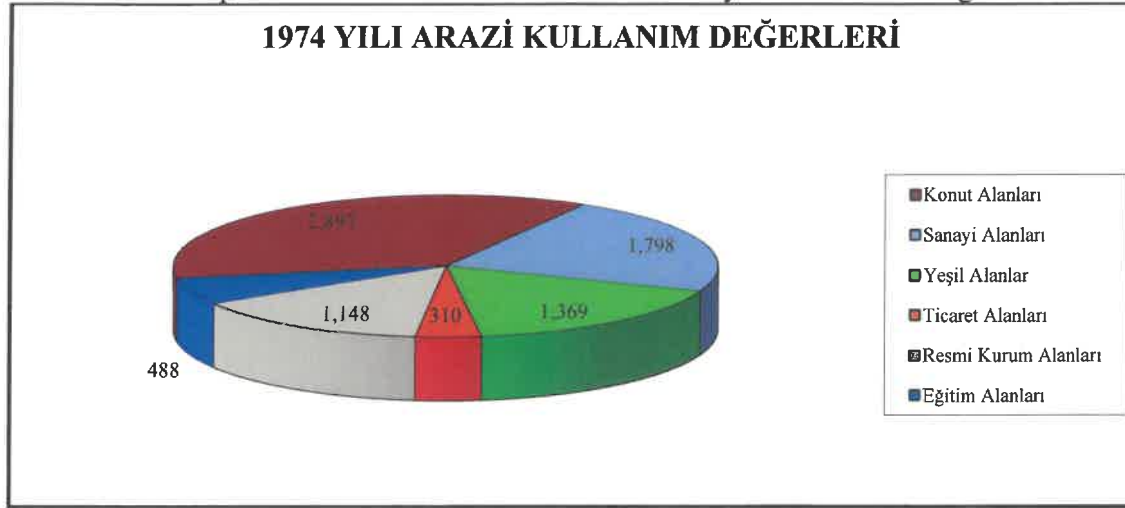
Gaziantep'in 1974 Yılı Nazım İmar Planı Fonksiyon Alanları Tablosu

Fonksiyon Alanları	Alanı (Hektar)	Oran (%)
Konut Alanları	2.897 Ha	%36,17
Sanayi Alanları	1.798 Ha	%22,45
Yeşil Alanlar	1.369 Ha	%17,09
Ticaret Alanları	310 Ha	%3,87
Resmi Kurum Alanları	1.148 Ha	%14,33
Eğitim Alanları	488 Ha	%6,09

44

45

Gaziantep'in 1974 Yılı Nazım İmar Planı Fonksiyon Alanları Grafiği

1989 Yılından sonra yarım milyonu aşan nüfusu ile iki ilçe belediyesinden oluşan, Büyükşehir Belediyesi'nin yönetimi altında büyük kent olma özelliğini yansıtan Gaziantep, GAP ile birlikte sosyo-ekonomik hinterlandını geliştirmiştir. Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerindeki 15 ili ekonomik iç ve dış ticaret yönünden etkisi altında bulundurmaktadır. Gaziantep 2000'li yıllarda GAP Bölgesinin en önemli hizmet kenti olarak değerlendirilmekte, üst düzey bir ihracat, eğitim, kültür, ticaret ve idari merkez olarak ele alınmaktadır. Bütün bu olası gelişmelere kentleri hazırlamak demokratik, yerel idari birimleri olan belediyelerin asli görevleridir.

Bu amaçla 1989 Yılında kentin yeni gereksinimlerini uzun bir zaman periyodu içerisinde ele alan, çağın şehircilik gereksinimlerini kullanan yeni imar planı yapımına gidilmiştir. Büyükşehir Belediyesi Planlama Daire Başkanlığı ve Şehir Plancısı H. Oğuz ALDAN tarafından etaplar halinde yapılan dördüncü nazım imar planı hazırlanmıştır. Plan, 2005 Yılına ve 1.800.000 nüfusu hedefleyerek kentin imarlı alanını 8.010 hektardan, 21.000 hektara çıkarmıştır.

Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan 32 km'lik Gaziantep Çevre Otoyolu'nun kentin mekansal dokusuna entegrasyonunu ve erişebilirliğini sağlamak amacıyla İlave+Revizyon Nazım İmar Planı hazırlanmıştır. Bu Planla kentin ulaşım sistemi ve altyapısıyla, fiziki ve işlevsel uyumunu sağlamak; Yolun fizibilitesini ve kullanılabilirliğini arttırabilmek hedeflenmiştir. 2003 Yılında tamamlanan Çevre Otoyolu Planlama çalışmaları ile yaklaşık olarak 10.000 hektarlık İlave+Revizyon Nazım İmar Planı ile birlikte kentin imarlı alan büyüklüğü 31.000 hektara ulaşmıştır.

2003 Yılı Gaziantep Arazi Kullanış Değerleri

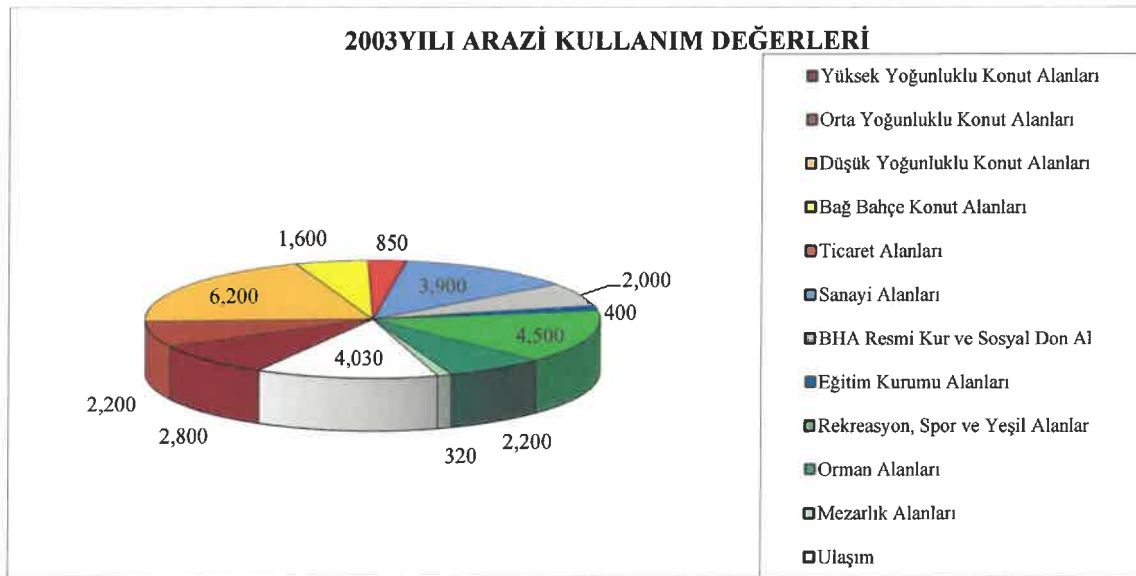
FONKSİYON ALANLARI	Alan (m ²)	Alan (ha)	Yüzde
Yüksek Yoğunluklu Konut Alanları	28.000.000	2.800	9,03
Orta Yoğunluklu Konut Alanları	22.000.000	2.200	7,10

Düşük Yoğunluklu Konut Alanları	62.000.000	6.200	20,00
Bağ Bahçe Konut Alanları	16.000.000	1.600	5,16
Ticaret Alanları	8.500.000	850	2,74
Sanayi Alanları	39.000.000	3.900	12,58
BHA Resmi Kur. ve Sosyal Don. Al.	20.000.000	2.000	6,45
Eğitim Kurumu Alanları	4.000.000	400	1,29
Rekreasyon, Spor ve Yeşil Alanlar	45.000.000	4.500	14,52
Orman Alanları	22.000.000	2.200	7,10
Mezarlık Alanları	3.200.000	320	1,03
Ulaşım	10.300.000	4.030	13,00
GENEL TOPLAM	31.000.000	31.000	100,00

Gaziantep 2003 Yılı Arazi Kullanış Değerlerine Göre Nüfus ve Nüfus Yoğunlukları.

Konut Alanları	Alan (ha)	Yoğunluk (ki/ha)	Nüfus (kişi)
Yüksek Yoğunluklu Konut Alanlar	2.800	500	1.400.000
Orta Yoğunluklu Konut Alanları	2.200	200	440.000
Düşük Yoğunluklu Konut Alanları	6.200	100	620.000
Bağ Bahçe Konut Alanları	1.600	50	80.000
GENEL TOPLAM	12.800	XXX	2.540.000

2003 Yılı Arazi Kullanım Değerleri

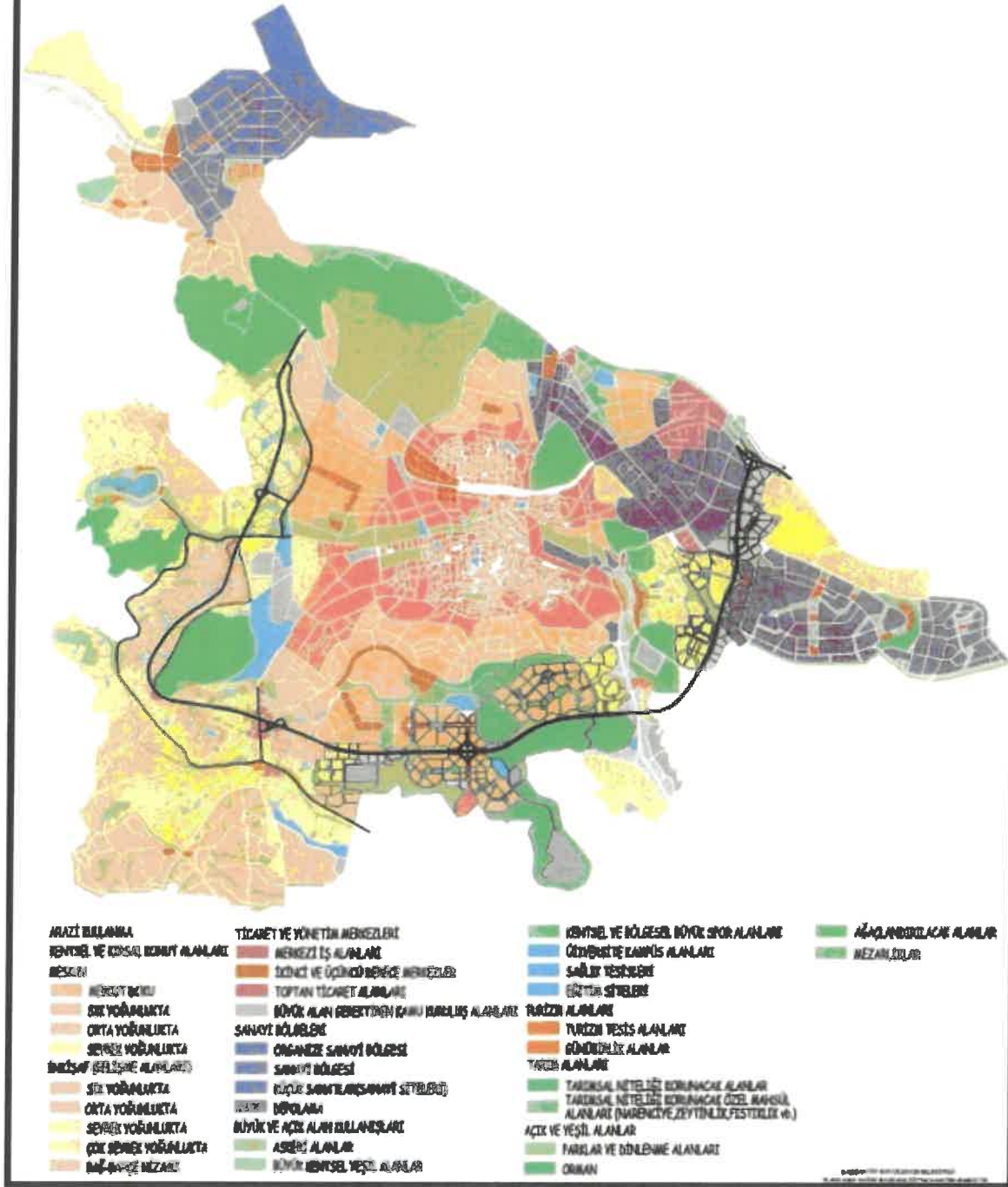

2003 Yılı 1/5.000 Nazım İmar Planı

İM

85

GAZİANTEP NAZIM İMAR PLANI 1/100000

Harita 16: Gaziantep Nazım İmar Planı

Kaynak: Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Arşivi

Diğer yandan 2004 yılından itibaren yapılan yeni planlama çalışmaları ve 5216 Sayılı Büyükşehir Belediye Yasası ile sınırlarımıza katılan kırsal yerleşimlerin Nazım Plana eklenmesiyle 2012 Yılı itibariyle 1/5.000 Nazım İmar Planı sınırı 40.000 hektar alana ulaşmıştır.

13

13

2012 Yılı Gaziantep Arazi Kullanış Değerleri

Fonksiyon Alanları	Alan (m²)	Alan (ha)	Oran (%)
Yüksek Yoğunluklu Konut Alanları	34,500,000	3,450	8.63
Orta Yoğunluklu Konut Alanları	32,000,000	3,200	8.00
Düşük Yoğunluklu Konut Alanları	74,500,000	7,450	18.63
Bağ Bahçe Konut Alanları	24,000,000	2,400	6.00
Ticaret Alanları	12,500,000	1,250	3.13
Sanayi Alanları	54,300,000	5,430	13.58
BHA Resmi Kur. ve Sosyal Don. Al.	24,000,000	2,400	6.00
Eğitim Kurumu Alanları	5,500,000	550	1.38
Rekreasyon, Spor ve Yeşil Alanlar	59,000,000	5,900	14.75
Orman Alanları	22,200,000	2,220	5.55
Mezarlık Alanları	4,000,000	400	1.00
Ulaşım	53,500,000	5,350	13.38
GENEL TOPLAM	400,000,000	40,000	100.00

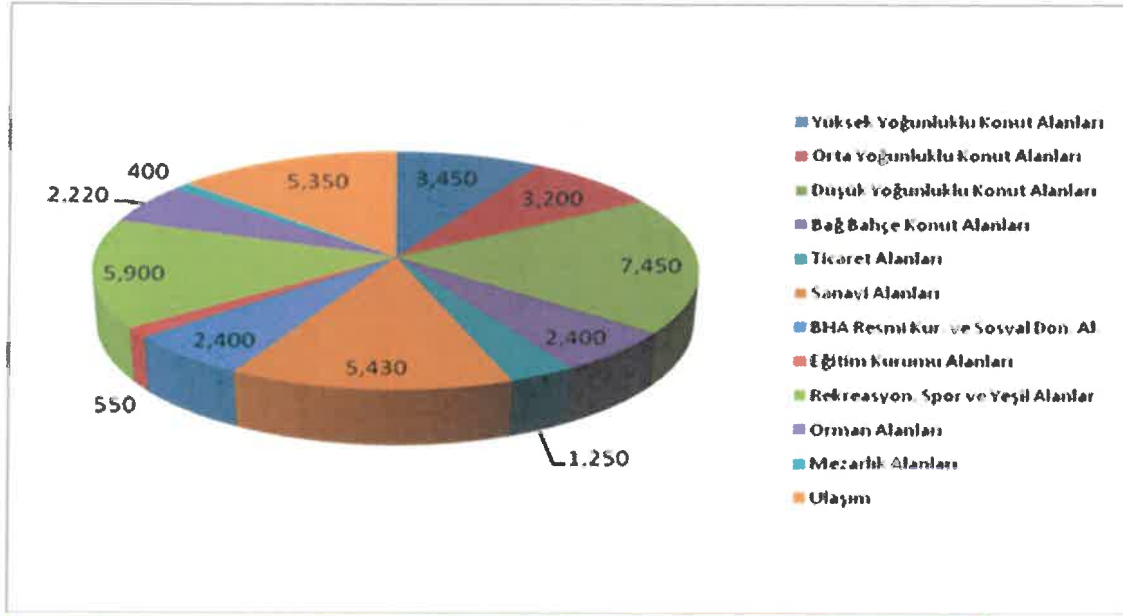
Gaziantep 2012 Yılı Arazi Kullanış Değerlerine Göre Nüfus ve Nüfus Yoğunlukları.

Konut Alanları	Alan (ha)	Yoğunluk (ki/ha)	Nüfus (kişi)
Yüksek Yoğunluklu Konut Alanlar	3,450	400	1,380,000
Orta Yoğunluklu Konut Alanları	3,200	200	640,000
Düşük Yoğunluklu Konut Alanları	7,450	100	745,000
Bağ Bahçe Konut Alanları	2,400	50	120,000
GENEL TOPLAM	16,500	XXX	2,885,000

W

AS

2012 Yılı Arazi Kullanım Değerleri

Harita 17: Gaziantep 2012 Yılı 1/5000 Ölçekli Nazım İmar Planı

Kaynak: Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Arşivi

Gaziantep'in Mucavir Alanı;

1989 Yılındaki yeni planlama çalışmalarıyla birlikte; Mucavir alanın kentin gelişimi açısından yetersiz olduğu saptanmış, 31.934 hektarlık mucavir alan 65.000 hektara çıkarılmıştır. Diğer yandan 10.07.2004 tarih ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediye yasasının geçici 2. maddesi gereğince valilik binası merkez alınarak 20 km yarıçapında yeni belediye sınırı ile mucavir alan büyüklüğü 65.000 hektardan 158.400 hektara çıkmıştır. Mucavir alanın genişletilmesi önemli plan kararlarını da beraberinde getirmiştir.

2004 Yılından önce iki merkez ilçeden oluşan Büyükşehir Belediyesi İdari yapısı, 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu ve yeni Büyükşehir Belediye Sınırı ile 3 ilçe belediyesi, 5 ilk kademe belediyesi, 25 Orman köyü ve 58 mahalle ilan edilen köy olarak değişmiştir.

Ayrıca, Büyükşehir Belediye Sınırı'na yeni katılan tüm kırsal yerleşimlerin kent makro formuna modern, sürdürülebilir, komplike ve sistemli bir formatta entegrasyonu için kentsel ve kırsal planlama çalışmaları yapılmaktadır. Bu kapsamda, büyükşehir belediyesi ile tüm ilçe ve ilk kademe belediyelerinin imar planları gerekli çalışmalarından sonra Büyükşehir Belediye Meclisine sunulmaktadır.

1.6. DOĞAL YAPI VE KORUNACAK DEĞERLER

1.6.1. Jeomorfolojik Yapı

Nazım imar planı çalışmasına konu olan ve aynı zamanda Gaziantep Büyükşehir Belediyesi sınırlarını da oluşturan Gaziantep il sınırları içindeki alanlar genel olarak dalgalı ve engebeli bir arazi yapısına sahiptir. Yaklaşık % 52'sini dağların kapladığı ilin % 27'sini ovalar oluşturmaktadır. Hatay- Maraş çukurluğu ile Fırat Irmağı arasında yer alan Gaziantep platosunun kuzeyi, yine bir çukurluk alan olan Araban Ovası ile kaplıdır. İlin batısında Hatay ve Osmaniye sınırını oluşturan Amanos (Nur) Dağları yer almaktadır.

İlin diğer dağlık kısmı ise bir yandan Nur Dağları'na paralel, İslahiye İlçesi ile Kilis İli arasında, güneyde Suriye'den başlayıp kuzeyde Kahramanmaraş sınırına ulaşmakta, diğer yandan ise İlin kuzey sınırını Kahramanmaraş ve Adıyaman sınırı boyunca, doğu da Fırat Nehri'ne kadar uzanmaktadır.

Doğu kısmında Fırat Nehri'ne boşalan Karasu ve Merzimen Çayı boyunca vadi tabanı ve etek araziler göze çarpmaktadır. Gaziantep İlinin geriye kalan güney ve güneydoğusundaki dalgalı ondüleli arazilerin yanında Barak Ovası olarak anılan doğuda Fırat Nehri, güneyde Suriye sınırı boyunca düz ve hafif meyilli taban araziler yayılmış durumdadır.

Gaziantep İline ilişkin yükselti kuşakları, İl sınırları içindeki eğim düzeyleri, İl sınırları içindeki alanlara ilişkin Bakı Yönleri haritaları hazırlanmıştır. Gaziantep il sınırları içindeki alanların Jeomorfolojik Yapısını gösteren harita aşağıda verilmiştir.

İl sınırları içindeki alanların eğim düzeylerine ilişkin yapılan analiz çalışmalarında, il içindeki eğimlerin % 0-60 Aralığında değiştiği belirlenmiştir. Gaziantep il sınırları içindeki alanların eğimine ilişkin yapılan analizlerin sonucunda hazırlanan eğim durumu haritalarında alanın eğimi %0-5, %5,01-10, %10,01-20, %20,01-30, %30,01 üzeri aralıklarında ele alınmıştır. İl sınırları içerisinde %0-5 Aralığında eğime sahip alanlar alanın %40'ını, %10,01-20 Aralığında eğime sahip alanlar ise alanın %19'unu kapsamaktadır. Gaziantep il sınırları içinde kalan alanların yükselti kuşaklarına göre dağılımı incelendiğinde, il sınırları içindeki yükseltilerin 297 metre ile 2086 metre arasında değiştiği belirlenmiştir.

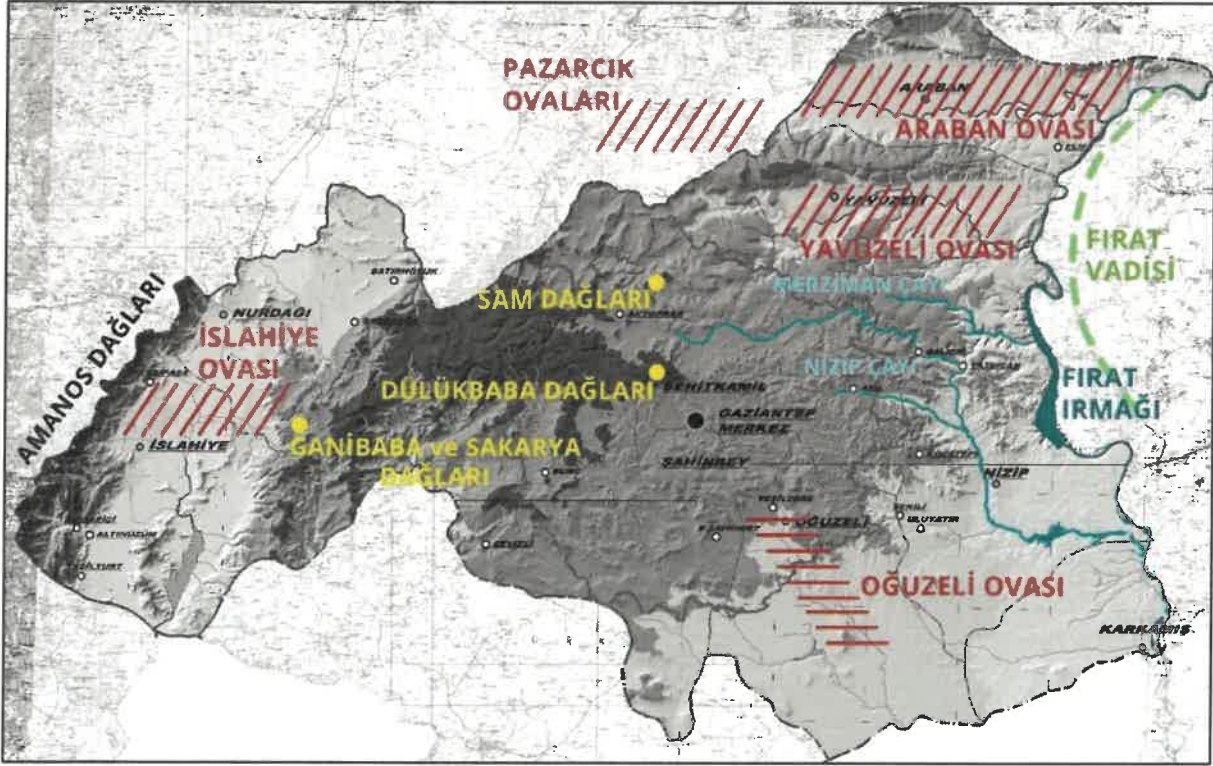
W

25

Gaziantep il sınırları içinde kalan alanların yükselti kuşaklarına göre dağılımı incelendiğinde, il sınırları içindeki yükseltilerin 297 metre ile 2086 metre arasında değiştiği belirlenmiş ve yükseltilere ilişkin analiz çalışması yapılarak, il içindeki alanların hangi yükselti kuşağında yer aldığına ilişkin analiz sonuçları bu amaçla hazırlanan haritada gösterilmiştir.

Gaziantep il sınırları içindeki farklı yönlerde bakı veren eğimli alanlarının bakı yönlerine ilişkin de analiz çalışması gerçekleştirilmiş ve yapılan analiz sonuçları da haritalandırılmıştır.

(Kaynak: 1/25.000 ölçekli Nazım İmar Planı Plan Açıklama Raporu)

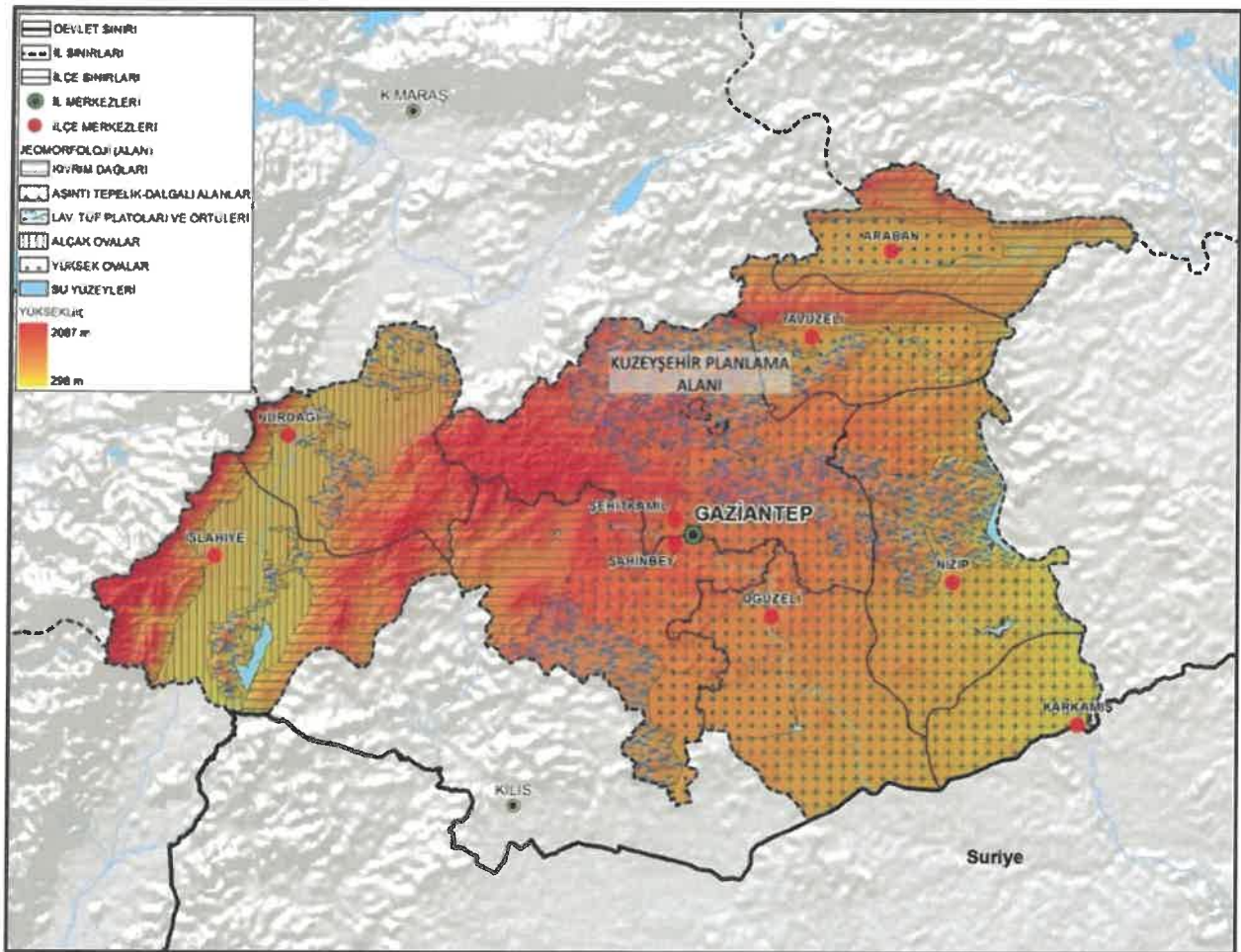

Harita 18: Gaziantep İli Coğrafi Yapısı

Kaynak: 1/25.000 ölçekli Nazım İmar Planı Plan Açıklama Raporu

12

25

Harita 19: Gaziantep İli Jeomorfolojik Yapısı

Kaynak: 1/25.000 ölçekli Nazım İmar Planı Plan Açıklama Raporu

1.6.2. Jeolojik Yapı

Gaziantep ili, Türkiye Deprem bölgeleri haritasına göre 1., 2., 3. ve 4. Derece Deprem Bölgesi üzerinde yer almaktadır ve etkin yer ivmesinin $A_0=0,40 - 0,10$ alınması gerekmektedir. Gaziantep İli, sismik etkinliği yüksek olan bir kuşak içerisinde yer almakta olup bu durumun Mühendislik tasarımında dikkate alınması gerekmektedir. Bu nedenle her türlü yapılaşmada Mülga B.İ.B. (A.İ.G.M.) hükümlerine uyulmalıdır.

Mevcut durum itibariyle inceleme alanında herhangi bir stabilite sorunlu alan bulunmamaktadır. Yüksek eğimli bir bölgede kalan kısımlarda da duraylı bir görünüm izlenmektedir. Bu rapor kapsamında inceleme alanının heyelan olasılığı görsel olarak değerlendirilmiştir. Morfolojik eğim ile tabaka eğiminin aynı yönde olduğu durumlarda şev stabilite sorunları ortaya çıkabileceği öngörülmüştür. Bu durum hazırlanacak olan 1/5000 ölçekli Nazım imar planlarında ve 1/1000 ölçekli Uygulama imar planlarında ve parsel bazı zemin etütlerinde detaylı olarak irdelenmelidir.

İnceleme alanının morfolojik yapısı ve eğimi, coğrafi konumu ve inceleme alanı sınırlarında yüzeylenen jeolojik birimlerin litolojik-yapısal özellikleri, yanal ve düşey devamlılıkları, tabaka eğimleri, bölgenin depremselliği, hidrojeoloji ve afet durumu belirlenerek inceleme alanının çevre düzen planına esas arazi kullanım kriterleri belirlenmiştir.

İnceleme alanında yapılan jeolojik gözlemlere göre yüzeyden itibaren 0.00–3.50 m derinliklere kadar değişen kalınlıklarda bitkisel toprak zonu bulunmaktadır. Bitkisel toprak zonu altında

Kaynak: 1/25.000 ölçekli Nazım İmar Planı Plan Açıklama Raporu

Yerleşilebilirlik Açısından Birinci Öncelikli Alanlar: Jeolojik açıdan birinci öncelikli yerleşime uygun alan olarak tanımlanan bölgeler litolojik olarak Zabuk, Çaltepe, Seydişehir, Bedinan, Yığınlı formasyonları, Arılık kuvarsiti, Küreci dolomiti, Koçali karmaşığı, Karadut karmaşığı, Hatay ofiyoliti, Sabunsuyu, Derdere, Hasanke, Bozova, Terbüzek, Besni, Germav, Belveren, Gercüş, Cengin, Aslansuyu, Hoya, Ardıçlitepe, Gaziantep, Fırat, Şelmo, Tepehan ve Esmepuru formasyonları ile Yavuzeli (Karacadağ) bazaltı, Pliyo-Kuvaterner bazaltları gibi kaya birimlerin bulunduğu alanlardır. Bu alanlarda yapılacak alt ölçekli etüt çalışmalarında birimlerin rezidüel/altere zon kalınlığı ve altere/rezidüel zonun ve alttaki kaya seviyelerinin jeoteknik parametreleri, karstlaşma ve mağara oluşumlarının varlığı, yayılımı ve yüzeye etkileri belirlenerek bu alanların detaylı yerleşime uygunluk değerlendirmesi yapılmalıdır.

Yerleşilebilirlik Açısından İkinci Öncelikli Alanlar: Jeolojik açıdan ikinci öncelikli yerleşime uygun alanlar litolojik olarak Zabuk, Çaltepe, Seydişehir, Bedinan, Yıgınlı formasyonları, Arılık kuvarsiti, Küreci dolomiti, Koçali karmaşığı, Karadut karmaşığı, Hatay ofiyoliti, Sabunsuyu, Derdere, Hasanke, Bozova, Terbüzek, Besni, Germav, Belveren, Gercüş,

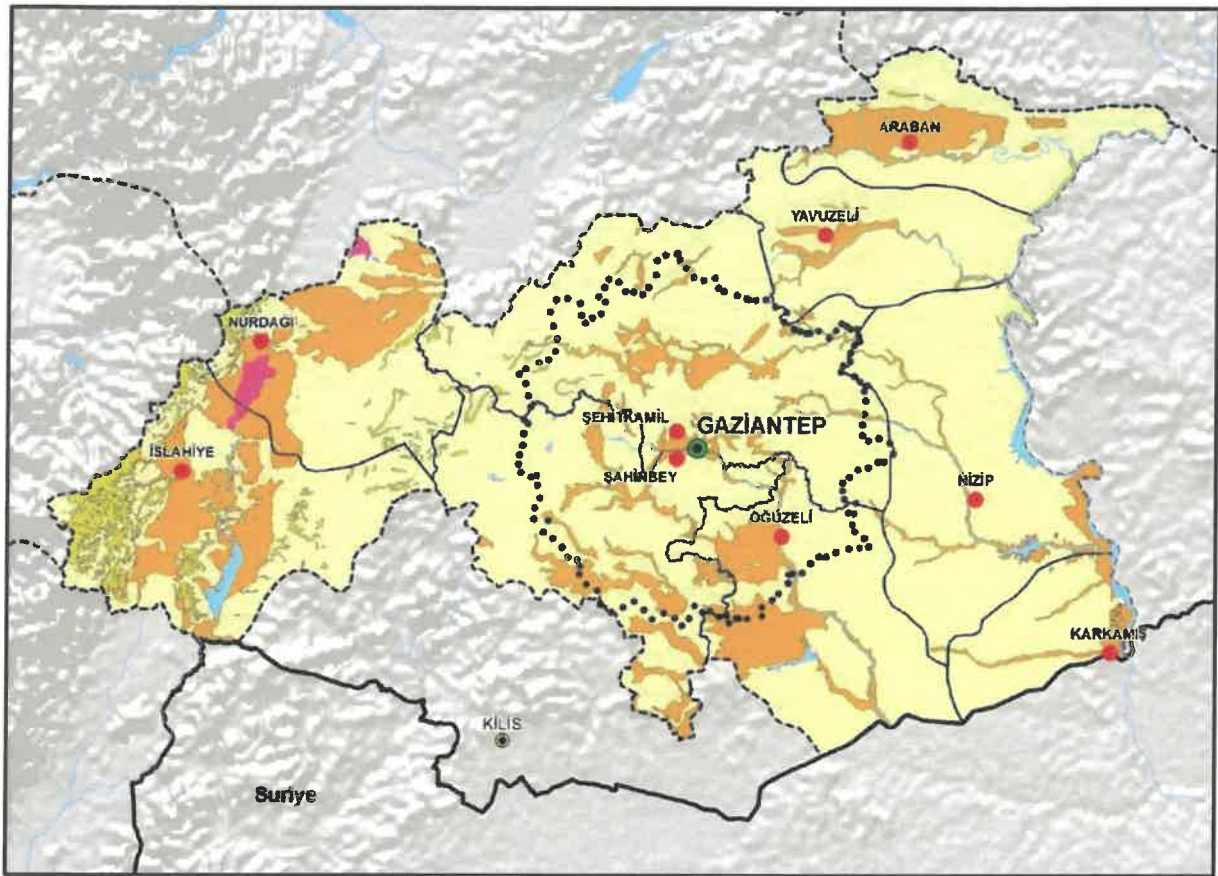
Cengin, Aslansuyu, Hoya, Ardıçlıtepe, Gaziantep, Fırat, Şelmo, Tepehan ve Esmepuru formasyonları ile Yavuzeli (Karacadağ) bazaltı, Pliyo-Kuvaterner bazaltları gibi kaya birimlerin bulunduğu alanlardır. Görünüm itibarıyla orta - iyi kaya kalitesinde izlenen birimlerin yapısal ve jeoteknik özellikleri dikkate alındığında bu alanlarda, dinamik koşullarda (oluşabilecek depremlerde) ve yapılacak kontolsüz derin kazı çalışmalarında kopuk, yarı gömülü ve bol sayıda süreksizlik düzlemleri bulunan kaya bloklarında, düşme, yuvarlanma, döküntü ve altere zonda akma gibi problemlerle karşılaşılabilceğini göstermektedir. Bu alanlarda yapılacak alt ölçekli jeolojik-jeoteknik etüt çalışmalarında birimlerin jeoteknik parametreleri belirlenerek yerleşim açısından detaylı önlem ve öneriler belirlenmelidir.

Yerleşilebilirlik Açısından Üçüncü Öncelikli Alanlar: Jeolojik açıdan üçüncü öncelikli yerleşime uygun alanlar litolojik olarak güncel traverten, alüvyal yelpaze çökelleri, alüvyon, eski alüvyon ve yamaç molozu çökellerinin bulunduğu alanlardır. Söz konusu birimlerin, içerik bakımından yanal ve düşey yönde değişkenlik gösterebileceği, ince taneli malzemenin yoğun olduğu seviyelerde şişme, oturma ve taşıma gücü problemleriyle karşılaşılabilceği öngörülmektedir. Bu nedenle alüvyon birimlerinin arazi kullanımı açısından değerlendirildiğinde: şişme, oturma, taşıma gücü, sıvılaşma vb. mühendislik problemleri gösterebileceği öngörüldüğünden zemin iyileştirme çalışmalarının gerekli olduğu bilinmeli ve imar planına yönelik altlık raporlarda bu problemlere yönelik çalışmalara önem verilmelidir.

Yerleşilebilirlik Açısından Dördüncü Öncelikli Alanlar: Jeolojik açıdan dördüncü öncelikli yerleşime uygun alanlar litolojik olarak Zabuk, Çaltepe, Seydişehir, Bedinan, Yığınlı formasyonları, Arılık kuvarsiti, Küreci dolomiti, Koçali karmaşığı, Karadut karmaşığı, Hatay ofiyoliti, Sabunsuyu, Derdere, Hasanke, Bozova, Terbüzek, Besni, Germav, Belveren, Gercüş, Cengin, Aslansuyu, Hoya, Ardıçlıtepe, Gaziantep, Fırat, Şelmo, Tepehan ve Esmepuru formasyonları ile Yavuzeli (Karacadağ) bazaltı, Pliyo-Kuvaterner bazaltları gibi kaya birimlerin bulunduğu alanlardır.

Görünüm itibarıyla orta - iyi kaya kalitesinde izlenen birimlerin yapısal ve jeoteknik özellikleri dikkate alındığında bu alanlarda, dinamik koşullarda (oluşabilecek depremlerde) ve yapılacak kontolsüz derin kazı çalışmalarında kopuk, yarı gömülü ve bol sayıda süreksizlik düzlemleri bulunan kaya bloklarında, düşme, yuvarlanma, döküntü ve altere zonda akma gibi problemlerle karşılaşılabilceğini göstermektedir. Bu alanlarda yapılacak alt ölçekli jeolojik-jeoteknik etüt çalışmalarında birimlerin jeoteknik parametreleri belirlenerek yerleşim açısından detaylı önlem ve öneriler belirlenmelidir.

Yerleşilebilirlik Açısından Beşinci Öncelikli Alanlar: Jeolojik açıdan beşinci öncelikli yerleşime uygun alanlar litolojik olarak gölsel bataklık çökellerinin bulunduğu alanlardır. Söz konusu birimlerin, içerik bakımından yanal ve düşey yönde değişkenlik gösterebileceği, ince taneli malzemenin yoğun olduğu seviyelerde şişme, oturma ve taşıma gücü problemleriyle karşılaşılabilceği öngörülmektedir. Bu nedenle alüvyon birimlerinin arazi kullanımı açısından değerlendirildiğinde; şişme, oturma, taşıma gücü, sıvılaşma vb. mühendislik problemleri gösterebileceği öngörüldüğünden, zemin iyileştirme çalışmalarının gerekli olduğu bilinmeli ve imar planına yönelik altlık raporlarda bu problemlere yönelik çalışmalara önem verilmelidir.

Harita 21: Jeolojik Açıdan Yerleşime Uygunluk

Kaynak: 1/25.000 ölçekli Nazım İmar Planı Plan Açıklama Raporu

1.6.3. Hidrolojik Yapı

Gaziantep iline bütün olarak bakıldığında, İlin hidrolojik yapısında en önemli belirleyicinin bölge içinde var olan akarsular ile bu akarsuların havzaları olduğu görülür. Gaziantep Platosu'nda akarsular az sayıdadır. Arazinin yapısı ve iklim şartları sonucunda, yataklarında sadece şiddetli yağmurlarla birlikte su bulunduran, kuru su vadileri ağı son derece sık ve yaygındır. Yağışlı kış ve ilkbahar aylarında suyu bol olan vadilerin suyu, yazın azalmaktadır. Kuraklık ve sıcaklığın şiddetli olduğu bahar ve yaz aylarında ise sular azalır.

Gaziantep ilinin büyük bölümü “Fırat Havzası” içinde yer alırken bazı kesimleri ise Asi ve Ceyhan olarak adlandırılan havzalar içinde yer almaktadır. İlin batısındaki İslahiye çukurluğu ve çevresinin suları Akdeniz’e, Suriye sınırına yakın güney kesimlerinin suları kapalı çöl havzasına boşaltılır. İlin bunların dışında kalan tüm alanı Fırat Havzası kapsamı içinde kalır ve sularını Basra Körfezine boşaltır.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 20. Bölge Müdürlüğü'nden 2014 yılında elde edilen verilere göre il genelinde ortalama akış verimi 2,23 l/s/km² ve ortalama akış/yağış oranı 0,13'tür. İldeki su kaynakları potansiyeline bakıldığında ise; yerüstüsuyu (il çıkışı toplam) ortalama akım 439 hm³/yıl ve yeraltısuyu (ildeki toplam emniyetli rezerv) 244,3 hm³/yıl olmak üzere toplam su potansiyeli 683,3 hm³/yıl'dır.

Gaziantep ilinde yüzey su kaynaklarını akarsular, baraj gölleri ve göletler oluşturmaktadır. İldeki tek doğal göl olan Emen Gölü kurutulmuş ve tarım arazisine dönüştürülmüştür. İldeki en önemli akarsu Fırat Nehri'dir. İlde bulunan akarsuların büyük bir bölümü Fırat Nehri'ne dökülür. Fırat Nehri, Gaziantep ile Şanlıurfa illeri arasında sınır oluşturur.

Sof Dağından kaynaklanan Bozatl (Merzimen) Deresi ise Yavuzeli'nin güneyinden geçip Fırat'a karışır. İl ve Türkiye sınırlarından çıkmadan Fırat'a karışan son önemli akarsu Nizip

DEVLET SINIRI
İL SINIRLARI
İLÇE SINIRLARI
REVİZYON NAZIM
İMAR PLANI SINIRI
Fırat
HAVZA SINIRLARI
ALT HAVZA SINIRLARI
İL MERKEZLERİ
İLÇE MERKEZLERİ
SU YÜZEYLERİ
DOĞAL GÖL
GÖLET
BARAJ GÖLÜ
SAZLIK-BATAKLIK
AKARSULAR
BÜYÜK DEBİLİ
KÜÇÜK DEBİLİ

Kaynak: DSİ, Uydu Görüntüleri
Yenide Yapılan Çalışmalar

K
Ölçek: 1/750.000
0 5 10 20 Km.

casplan
planlama ve inşaat

Kaynak: 1/25.000 ölçekli Nazım İmar Planı Plan Açıklama Raporu

Gaziantep İli'nde iklim, Akdeniz ve Doğu Anadolu bölgeleri arasında bir geçiş iklimi özelliği göstermekle birlikte il daha çok Akdeniz ikliminin etkisindedir. İlin güney bölgeleri Akdeniz ikliminin etkisinde olduğundan genel olarak yazlar sıcak ve kurak, kışlar soğuk ve yağışlıdır.

Gaziantep İli'nin çok büyük bir bölümü Güneydoğu Anadolu step alanı içinde kalmaktadır. İlin kuzeybatı kesimi ise Akdeniz bitki örtüsü ile Güneydoğu Anadolu step örtüsü arasında bir geçit alanı durumundadır. Güneydoğu Anadolu step alanının batısındaki Gaziantep il toprakları stepin asıl çekirdek alanı ile Akdeniz ikliminden etkilenen yağışlı kıyı şeridi arasına sıkışmıştır.

Gaziantep'te en sıcak ayın Temmuz ayı olduğu ve en soğuk ayın ise Ocak ayı olduğu görülür. Uzun yıllar ortalamasına göre en yüksek sıcaklık 38.88 °C ile ağustos ayında gerçekleşmiştir. En düşük sıcaklık ise -5.76 °C ile şubat ayında gerçekleşmiştir. Uzun yıllar ortalama sıcaklık değerleri Gaziantep merkezde 14,5 °C, İslahiye de ise 16,7 °C dir. Ortalama sıcaklık değerleri de batıdan doğuya azalmaktadır. Ortalama en yüksek sıcaklık temmuz ve ağustos, en düşük sıcaklık ise ocak ayında olmaktadır. Gaziantep yarı karasal bir iklim yapısına sahip olduğundan yazları oldukça kurak geçmektedir. Haziran ayının son haftası başlayıp Temmuz ve Ağustos ayları oldukça kurak geçer ve Eylül ayının son haftasına kadar devam eder.

Gaziantep meteoroloji istasyonunun 32 yıllık verilerine göre yılın hâkim rüzgârı güney batı (lodos) rüzgârlarıdır. Kış mevsiminde Gaziantep yöresi Doğu Anadolu üzerinde yerleşen antisiklon sahasından, İskenderun Körfezindeki siklon sahasına doğru akan hava hareketlerinin etkisinde kalır. Bu nedenle Gaziantep yöresinde kış aylarında kuzey doğu (poyraz) rüzgârları hâkimdir, yağış getirir. Yaz aylarında kuzey batı (karayel) mevsimin hâkim rüzgârıdır. Eylül ve ekim aylarında güney batı (lodos) ve batı rüzgârı hâkimdir. Kasım ayında artık kuzeydoğu (poyraz) rüzgârı diğer rüzgârlardan daha fazla hissedilir.

Nisan ayında Gaziantep yöresi, Doğu Akdeniz'den Basra Körfezi civarı ile Belüçistan siklon mıntıkalarına doğru gitmekte olan hava akımları tesiri altındadır. Batı tarafındaki hava akımları yaz aylarında sıcaklık getirir.

Gaziantep'de bulutlu günlerin yoğun olarak yaşandığı aylar bahar aylarıdır. Uzun yıllar verilerine göre en fazla bulutlu gün tespit edilen aylar Nisan ve Mayıs ayları olarak belirlenmiştir. Gaziantep İli'nde ortalama güneşlenme süresi en fazla 9.6 saat ile Temmuz ayında gerçekleşmektedir. Güneşlenme süresinin en az olduğu ay ise 3.3 saatlik ortalama ile Aralık ve Ocak aylarıdır.

İlde en fazla nem % 97 ile Şubat ayında gerçekleşmiştir. En az nem kaydedilen ay ise % 17.77.değeri ile Temmuz ayıdır. Dönemsel olarak değerlendirildiğinde kış ayları Ekim-Mayıs döneminde nem oranı göz önüne alındığında en kurak dönem olan Haziran-Ağustos dönemi nem oranının en aza düştüğü dönemdir.

En fazla yağış Aralık ve Ocak aylarında olmaktadır. En az yağışın düştüğü dönem Mayıs-Eylül dönemidir. Uzun yıllar ortalamasına göre en fazla yağış Aralık ayında 258.9 kg/m² olarak gerçekleşmiştir. En az yağış 0.1 kg/ m² ile Temmuz ayında gerçekleşmiştir.

İlçeler itibarıyla değerlendirildiğinde: İlde uzun yıllar yağış ortalaması en az yağışın 328.2 mm ile Karkamış'ta en fazla yağışın 840.0 mm ile İslahiye'de olduğu Gaziantep il genelinde ortalama 569.27 mm'dir. Aylık en yüksek yağış Aralık, en düşük yağış ise Temmuz ayında görülmektedir.

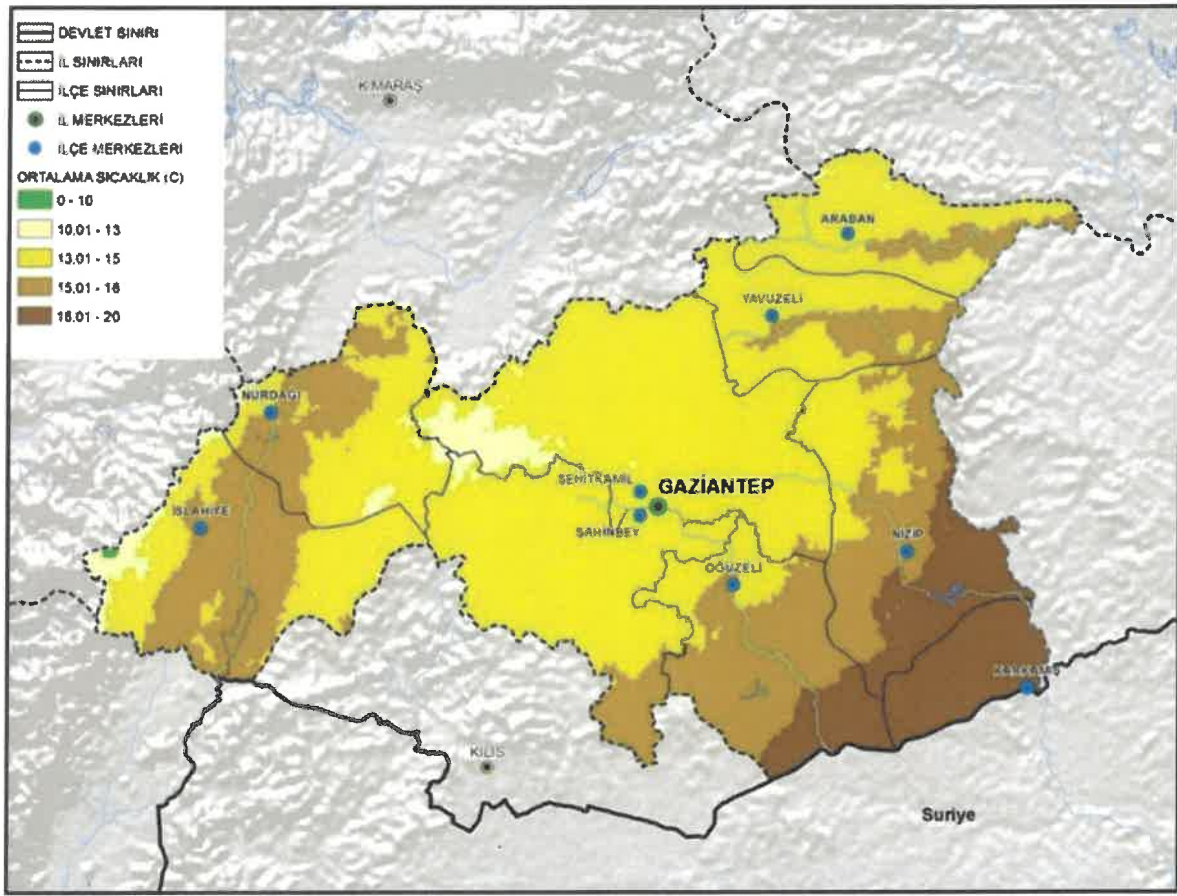
İl içindeki farklı meteoroloji istasyonlarının verileri incelendiğinde, yıllık ortalama yağış miktarlarının batıdan doğuya ve kuzeyden güneye doğru belirgin bir azalma gösterdiği belirlenmiştir. Yıllık ortalama yağış miktarları, merkezde 574 kg/m², İslâhiye'de 850,7 kg/m², Oğuzeli'nde 465,1 kg/m², Nizip'te 464 kg/m²'dir.

İlde yıllık ortalama kar yağışlı gün sayısı Merkez'de 6.2, İslahiye ve Oğuzeli'nde 2.8, Nizip'te 2.2'dir. karla örtülü ortalama gün sayısı Merkezde 11.9, Oğuzeli'nde 5.5, İslahiye'de 4.4, Nizip'te 2.4'tür. donlu geçen ortalama gün sayısı Merkez'de 55.7, İslahiye'de 17.6 gündür. 2001 yılı Aralık ayında 1945 yılından sonra en fazla yağış 259 kg/m² olarak gerçekleşmiştir.

İlin batı, kuzeybatı ve kuzeydeki yüksek ve dağlık kısımlar ise en fazla yağışın düştüğü yerlerdir. Yağış miktarı doğuda Fırat Nehrine, güneyde Suriye sınırına doğru azalır. İlde her yıl düşen yağış çok istikrarsızdır. Bir yıl artan yağışın diğer yıl yarıdan aşağıya düştüğü çok olmuştur. Üst üste kurak geçen yıllara da rastlanır.

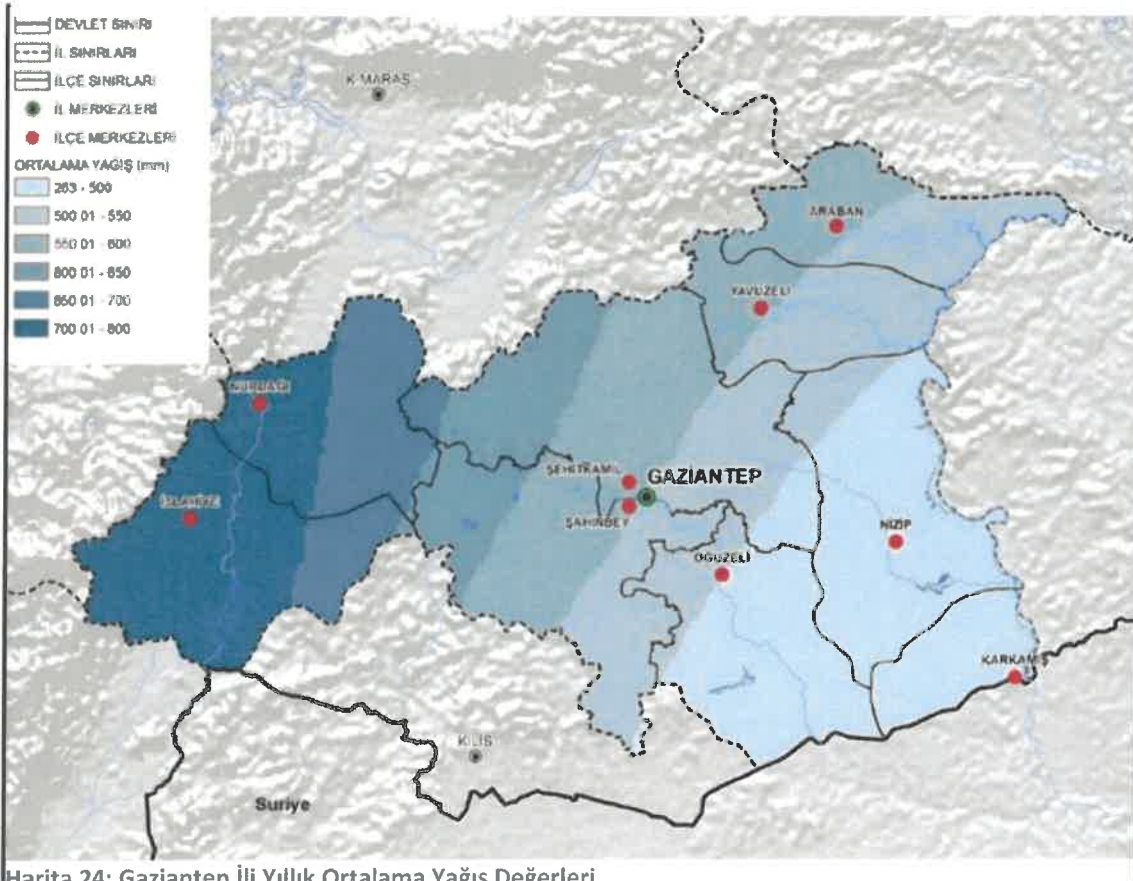
W

RS

Harita 23: Gaziantep İli Yıllık Ortalama Sıcaklık Değerleri

Kaynak: 1/25.000 ölçekli Nazım İmar Planı Plan Açıklama Raporu

Harita 24: Gaziantep İli Yıllık Ortalama Yağış Değerleri

Kaynak: 1/25.000 ölçekli Nazım İmar Planı Plan Açıklama Raporu

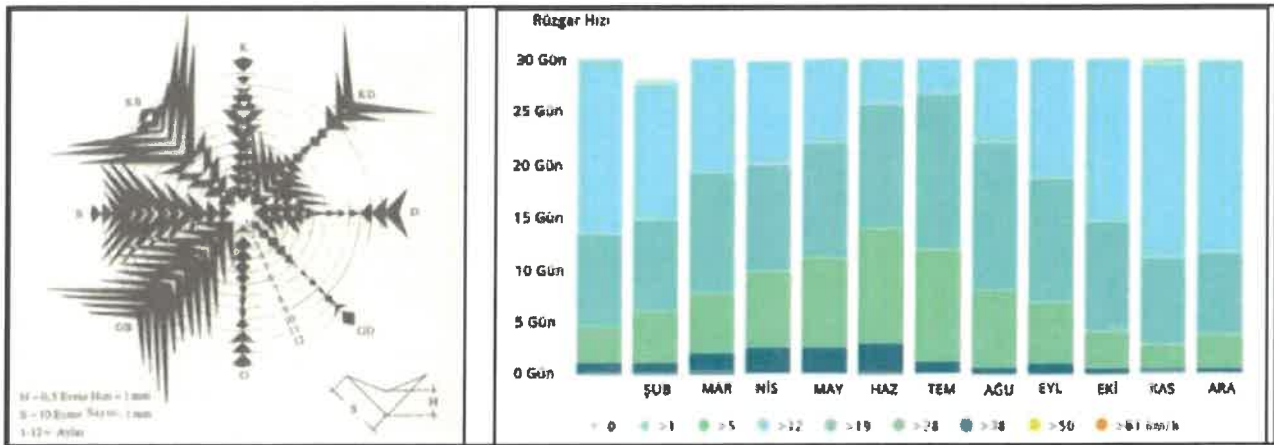
855 m yüksekliğinde bulunan Gaziantep Meteoroloji İstasyonu'nun 32 yıllık verilerine göre, kentte hâkim rüzgâr güney batı (lodos) rüzgârlarıdır. İlkbahar, yaz ve sonbahar aylarında rüzgârlar güneybatı (lodos), kuzey batı (karayel) ve batı yönlerinde esmektedirler. Kasım, Aralık, Ocak ve Şubat aylarında ise doğu yönünden gelen kuzeydoğu (poyraz) rüzgârları hâkimdir.

Kış mevsiminde Gaziantep yöresi Doğu Anadolu üzerinde yerleşen antisyklon sahasından, İskenderun Körfezi'ndeki siklon sahasına doğru akan hava hareketlerinin etkisinde kalmaktadır. Bu nedenle Gaziantep yöresinde kış aylarında kuzey doğu (poyraz) rüzgârları hâkimdir ve bu rüzgârlar şehre yağış getirmektedir.

Gaziantep'te uzun yıllar verilerine göre bulutlu günlerin yoğun olarak yaşandığı aylar bahar aylarıdır. En fazla bulutlu gün tespit edilen ay Mayıs ayı olarak gerçekleşmiştir. Gaziantep Meteoroloji İstasyonu verilerine göre ilde en fazla nem %97 ile Şubat ayında gerçekleşmiştir. En az nem kaydedilen ay ise %17,77 değeri ile Temmuz ayıdır. Dönemsel olarak değerlendirildiğinde, nem oranının en düşük olduğu dönem Haziran-Ağustos aylarıdır.

Gaziantep Meteoroloji İstasyonu tarafından saptanmış olan meteorolojik verilerin uzun yıllar ortalamasına göre, en fazla basınç değeri 931 mb ile Ocak ayında ortaya çıkmaktadır. Basıncın en düşük değeri olarak kaydedildiği ay ise 908,1 mb ile Temmuz ayıdır.

Gaziantep kentinde ortalama güneşlenme süresi en fazla 9,6 saat ile Temmuz ayında gerçekleşmektedir. Güneşlenme süresinin en az olduğu ay ise 3,3 saatlik ortalama ile Aralık ve Ocak aylarıdır.

Harita 25: Gaziantep İli Rüzgâr Gülü (solda) ve Rüzgâr Hızı (sağda)

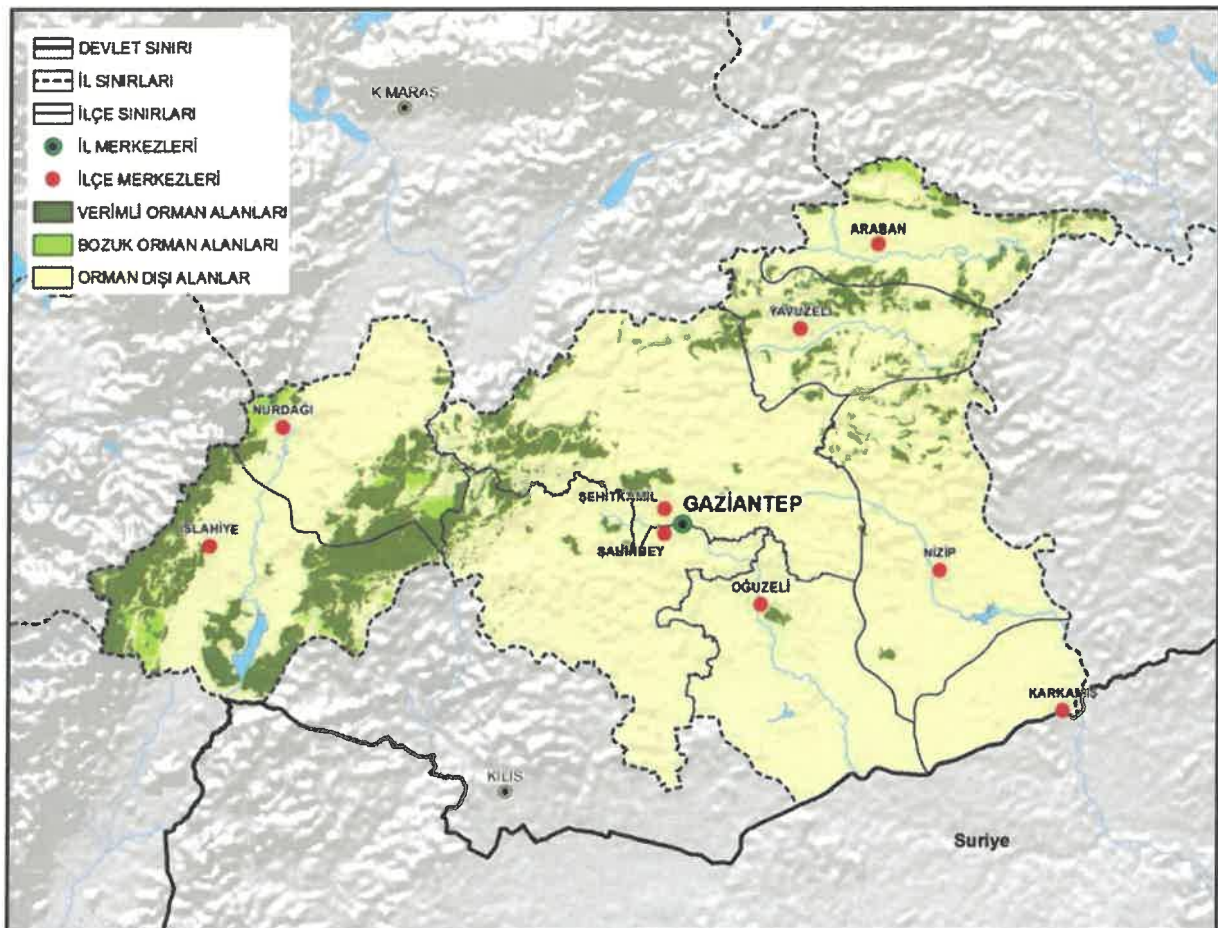
Kaynak: 1/25.000 ölçekli Nazım İmar Planı Plan Açıklama Raporu

1.6.5. Orman Alanları

Gaziantep’te 92.400 hektar büyüklüğünde ormanlık saha bulunmakta (Bkz. Harita 1-26) olup, orman varlığının 22.515 hektarı verimli orman niteliğindedir. Orman alanları İl yüzölçümünün %15’ini kapsamaktadır. Gaziantep ormanları genellikle rakımın 800 ve 1450 metreler arasında değiştiği yüksek tepeliklerde yer almaktadır. Bunda iklimin önemi çok fazladır. Yağışlar itibari ile kurak bir bölge olduğundan, ovalık kesimlerde fazla ormanlık alan bulunmamaktadır.

İl'deki ormanlarda en fazla meşe ve kızılçam bulunmakla birlikte; karaçam, sedir, selvi, kayın, kavak, ardıç, yabani zeytin, sandal, akçeşme, terebantin, sakız, funda, teşbih, ladin, sütleğen, karaçalı, ısırgan, delice, böğürtlen ve çayır otları gibi bitki türleri de görülmektedir.

Gaziantep ormanlarında, orman ürünü elde edilme potansiyeli olan meşe ormanları bulunsada bozuk orman olduklarından, söz konusu potansiyel değerlendirilememektedir. Bununla birlikte, kızılçam ormanları orman ürünlerinin elde edilmesi açısından verimli alanlardır.

Harita 26: Gaziantep İli Orman Alanları

Kaynak: 1/25.000 ölçekli Nazım İmar Planı Plan Açıklama Raporu

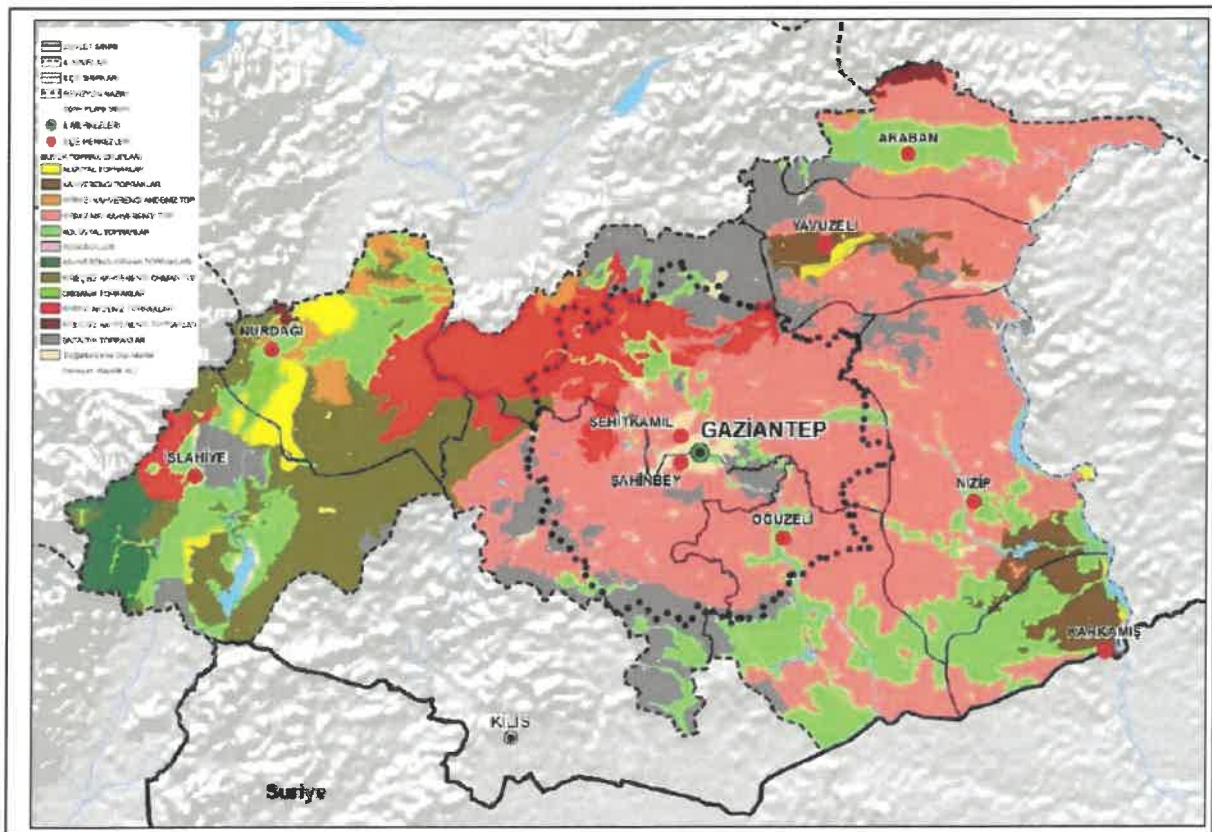
1.6.6.Toprak Yapısı

Gaziantep ilinde genellikle dalgalı ve engebeli araziler yaygındır. Güneyde Amanos (Nur) Dağları yer alırken, Nur Dağları'na paralel olarak uzanan bir dağ silsilesi daha vardır. İki dağ silsilesi arasında taban araziler yayılmıştır. Doğuda Fırat Irmağı'na boşalan Karasu ve Merziman Çayları boyunca vadi tabanı ve etek araziler yer almaktadır. İlin güney ve güneydoğusunda dalgalı ondüleli araziler, Suriye sınırı boyunca da düz ve hafif meyilli taban araziler yaygındır.

Gaziantep il sınırları içerisinde; Alüvyal Topraklar (A), Kolüviyal Topraklar (K), Organik Topraklar (O), Kahverengi Orman Toprakları (M), Kireçsiz Kahverengi Orman Toprakları (N), Kırmızı Akdeniz Toprakları (T), Kırmızı Kahverengi Akdeniz Toprakları (E), Kahverengi Topraklar (B), Kireçsiz Kahverengi Topraklar (U), Kırmızı Kahverengi Topraklar (F) ve Bazaltik topraklar (X) olmak üzere 11 farklı büyük toprak grubu belirlenmiştir.

İl sınırları içerisinde yer alan en yaygın büyük toprak grubu Kırmızımsı Kahverengi Topraklardır. Kırmızımsı Kahverengi toprakları Kolüvyal Topraklar ve Bazaltik izlemektedir. İl sınırları içerisinde en az dağılım gösteren büyük toprak grubu ise Regosol Topraklardır.

Arazi Kullanım Kabiliyet Sınıfları (AKK) olarak da isimlendirilen, Arazi Yetenek Sınıfları, toprakların tarımsal kullanıma uygunluk açısından yapılan bir sınıflamadır. Kuru Tarım yapılan alanlarda I ve II, sulu tarım yapılan alanlarda I, II, III ve IV sınıf alanlar ve V–VIII sınıf arazilerdeki özel ürün alanları, tarımsal kullanım dışına çıkarılması gereken, mutlak tarım arazileri olarak korunması gerekli alanlardır.

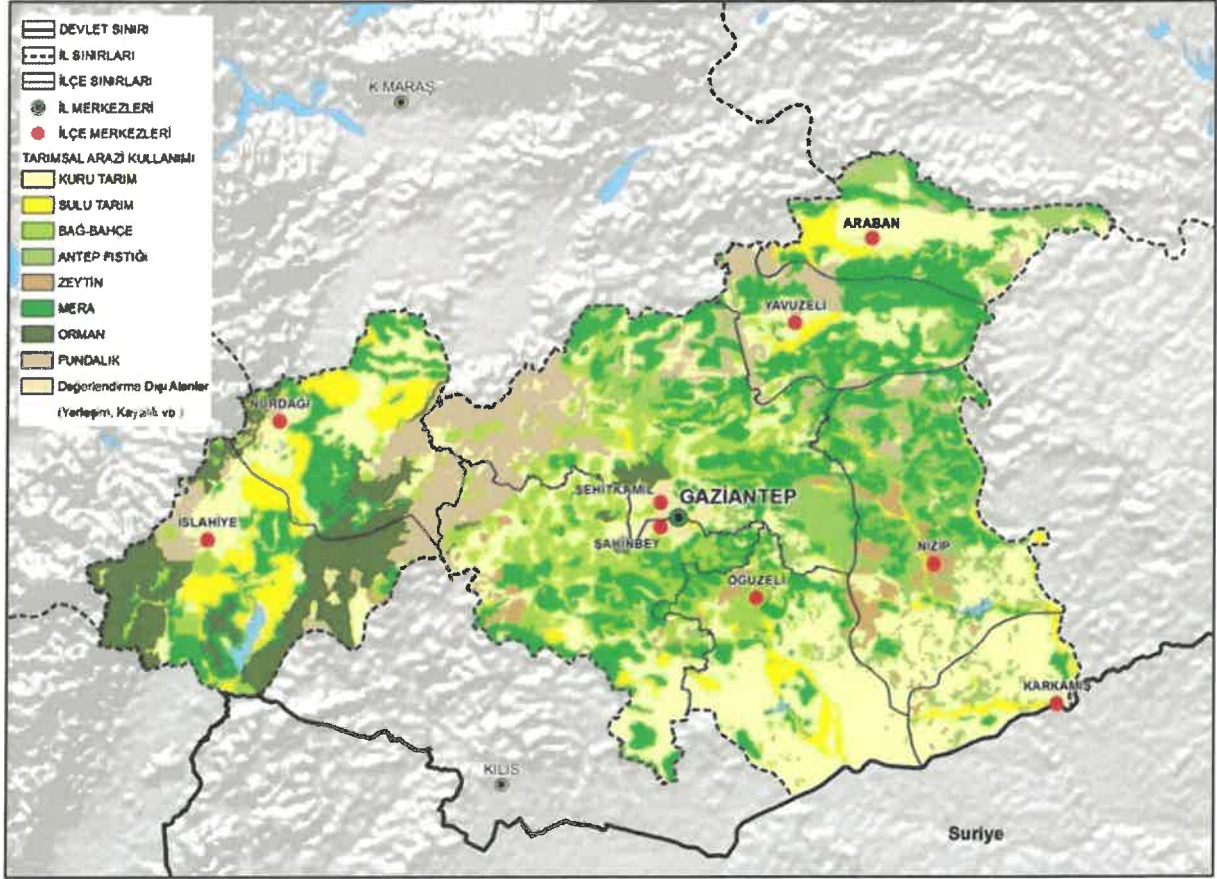

Harita 27: Gaziantep İli Toprak Yapıları

Kaynak: 1/25.000 ölçekli Nazım İmar Planı Plan Açıklama Raporu

1.6.7.Tarım ve Mera Alanları

Gaziantep olumlu iklim şartlarının sonucu olarak tarımsal anlamda zengin topraklara sahip bir konumdadır. 2013 yılı verilerine göre, Gaziantep İli'nin tarım alanı varlığı 363.059 hektardır. Tarım alanlarının 150.142 hektarı (%41) ekilen tarla alanı, 3.450 hektarı (%1) nadas alanı, 8.545 hektarı (%2) sebze bahçeleri ve 200.922 hektarı (%56) meyve bahçesi statüsündedir.

Harita 28: Gaziantep İli Tarım ve Mera Alanları

Kaynak: 1/25.000 ölçekli Nazım İmar Planı Plan Açıklama Raporu

1.6.8.Flora ve Fauna

Gaziantep iline yönelik floristik analiz kapsamında yapılan araştırmalar sonucunda; 74 familyaya ait 337 cins, 840 tür, 69 alttür ve 32 varyete tespit edilmiştir. Çalışma sonucunda tespit edilen bitkilerin fitocoğrafik bölgelere göre dağılımı ise; Ir.-Tur. Elementi-293 ; Akdeniz elementi-140 ; Avr.-Sib. Elementi-16, şeklindedir.

Çalışma alanından tespit edilen bitki türleri:

LC (en az endişe verici), 813 tür

NT (Tehlike altına girmeye aday) 8 tür

CR (Kritik) 2 tür

VU (Zarar görebilir) 24 tür

EN (Tehlikede) 3 tür

DD (Veri yetersiz) 7 tür, kategorisindedir.

İM

36

Gaziantep ve çevresinden bilinen ve DD kategorisindeki bitki türleri; yapılan floristik çalışmalar ile ülkemizde varlığı bilinmekle birlikte, yalnız geçen yüzyıl ve bu yüzyılın başında yapılmış toplamalardan ve tek bir lokalite ve tip örneğinden bilinen türler bu kategoriye konur. Bu bitki taksonları, özellikle son yıllarda artan bitki toplama çalışmalarına rağmen o zamandan sonra toplanamamışlardır. Çalışma alanından 68 endemik bitki türü tespit edilmiştir.

Gaziantep ve çevresinde önemli bitki alanları, endemik ve tehlike kategorisi önemli olan bitki türlerinin alan içerisindeki dağılımına, tehdit altındaki habitatlar, şehirleşmeden dolayı yok olan doğal alanların yoğunlaştığı yerlere göre tespit edilmiştir. Buna göre önemli bitki alanları; “Nur Dağı ve Çevresi”, “Dülükbaşa Orman İçi Dinlenme Alanı”, “Sof Dağı”, “Gaziantep-Fevzipaşa-İslahiye arasındaki Çam Plantasyon Alanları”, “Şehitkamil-Nurdağı-Şahinbey ilçe sınırlarını içine alan Yeşilce olarak anılan alan”, “Araban Tepeleri ve Çevresi”dir. Gaziantep ve çevresinde vejetasyon süresi yani bitki türlerinin çiçeklenmeye başlama ve çiçeklenmenin bitiş tarihleri, denizden olan yüksekliğe, sıcaklığa, ana kayanın yapısına göre değişiklik göstermektedir. Gaziantep ve çevresinde çiçeklenme Şubat ayında başlar ve Kasım ayında sonbahar geofitlerinin çıkması ile tamamlanır. Şubat ayında ilk çıkan bitkiler bir yıllık olarak anılan türler olup bunlarla beraber bahar geofitleride beraber çıkar.

Geniş anlamda Gaziantep vejetasyonu Akdeniz ve İran-Turan fitocoğrafik bölgesi özelliğini göstermektedir. Gaziantep ve çevresinin vejetasyonu; Orman vejetasyonu, fundalık (maki), mera, akarsu ve durgun su, taşlık-kayalık alan vejetasyonu ve bu alanların tahribatı sonucu oluşturulmuş tarım alanlarından oluşmaktadır.

Gaziantep il sınırları içindeki alanlara yönelik yapılan inceleme ve literatür taraması sonucu; 5 iki yaşamlı (amfibi) tür, 34 sürüngen tür, 176 kuş türü ve 61 memeli türünün varlığı belirlenmiştir. Gaziantep il sınırları içerisinde bugüne kadar kaydedilmiş olan fauna bileşenleri arasında “nadir” ya da “soyu tehlikede olan türler” kategorisine dahil edilebilecek bazı türler bulunmaktadır. Fauna bileşenlerinin sınıf düzeyinde değerlendirilmesi sonucunda il sınırları içerisinde kaydedilen türler arasında yer alan nadir veya soyu tükenme tehlikesi altındaki türler aşağıda verilmektedir:

Sürüngenler: Adi Tosbağa (*Testudo graeca terrestris*), Fırat Kaplumbağası (*Rafetus euphraticus*), Sarı Yılan (*Elaphe quatuorlineata sauromates*) Kuşlar: Kelaynak (*Geronticus eremita*), Akgöz (*Aythya nyroca*), Büyük Orman Kartalı (*Aquila clanga*), Kızıl Kerkenez (*Falco naumanni*), Uludoğan (*Falco cherrug*), Mavi kuzgun (*Coracias garrulus*), Anadolu Sivacısı (*Sitta krüperi*), Gri Kirazkuşu (*Emberiza cineraceae*) Memeli Hayvanlar: Akdeniz Nalburunluyarasası (*Rhinolophus euryale*), Meheyl'in Nalburunluyarasası (*Rhinolophus mehelyi*), Nalburun yarasası (*Rhinolophus blasii*), Kaya Faresi (*Apodemus mystacinus*), Kısa kuyruklu bandicnot sıçanı (*Nesokia indica*)

Özgün Türler: Gaziantep il sınırları içerisinde kaydedilmiş olan fauna bileşenleri arasında özellikle tanımlanması gereken 2 önemli tür bulunmaktadır. Bunlardan birincisi Kelaynak Kuşu diğeri ise Fırat Kaplumbağasıdır.

Kelaynak Kuşu (*Geronticus eremita*): Bu tür aslında Fırat nehrinin diğer tarafındaki Kelaynak Üretim İstasyonu'nda tutulmasına karşılık daha önce Fırat Nehri'nin her iki tarafında da büyük sürüler halinde gözlenmekte idi. 1950'li yıllarda tarım zararlılarına karşı bilinçsizce ve ölçüsüzce kullanılan tarımsal kimyasallar bu türün kitle halinde ölümüne yol açmıştır. Kafeslerde tutulan son bireylerin üretilme çalışmaları sonucunda sayıları artsa da bakımları için insana bağımlı olmaları nedeniyle de doğal popülasyonu ortadan kalkan türler kategorisine alınmıştır. Gerçekleştirilen açık alan çalışmaları sırasında üreme faaliyeti içerisinde olan Kelaynakların yuva materyali toplamak amacıyla Gaziantep tarafına geçtikleri gözlenmiştir.

Fırat Kaplumbağası (*Rafetus euphraticus*): Fırat Kaplumbağası oldukça nadir bir sürüngen türüdür. Ülkemizde gözlenen Tatlı su kaplumbağalarına göre oldukça iri bir türdür. Dünyada birkaç yerde yaşadığı bilinen bu türün Fırat nehri'nde yaşıyor olması da ayrıca önem taşımaktadır. Daha önceleri bilinçsizce rahatsız edilen ve hatta öldürülen bu tür son zamanlarda yöre halkı tarafından da korunmaktadır. Özellikle Fırat Nehri kıyısındaki kumluk alanlar bu türe ait bireyler tarafından özellikle tercih edilen kesimlerdir. Bu kesimlerin bozulmadan korunması türün yöredeki geleceği açısından oldukça önem taşımaktadır.

Harita 29: Gaziantep İli Biyolojik Yapı

1.6.9.Doğal Koruma Alanları

Gaziantep ilinin büyük bölümü Güneydoğu Anadolu step alanı içerisinde kalmaktadır. İlin kuzeybatı kesimi ise Akdeniz bitki örtüsü ile Güneydoğu Anadolu step örtüsü arasında bir geçit alanı durumundadır. Güneydoğu Anadolu step alanının batısındaki Gaziantep il toprakları stepin asıl çekirdek alanı ile Akdeniz ikliminden etkilenen yağışlı kıyı şeridi arasına sıkışmıştır. Burada 500-600 m yükseklikte uzanan kalker platolar, zeytin ve antepfıstığı ağaçları ile örtülüdür. Gaziantep platosu ile güneydeki sınır bölgeleri arasında doğal bitki örtüsü step bitkileridir. İl merkezinden batıya ve kuzeybatıya doğru Akdeniz Bölgesi alanına geçiş başlamakta olup bu kesimlerde zeytinlikler ve Antep fıstığı ile örtülü alanlarında küçük meşe ormanlarına da rastlanır.

Orman Ekosistemi: Orman ekosistemleri, su rejimini düzenlemesi, sel, taşkın ve çığ gibi tabi afetleri engellemesi, erozyonu önlemesi, iklimi yumuşatması, canlıların yaşamı için gerekli olan oksijeni üretmesi, rekreasyon ihtiyaçlarını karşılaması, doğal hayatın devamı, ekolojik dengenin sağlanması gibi özellikleriyle çevre açısından büyük önem taşımaktadır. Türkiye yaklaşık olarak 80 milyon hektar yüzölçümüyle, dağlık ve ekocoğrafya bakımından zengin bir çeşitliliğe sahiptir. Bu ekolojik zenginliğe paralel olarak ormanları da tür ve kompozisyon olarak zengindir. Ülkemizin orman varlığı son yıllarda yapılan ağaçlandırma çalışmaları sonucunda 2012 yılı itibarıyla 21,7 milyon hektara yükselmiş olup bu rakam ülke yüzölçümünün % 27,6'sına karşılık gelmekte, 2015 yılında 22 milyon hektara ulaşılması hedeflenmektedir.

Gaziantep ormanları Doğu Torosların Kahramanmaraş üzerinden güneye uzanan 2.493 rakım ve Milcan Dağı'nın Suriye ve Amik Ovasına dağılan kolları üzerinde Büyük Sof Tepesi'nin Gaziantep Ovası'nda son bulan sırtları üzerinde yer almaktadır. Bölgenin en yüksek rakımı batı sınırını oluşturan sırtlardır. Genellikle ildeki orman alanlarında rakım 800-1450 arasında değişmektedir.

Gaziantep bitki ve orman toplulukları kızılçam, karaçam, sedir, selvi, kayın, kavak, meşe, ardıç, yabani zeytin, sandal, akçeşme, terebantin, sakız, funda, tesbih, ladin, sütleğen, karaçalı, ısırgan, delice, böğürtlen ve çayır otlarıdır. En fazla bulunan türler ise meşe ve kızılçamdır. Meşe ormanları bozuk ormanlar olup koruma altındadır. Orman ürünü elde edilmemektedir. Kızılçam ormanları faydalanılan verimli alanlarıdır. Gaziantep il sınırları içerisinde bulunan orman alanlarının % 44'ü kızılçam, %42'si meşe, %27'si meşe, %9'u karaçamdır.

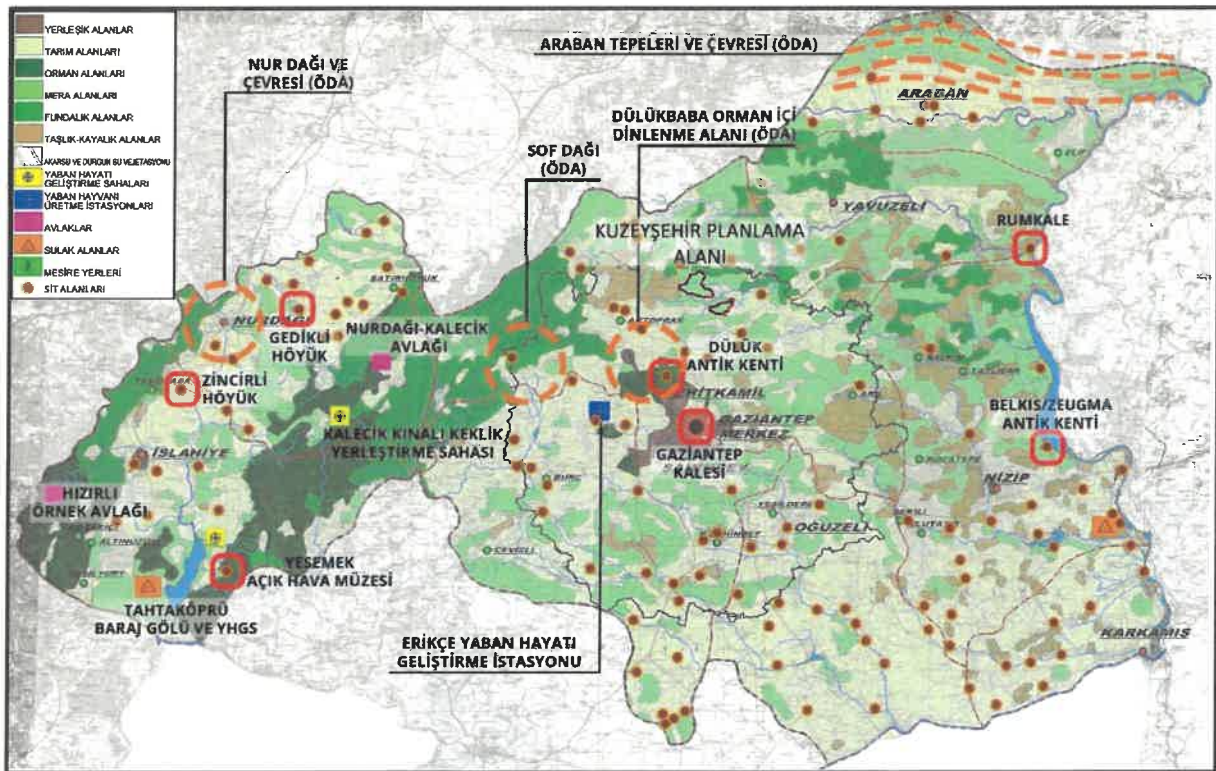
Ağaçlandırma: Gaziantep merkez kentin yakın çevresindeki Dülük Baba, Burç, Yelligedik, Erikçe, Taşlıca gibi kesimlerde ağaçlandırma çalışması yapılmıştır. 1952 yılında Türkiye'de ve Gaziantep'te ilk orman dışı ağaçlandırma faaliyeti olarak başlayan Dülük Baba Ağaçlandırması yapılmış, daha sonra toplam 32.318 ha. ağaçlandırma, erozyon kontrolü ve rehabilitasyon ile 1140 ha özel ağaçlandırma olmak üzere toplam 33.458 ha alanda ağaçlandırma çalışması yapılmıştır.

Çayır ve Mera Ekosistemi: İldeki çayır ve meralar; hayvanlara kaba yem sağlama yanında toprak ve su muhafazası, su toplama havzası, pınar memba sularına kaynak olması, tabii fauna ve ev hayvanlarına barınak olması, rekreasyon alanı sağlaması gibi fonksiyonlara da sahiptir. Ancak çayır ve meralar bilinçsiz ve yanlış otlatma ile otlak özelliğini kaybetme tehlikesi ile karşı karşıya kalmakta, belirtilen bu fonksiyonlarını tam olarak yerine getirebilecek durumda olmayıp, bozulmakta ve fayda sağlayamaz bir duruma gelmektedir.

Sulak alanlar yeryüzündeki başka ekosistemlerle karşılanamayacak işlev ve değerlere sahiptir. Derinlikleri genelde 6 metreye kadar olan sığ göl, lâgün, deltalar, korunaklı kıyılar, su dolaşımına sınırlı olan bölgeler sulak alan olarak nitelendirilmektedir. Sulak alanlar, yerli ve kıtadan kıtaya göç eden milyonlarca göçmen kuşun okyanusları aşmadan önce yumurtlama, yavru çıkarma ve mevsimlik yaşam alanları olduğu için, ekolojik açıdan son derece önemli habitatlardır.

Gaziantep ilindeki Fırat Nehri Havzası, Tahtaköprü, Kayacık ve Hancağız baraj göletleri ile Burç, Zülfiyar, Hacıarslan, Çakmak, Domuzderesi, Balıkan, Nogaylar suni göletleri, Sacır, Karasu, Merzimen, Gözbaşı, Samözü ve Nizip çayları "Sulak Alanların

Tahtaköprü Baraj Gölü de ildeki önemli sulak alanlardandır. Tahtaköprü Barajı, Karasu Çayı üzerinde İslahiye ilçe sınırları içinde yer almakta olup bölge kuş türleri bakımından zengin bir potansiyele sahip olup birçok kuş türünün üreme alanı ve göçmen kuşların göç yolları üzerinde yer aldığından göçmen kuşların da kışlama ve barınma özelliğine sahip bir sahadır. Tahtaköprü Baraj Gölü, Yaban Hayatı Geliştirme Sahası olarak 2005 yılında koruma altına alınmıştır. Sulak alan ekosistem özellikleri nedeniyle önem taşıyan İldeki diğer alanların ise koruma statüsü bulunmamaktadır. (Kaynak:1/25000 Ölçekli Nazım İmar Planı)

Kaynak: 1/25.000 ölçekli Nazım İmar Planı Plan Açıklama Raporu

1.7. SİT ALANLARI

İl’de 306 adet arkeolojik sit alanı ,iki adet kentsel sit alanı, 1 adet tarihi sit alanı ve 1 adet kentsel arkeolojik sit alanı bulunmaktadır .

Antik kentlerin ve mağara yerleşmelerin yanı sıra İl içinde yaygın biçimde höyükler belirlenmiş ve tescil edilerek koruma altına alınmıştır. Antik kentlerin ve höyüklerin bir bölümünde geçmişten bugüne kazı çalışmaları yapılmış/yapılmakta olsa da birçoğunda henüz herhangi bir bilimsel kazı çalışması başlatılmamıştır.

Arkeolojik sit alanları arasında öne çıkan alanlar arasında; Merkez kentte bulunan Dülük yerleşmesi, Fırat kıyısında bulunan Zeugma, Rumkale, Karkamış Antik Kenti, İslahiye sınırları içinde Tilmen Höyük ve Yesemek Açık Hava Müzesi bulunmaktadır.

Gaziantep’teki iki kentsel sit alanından biri Gaziantep merkezdeki Gaziantep Kalesi çevresinde, Gaziantep’in geleneksel merkezini de oluşturan kentsel sit alanıdır. İkincisi ise Nizip İlçesi’nin merkezinde belirlenmiş olan kentsel sit alanıdır.

SİT ALANLARI	SAYISI
Arkeolojik Sit Alanı	306
Kentsel Sit Alanı	2
Tarihi Sit Alanı	1
Kentsel Arkeolojik Sit Alanı	1
TOPLAM	310

Gaziantep Sit Alanları Sayısı

Kaynak: <http://www.kvmgm.gov.tr/>

W

RS

1.8. AFET RİSKİ TAŞIYAN ALANLAR

Afet riski kapsamında deprem, heyelan, çığ, erozyon, sel ve taşkın riskleri ele alınmıştır.

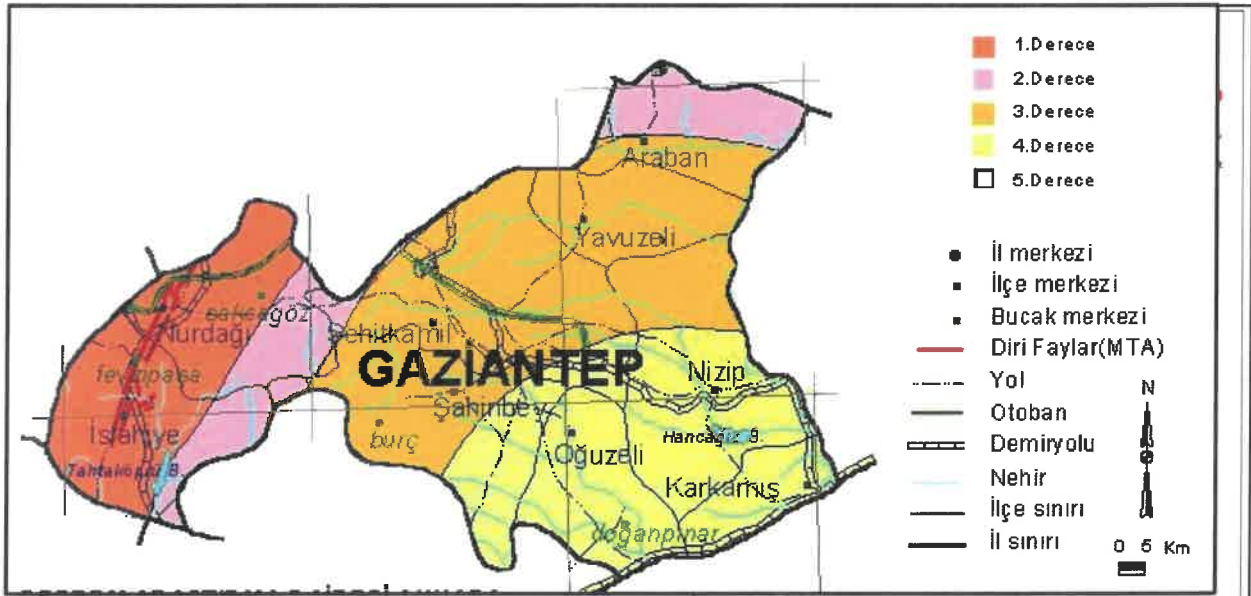
1.8.1. Deprem Riski

Gaziantep 3.derecede deprem bölgesinde kalmakta olup şehir, civar deprem merkezlerinin tesirinde kalarak yersel küçük depremlere konu olmaktadır. Bu bölgede meydana gelmiş tarihi büyük depremler bulunmamaktadır.

Bununla birlikte, İslahiye İlçesi'nin Fevzipaşa Beldesi ile Nurdağı İlçesi'nin Sakçagözü Beldesi Kahramanmaraş ve Antakya tektonik hattının tesir sahası içinde olduğundan, 1.derecede deprem bölgesinde yer almakta olup; İl'de meydana gelen büyük depremler bu bölgede yaşanmaktadır. Yani bölgedeki depremler; Antakya, Kahramanmaraş, Malatya doğrultusunda uzanan Doğu Anadolu Fay zonuna paralel olarak uzanan ikincil kırık hatlardan biri üzerinde oluşmaktadır (Bkz. Harita 1-30 ve 1-31).

Yoğun bir yerleşim ve sanayi bölgesi olan Gaziantep Doğu Anadolu Fayı'na 50 km. kadar uzakta yer almaktadır. Bu ana fay ile Gaziantep arasında yer alan tali fayların bulunması ve bunların aktif olmaları Gaziantep'in bu fayların üzerinde olabilecek daha büyük depremlerden ciddi olarak etkilenebileceğini göstermektedir (Gaziantep İl Çevre Durum Raporu, 2010).

Kuzeyşehir Proje Alanı'nın yer aldığı Gaziantep Merkez Bölgesi 3.derece deprem bölgesinde yer almaktadır.

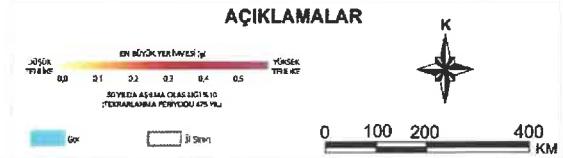
Harita 31: Gaziantep Deprem Haritası

Bu harita, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) tarafından Ulusal Deprem Araştırma Programı (UDAP) kapsamında desteklenen UDAP-C-13-08 kod no'lu "Türkiye Sismik Tehlike Haritasının Güncellenmesi" başlıklı projenin sonuçları kullanılarak hazırlanmıştır.

Bu harita, zemin koşulları ($V_s = 760$ m/s) esas alınarak hazırlanmıştır. Yerel zemin koşullarının neden olabileceği sivilaşma, büyütme, farklı olurma gibi tehlikeleri içermemektedir.

Kaynak Gösterme: Bu haritanın kullanılması "AFAD, 2018, Türkiye Deprem Tehlike Haritası" şeklinde kaynak belirtilmesi gerekmektedir.

2018 Haritasının telif ve ekbas hakları AFAD Başkanlığına aittir. AFAD'ın yazılı izni alınmadan elektronik, optik, mekanik veya diğer yollarla çoğaltılması, dağıtılması, basılması, yayımlanması durumunda gerekli hukuki yollara başvurulacaktır.

Harita 31: Türkiye Deprem Haritası

Kaynak: <https://www.afad.gov.tr>

1.8.2. Heyelan ve ığ Riski

Bölge Akdeniz İklimi ile Karasal İklimin etkisi altında bulunmaktadır. Bu bakımdan fazla yağış almadığından bitki örtüsü açısından fakirdir. Heyelan nedeniyle Gaziantep İli Şahinbey İlçesi'ne bağlı Akpınar Köyü'nde 1981'de 37 adet konut, Nurdağı İlçesi'ne bağlı Mameler Köyü'nde 1982'de 57 adet konut olmak üzere yaşanan iki heyelan afetinde toplam 94 adet konut zarar görmüştür.

Ayrıca Nurdağı İlçesi Olucak Köyü'nde çok ağır hareket eden bir toprak kitlesinin olduğu bilinmektedir. Şahinbey İlçesi Aydınba ve Gültepe Mahallelerinde ise mağara çökmesi yaşanmıştır.

Bunların dışında, Dımışkıllı Köyü'nde 1976 yılında yaşanan kaya düşmesi afetinden 64 adet konut, Sarıkaya Köyü'nde 1980 ve 1994 yıllarında yaşanan kaya düşmesi afetlerinden toplam 29 adet konut, Nizip İlçesi Kamışlı Köyünde 1969 yılında yaşanan kaya düşmesi afetinden 104 adet konut, Nizip İlçesi Korucak Köyünde 1988 yılında yaşanan kaya düşmesi afetinden 73 adet konut ve Yavuzeli İlçesi'nde 1973 yılında yaşanan kaya düşmesi afetinden 60 adet konut olmak üzere bugüne kadar toplam 330 adet konut kaya düşmesi afetinden zarar görmüştür .

Gaziantep'in yer aldığı bölgede kar yağışı fazla olmadığından, çığ olayına rastlanmamaktadır.

1.8.3. Erozyon Riski

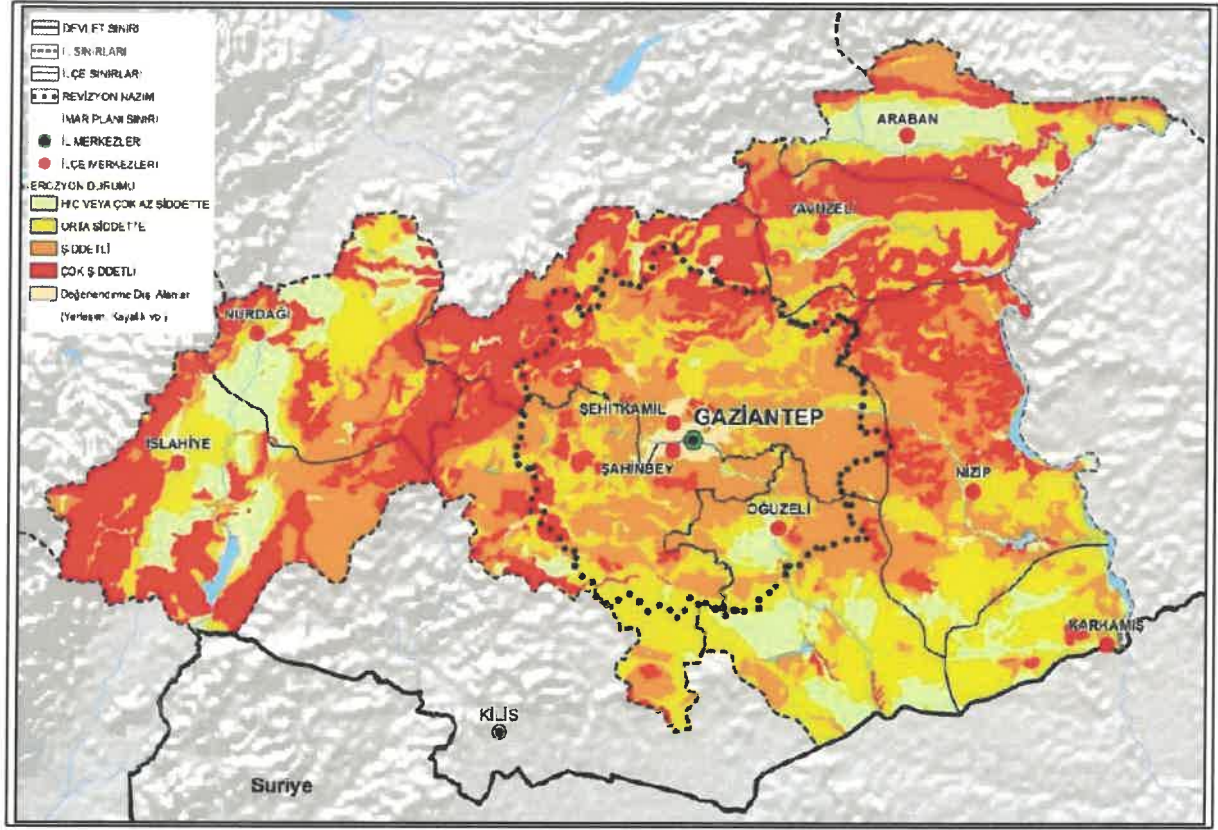
Bir alanda toprak erozyonunun bilinmesi taşınma ve birikme olaylarının ya da bu olaylar sonucu oluşabilecek toprak kayıplarının tahmini önem taşımakta olup toprak haritalarında erozyon çeşitleri su ve rüzgâr erozyonu olarak ayrılmaktadır. Su ve rüzgâr erozyonu sınıfları üst horizonların erozyonla taşınma derecesine göre tahmin edilmektedir. Su erozyonu şiddetlerine göre a) hiç yok ya da çok az, b) orta, c) şiddetli d) çok şiddetli olarak 4 sınıfa rüzgar erozyonu ise benzer olarak a) hafif, b) orta ve c) şiddetli olarak 3 sınıfa ayrılmıştır.

Gaziantep İli'nin %84,69'unda su erozyonu bulunmaktadır. İl arazilerinin % 28,69'unda orta, % 28,60'ında ise şiddetli 27,40'ında ise çok şiddetli olarak tanımlanmıştır. Rüzgâr erozyonu ise Gaziantep İli sınırları içerisinde görülmemektedir

W

85

Potansiyel erozyon riski, alanın yapısında var olan erozyona uğrayabilme riskinin ifadesidir. Başka bir deyişle bir alanın toprak, topoğrafik, jeolojik ve yağış özellikleri nedeniyle doğal olarak sahip olduğu erozyon riskidir.

Harita 32: Gaziantep İli Erozyon Risk Haritası

Kaynak: 1/25.000 ölçekli Nazım İmar Planı Plan Açıklama Raporu

1.8.4. Sel ve Taşkın Riski

Gaziantep'te iklim olarak yazları sıcak ve kurak geçmekte kışları ise çok soğuk olmamaktadır. Bu duruma bağlı olarak da sel ve taşkın olayları da yaşanmamaktadır.

W

Signature

1.9. DEMOGRAFİK YAPI VE SOSYO-EKONOMİK YAPI

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) göre Gaziantep İli 2020 nüfusu 2.101.157 kişi olup, Büyükşehirler içinde 9.sırada yer almaktadır. Gaziantep, göç alan ve nüfusu hızla artan bir ildir. 2012'de 6360 nolu kanun ile Büyükşehir Belediye sınırları İl sınırlarına genişletilmiştir.

Gaziantep, göç alan ve nüfusu hızlı artan bir kenttir. İl geneli nüfus yıllar itibariyle sürekli artış göstermiştir. İl bütünü nüfus artış hızı 2020 yılında %15.25'(binde) iken Şehitkamil ilçe nüfusu 2020 yılı artış hızı %27.9'(binde) dur.

İl bütünü ve planlama alanı ilçesine ait nüfus gelişimine ait tablo aşağıda yer almaktadır.

Gaziantep il bütünü yıllara göre nüfus değişim tablosu

YILLAR	NÜFUS	NÜFUS GELİŞİM İNDEKSİ
1980	808697	100
1985	966490	120
1990	1140594	141
2000	1285249	159
2005	1478480	183
2010	1700763	210
2015	1931836	239
2020	2101157	260

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, 2021

Şehitkamil ilçesi yıllara göre nüfus değişim tablosu

YILLAR	NÜFUS
2007	558821
2010	626913
2015	726831
2020	817412

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, 2021

W

SS

Toplam Nüfus	817412
Erkek Nüfus (2020) (Şehitkamil)	412759 kişi
Kadın Nüfus (2020) (Şehitkamil)	404653 kişi
Çocuk Nüfus (0-14 Yaş) (2020) (Şehitkamil)	269202 kişi
Genç Nüfus (15-24 Yaş) (2020) (Şehitkamil)	143608 kişi
Faal Nüfus (15-65 Yaş) (2020) (Şehitkamil)	508047 kişi
Yaşlı Nüfus (65+) (2020) (Şehitkamil)	40163 kişi
Cinsiyet Oranı (Erkek N./Kadın N.) (2020) (Şehitkamil)	412759/404653=1.02
Kaba Doğum Hızı (Gaziantep) (2020)	‰19.2
İşsizlik Oranı (15+) (Türkiye) (2020)	%13.2 (2021/5 ay)
İstihdam Oranı (15+) (Türkiye) (2020)	%42.8
İşgücüne Katılma Oranı (15+) (Türkiye) (2020)	%49.3
Net Okullaşma Oranı Ortaokul (2019) (Gaziantep)	%95.5
Net Okullaşma Oranı Ortaöğretim (2019) (Gaziantep)	%79.4
Net Okullaşma Oranı İlkokul (2019) (Gaziantep)	%94
Net Okullaşma Oranı İlköğretim (2019) (Gaziantep)	%98.1

Kaynak: Türkiye istatistik kurumu, 2021

iz

RS

1.2. KONUM, ÇEVRESEL İLİŞKİLER VE KENT MERKEZİ İLETKİLEŞİM

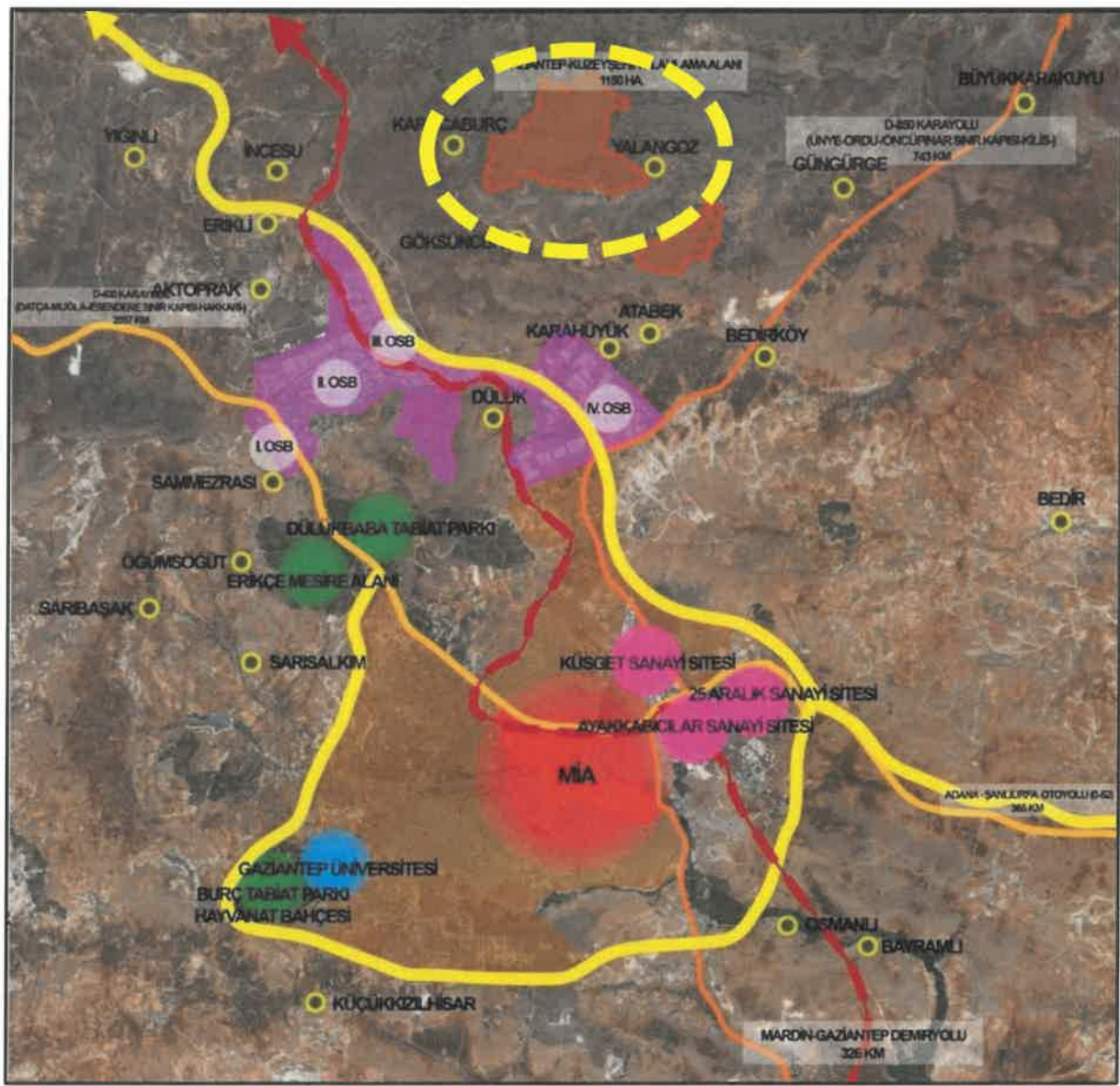
Planlama alanının içerisinde bulunduğu Şhitkamil İlçesi Gaziantep şehrinin Alleben Deresi ile tabii uzantılarının kuzeyinde kalan bölümü merkez olmak üzere Şhitkamil adıyla, 3398 sayılı Gaziantep İli Merkezinde Şhitkamil ve Şahinbey adıyla iki ilçe kurulması hakkındaki kanunla, 20.06.1987 tarihinde kurulmuş ve 19.09.1988 tarihinde de faaliyete geçmiştir.

Planlama alanı; Gaziantep İli, Şhitkamil İlçesinde Karacaburç, Karacaören, Yalangöz Ve Dünderlı Mahalleleri sınırları içerisinde yer almaktadır.

Harita 34: Planlama Alanı Uydu Görüntüsü

iz

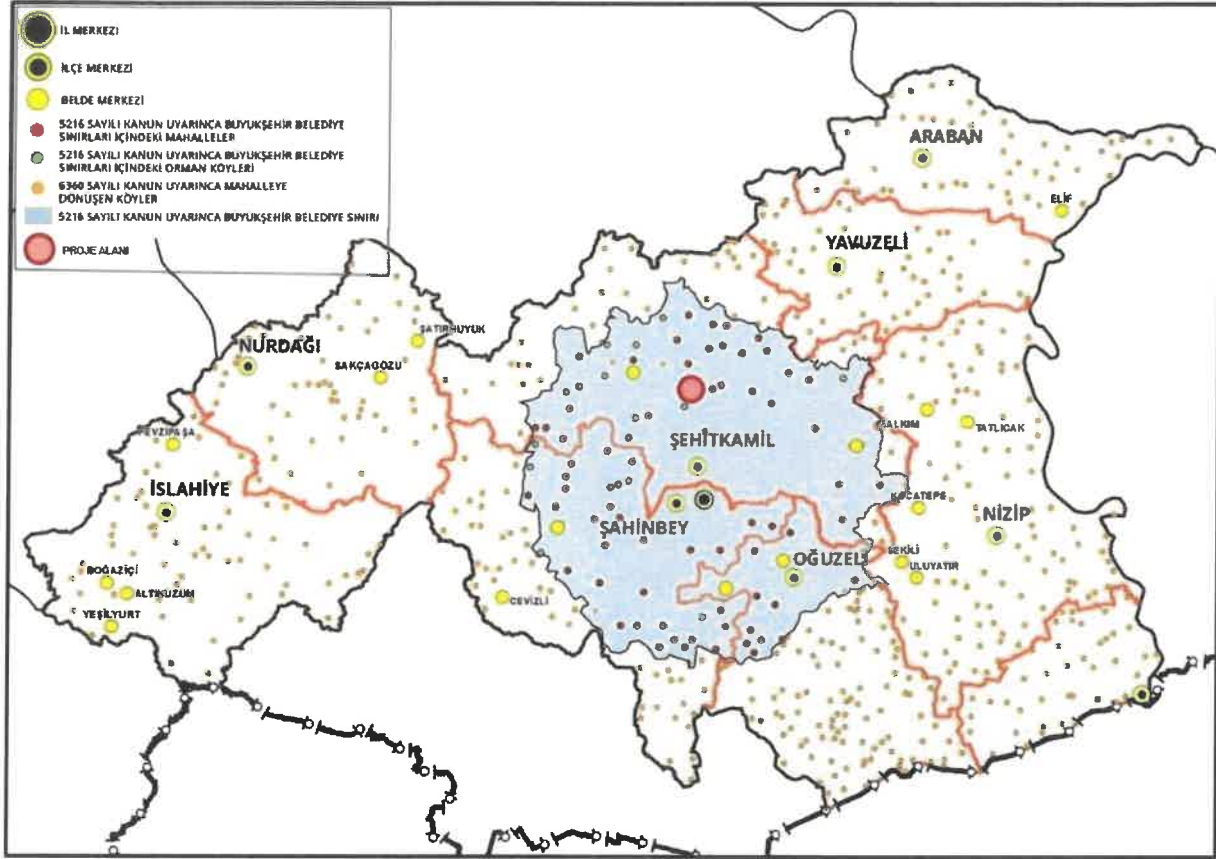
Harita 35: Kuzeyşehir Proje Alanının Gaziantep İçerisindeki Konumu

13

13

1.3.İDARİ YAPI İÇİNDEKİ KONUMU

Planlama alanı, idari olarak Şehitkamil Kaymakamlığı ve Şehitkamil Belediye Başkanlığı yetki alan sınırları içinde kalmakta olup, ayrıca Gaziantep Valiliği ve Gaziantep Büyükşehir yetki alanı içindedir.

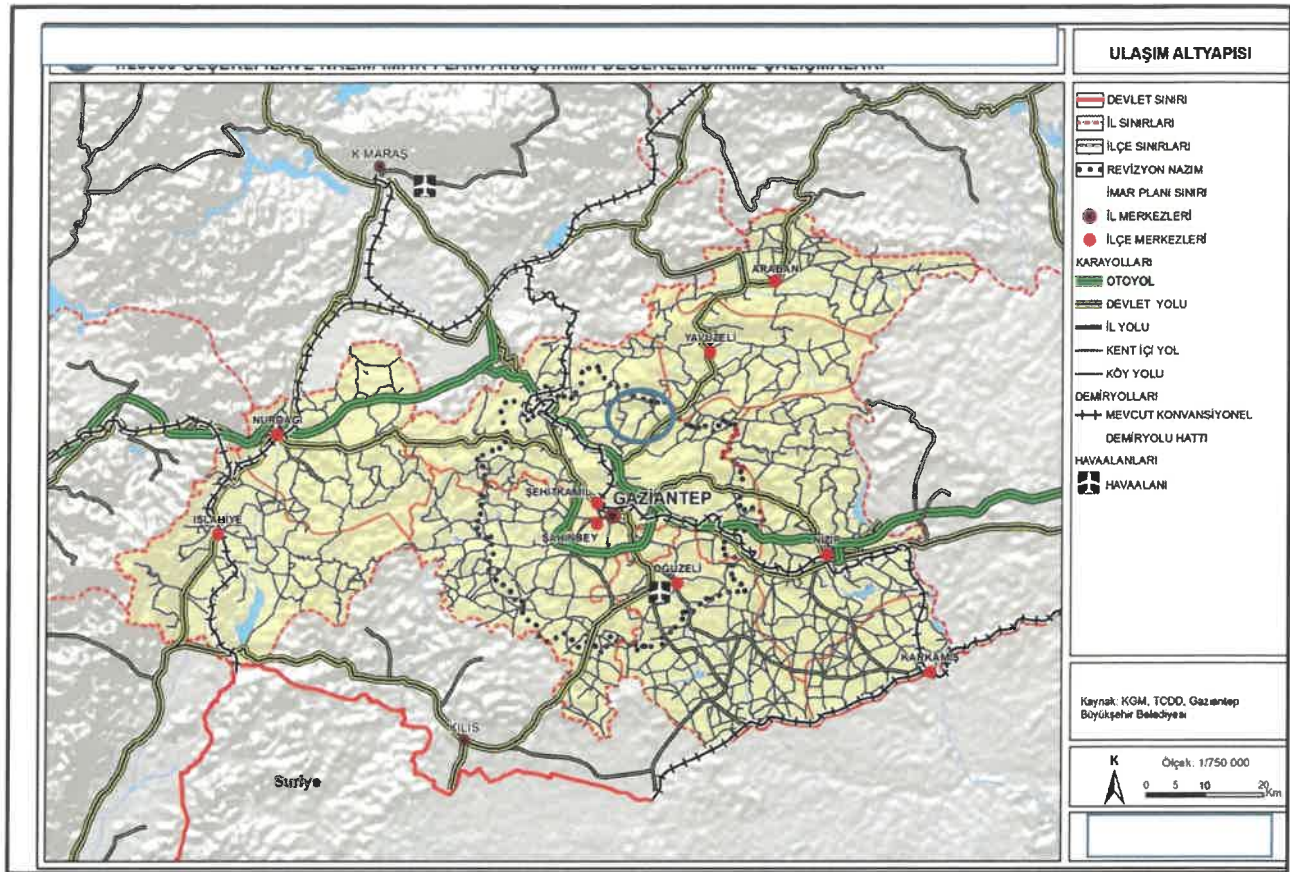

Harita 36: Kuzeyşehir Proje Alanı'nın Gaziantep'in Mevcut İdari Yapılanmasındaki Yeri

19

19

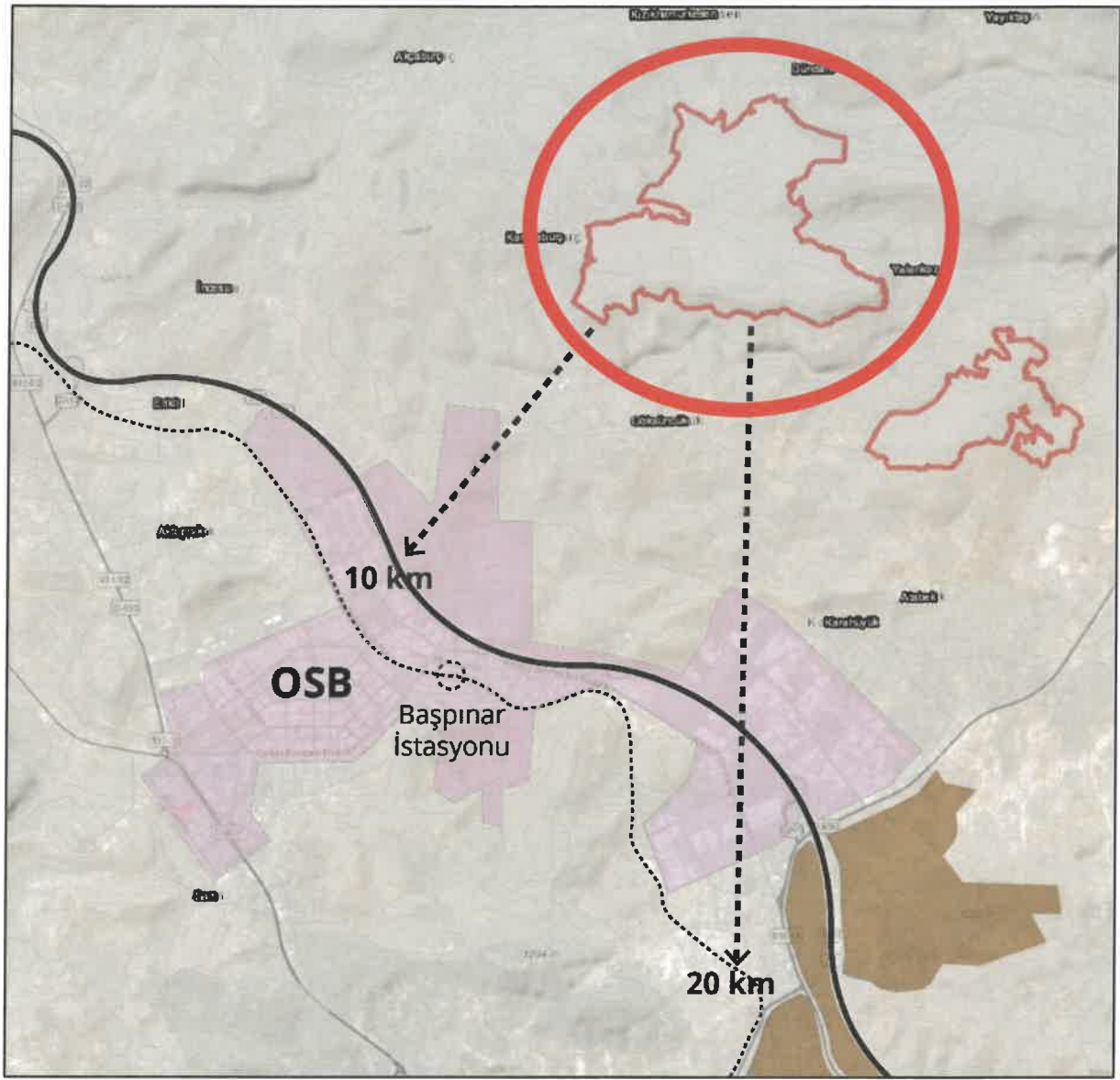
Planlama alanı O-52 Otoyolunun kuzeyinde, D-850 Karayolunun kuzeybatısında yer almaktadır. Kent merkezine uzaklığı yaklaşık 17 km' dir.

Harita 37: Kuzeyşehir Proje Alanının Ulaşım Ağı İçindeki Konumu

1.5. KUZEYŞEHİR VE OSB İLİŞKİSİ

Türkiye'nin Ortaodoğu'yla olan ticaretinde önemli bir merkez konumunu üstlenen, kendine özgü sanayileşme modeli, yarattığı potansiyel ve artan yatırımlarla bir sanayi kenti haline gelen Gaziantep; günümüzde yaklaşık 43.250.000 m²'lik alanıyla Türkiye'nin en büyük organize sanayi bölgesi halindedir. Gaziantep organize sanayi bölgesi 5 bölgeden oluşmakta olup 1. 2. 3. ve 4. Bölge organize sanayi bölgesi %100 doluluk oranına sahipken 5. Bölge organize sanayi bölgesi %40'lık doluluk oranına ulaşmıştır. Gaziantep organize sanayi bölgesi 1100 işletmesiyle yaklaşık 210.000 kişiyi istihdam etmektedir. Organize sanayi bölgesi içerisinde yer alan firmalar dünya genelinde 175 ülkeye 7 milyar doları aşkın ihracat gerçekleştirmektedir. (Kaynak: <https://gaosb.org/2021>)

Harita 38: Kuzeyşehir Proje Alanı ve OSB ilişkisi

2. PLANLAMA ALANININ MEKÂNSAL OLUŞUMU

2.1. DOĞAL YAPI

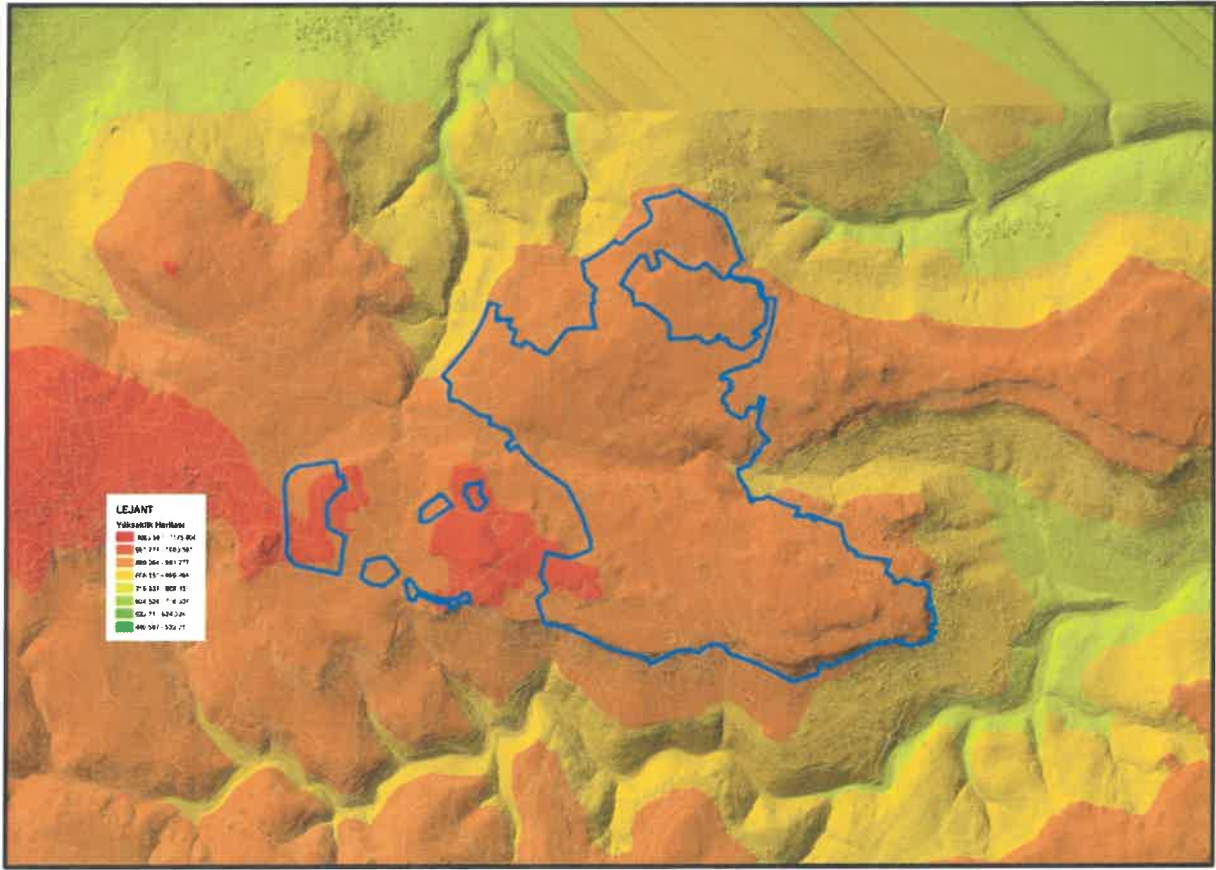
Planlama Alanının genel olarak yüksek rakımda bulunması, doğal havalandırma açısından avantaj sağlamaktadır. Planlama alanının ortasında bulunan vadinin, güneybatı-kuzeydoğu doğrultusunda esen lodos yönünde olması; yerleşmenin havalanması için önemli bir potansiyel oluşturmaktadır.

Alanda vadi tabanları haricinde fiziksel olarak yerleşime engel teşkil edebilecek herhangi bir doğal eşik bulunmaması, yerleşme içerisinde doğal iklimlendirmenin sağlanması açısından önemli bir potansiyeldir.

M

SS

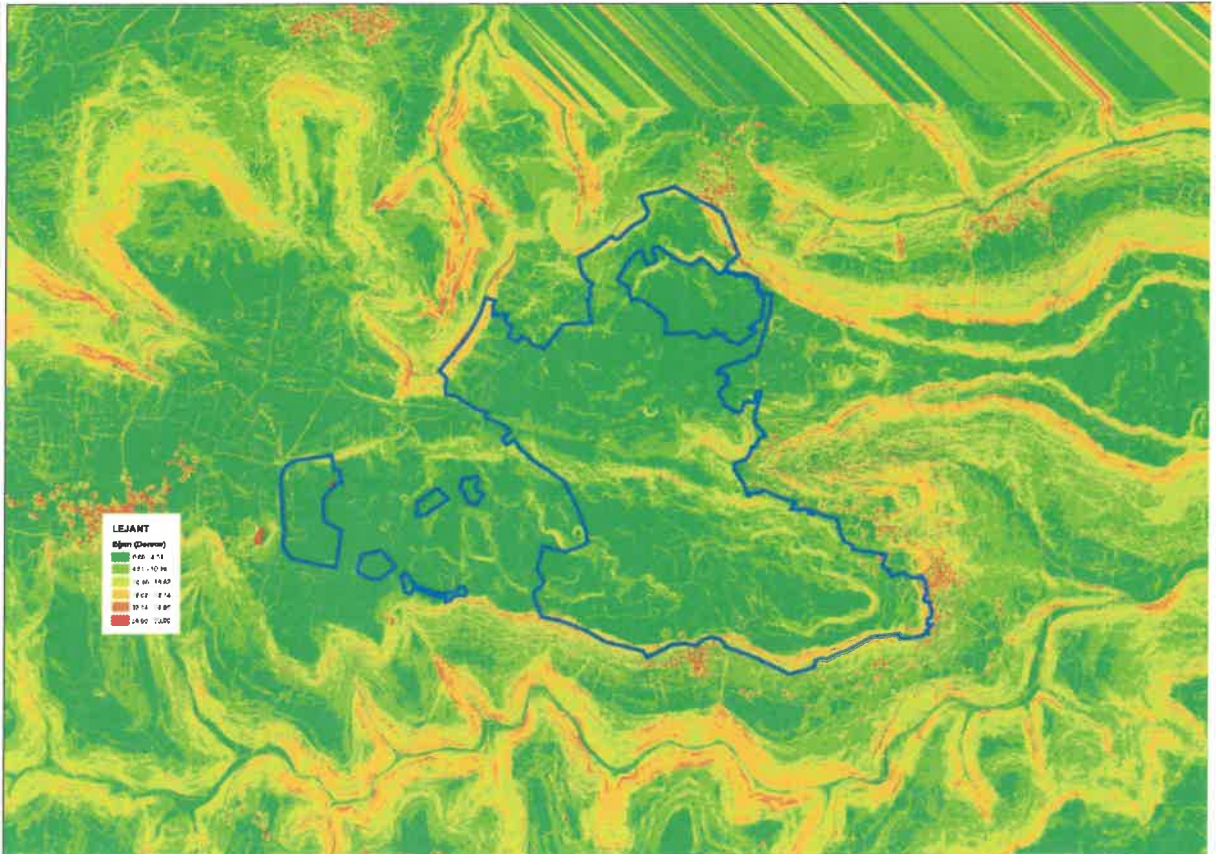
2.1.1. PLANLAMA ALANI YÜKSEKLİK HARİTASI

Harita 39: Kuzeyşehir Proje Alanı Yükseklik Haritası

Planlamaya konu alan 900-1173 metre yükseklikleri arasında yer almaktadır.

2.1.2. PLANLAMA ALANI EĞİM HARİTASI

GENEL JEOLJİ

ARDIÇLITEPE FORMASYONU

Genellikle kireçtaşıdan oluşan birimin tanımlaması ve adlanması Terlemez ve diğerleri (1992) tarafından yapılmıştır. Tanımlamanın yapıldığı yer, Kilis ili 25-30 kilometre kuzeyinde Kürüm köyünün 4,5-5 kilometre batısındaki Ardıçlitepe'dir.

Birim, altta kırıntılı kireçtaşı ve tebeşirli kireçtaşı ardalanması ile başlar. Kireçtaşı, kalın-çok kalın tabakalı, tebeşirli kireçtaşı, beyazımsı-açık sarı-bej renkli, orta-kalın tabakalı, gevşek dağılgan, nadir faunalıdır. Üste doğru tamamen açık sarı-gri-bej renkli, kalın-çok kalın tabakalı yer yer tabakasız, sert sağlam, gözenekli, erime boşluklu, mikro ve makro faunalı, sarı-kahve-siyah renkli, mercek ve yumru halinde çörtlü kireçtaşıdan oluşan birim 'Karbonat düzlüğü ile Açık platform" mikrofasiyes ortamında çökelmiştir. Formasyonun kalınlığı genellikle 50-200 metre arasında değişmekte ve Aslansuyu Formasyonu üzerin dereceli geçişli bir dokanakla gelmektedir (şekil 2). Üzerinde ise Gaziantep Formasyonu uyumlu bir dokanakla yer almaktadır.

Formasyonu oluşturan kireçtaşlarından derlenen örneklerde Nummulites Cf. Fabianii (PREVER), Nummulites chavannes DE LA HARPE, Nummulites striatus BRUGUIERE, Halkya rdia minima LIEBUS, Chapmanina gassinensis SILVESTRI, Sphaerogypsina globulus REUS, Baculogypsinoidea tetroedra GUMBEL, Fabiania cassis (OPPENHEIM), Eoropertla magna LE CALVEZ (Terlemez ve diğerleri 1992' den) saptanmış olup, bu fosillere göre formasyon Orta Eosen (Lutesiyen)- Üst Eosen (Priyaboniyen) yaştaadır.

GAZİANTEP FORMASYONU

Killi kireçtaşı, kireçtaşı ve tebeşirden oluşan bu birimin tanımlaması ve adlamasını ilk olarak Wilson ve Krummenacher (1957) tarafından yapılmıştır.

Formasyon, yumuşak topoğrafya gösteren killi kireçtaşı ve tebeşirli kireçtaşı şeklinde yüzeylenmektedir. Bazı yerlerde ise bu killi ve tebeşirli kireçtaşları yerine kalın tabakalı kireçtaşları yer almaktadır. Killi kireçtaşları beyazımsı gri-krem-kirli sarı renkli, ince-orta tabakalı, çok az çört yumruludur. Kireçtaşları ise gri-bej-sarımsı gri renkli, orta-kalın yer yer çok kalın tabakalı, taneli yapılı, bol bentik fosilli, yer yer alg ve mercanlıdır. Killi kireçtaşları, tebeşirli kireçtaşları "Havza kenarı veya derin şelf kenarı" mikrofasiyes ortamında kireçtaşları ise "çalkantılı sığ su" mikrofasiyes ortamında çökelmişlerdir. Formasyonun kalınlığı 100-250 metre arasında değişmekte ve Ardıçlitepe Formasyonu üzerine uyumlu bir dokanakla gelmektedir. Üzerinde ise Fırat Formasyonu uyumlu bir dokanakla, Yavuzeli Bazaltı uyumsuz bir dokanakla yer almaktadır. Formasyondan derlenen örneklerde Terlemez ve diğerleri 1992 tarafından saptanmış olup, bu fosillere göre formasyon Üst Eosen (Priyaboniyen)-Alt Oligosen (Stampiyen) yaştaadır.

FIRAT FORMASYONU

Yer yer resifal karakterli kireçtaşlarından oluşan birim, ilk defa Maxon ve Tromp (Tuna,1973'den) Midyat Formasyonunun bir üyesi (Fırat Üyesi) olarak adlandırmışlardır. Formasyon, altta krem-beyazımsı-kirli sarı renkli, orta-kalın tabakalı, yer yer tabakasız kireçtaşları ile başlamakta, bunların üzerine kirli sarı renkli, orta-kalın tabakalı, bol çört yumrulu ve bol fosil

W

RS

kavkılı kireçtaşı gelmektedir. En üst bölümünü ise beyazımsı krem-kirli sarı renkli, kalın-çok kalın tabakalı, az çört yumrulu, bol ekinid, ostrea, gastropod ve lamellili biyoklastik kireçtaşları oluşturmaktadır. Birimi oluşturan kireçtaşları “çalkantılı sığ su” mikrofasiyes ortamında çökelmiştir. Formasyonun kalınlığı 0-150 metre arasında değişmekte ve Gaziantep Formasyonu üzerine uyumlu bir dokanakla gelmektedir. Üzerinde ise şelmo Formasyonu ve Yayuzeli Bazaltı açılı uyumsuz bir dokanakla yer almaktadır.

ŞELMO FORMASYONU

Çakıltası, kumtaşı, şeyl ve çamurtaşı ardalanmalı akarsu çökelleri ile kumtaşı, çakıllı marn, şeyl ve tüfitli göl çökellerinden oluşan bu birim, Yoldemir (1987) tarafından adlandırılmıştır. Formasyon, kumtaşı, kıltaşı, çamurtaşı, silttaşı ile bunların arasında yer alan çakıltılarından, bazı bölümleri ise kumtaşı, çakıllı marn ve şeyl, tüfit ve killi kireçtaşlarından oluşmaktadır. Bu iki bölümün yüzeylemeleri birlikte izlenebildiği gibi birbirinden bağımsız olarak da, harita alanında görmek mümkündür. Bu iki bölüm birlikte olduğu yerlerde, birbirleriyle yanal ve dikey geçişlidir. Birimin kalınlığı pek fazla olmayıp 0-75 metre arasında değişmekte ve Fırat Formasyonu üzerine açısız uyumsuzlukla gelmektedir. Üzerinde ise Yayuzeli Bazaltı açısız uyumsuz bir dokanakla yer almaktadır. Birimin yaşını belirleyecek fosiller saptanamamıştır. Stratigrafik konumuna göre, en üst düzeyin yaşı Alt Miyosen (Burdigaliyen) olan Fırat Formasyonu üzerine açısız uyumsuzlukla gelmesi ve Üst Miyosen yaştaki Yayuzeli Bazaltı tarafından örtülmesi nedeniyle formasyonun yaşı büyük olasılıkla Orta-Üst Miyosen’dir.

YAVUZELİ BAZALTI

Bazalt Lavından oluşan bu birim, Yoldemir (1987) tarafından adlandırılmıştır. Tanımlama ve adlanması harita alanı dışında, Yayuzeli İlçesi dolayında yapılmıştır. Tuna (1973) birimi Karacadağ Bazaltı olarak adlandırmıştır.

Yavuzeli Bazaltı, genelde kırmızımsı-koyu kahve-koyu gri ve siyahımsı renkli, tabakasız, yer yer çok kalın tabakalı, gözenekli, gözenekleri kalsit dolgulu lav akıntısından oluşmaktadır. Ayrıca bu lav akıntısının altında yer yer aglomera ve tüf yüzeylemeleri yer almaktadır. Bu piroklastikler özellikle Gaziantep-Kilis yolunun Kilis’e yakın kesimlerinde izlenmektedir. Bazaltların hangi mekanizma ile oluştuğunu ve çıkış alanlarını belirleyecek bir çalışma tarafımızdan yapılmamıştır. Bölgede daha önce çalışmış araştırmacıların, bu konu ile ilgili çeşitli görüşleri vardır. Kimisi bu bazaltların oluşumunu Doğu Anadolu Fayı ile ilişkili fay sistemine, kimisi bölgede Orta Miyosen’de başlayan sıkışma nedeniyle oluşan açılımlara bağlamaktadır. Bazaltların kalınlığı 0-50 metre arasında değişmekte ve özellikle şelmo Formasyonu ve endisinden daha yaşlı diğer birimler üzerine açısız uyumsuzlukla gelmektedir.

ESKİ ALÜVYON

Genellikle nehirlerin eski yataklarında ve yüksek tepelerle çevrili ovalarda gevşek tutturulmuş çakıl, kum ile çamurtaşından oluşur. Bu birikintiler üzerinde tarım yapılmakta ya da kum ve çakıl deposu olarak inşaatta kullanılmaktadır.

ALÜVYON

Büyük akarsuların vadilerinde ve düzlüklerinde, tutturulmamış çakıl, kum ve çamur depolarıdır.

SM

SS

HARİTA BİRİMLERİNİN AÇIKLAMASI
DESCRIPTION OF MAP UNITS

Qs
Eski alüvyon
Old alluvium

Ty
Yüzele bazalt; bazalt ve piroklastik kayalar
Yüzele basalt; basalt and pyroclastic rocks

Fm
Fırat formasyonu; reefal kireçtaşı
Fırat formation; reefal limestone

Gm
Gaziantep formasyonu; kireçtaşı, kilikireçtaşı, tebeşirli kireçtaşı
Gaziantep formation; limestone, clayey limestone, chalky limestone

Ar
Ardeşirtepe formasyonu; kireçtaşı
Ardeşirtepe formation; limestone

As
Aslansuyu formasyonu; kireçtaşı, tebeşirli kireçtaşı, çört yumrulu kireçtaşı
Aslansuyu formation; limestone, chalky limestone, limestone with chert nodules

Harita 42: İnceleme Alanı ve yakın Çevresinin 1/100.000 Ölçekli Jeoloji Haritası (Erentöz C. 1962 MTA.)

V.1.1 Stratigrafi

İnceleme alanının ve yakın çevresinin stratigrafik kesiti aşağıda verilmiştir. İnceleme alanı Gaziantep ilinin genelinde görüldüğü gibi Gaziantep formasyonunun olarak adlandırılan krem renkli killi kireçtaşı ve grimsi kahverenkli yer yer bloklu aralarında kil dolguları bulunan Yavuzeli Bazaltı olarak adlandırılan birimlerden oluşmaktadır.

K R E T A S E										T E R S İ Y E R										KAYA TÜRÜ	AÇIKLAMALAR																																							
SİSTEM		SERİ		KAT		GRUP		FORMAS.		SİMGİ		PALEOSEN		E O S E N		OLİGOSEN		MIYOSEN				KAVA																																						
Senoniyen-Santoniyen	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop																																						
																							Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop																				
																																									Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop				
																																																									Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop
Hesniko	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop																																						
																							Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop																		
																																											Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	
																																																												Kazantop
Klt	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop																																					
																								Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop																	
																																												Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop	Kazantop

Şekil 2: Gaziantep L24 paftası genelleştirilmiş dikme kesiti.

Harita 43: İnceleme Alanı ve Yakın Çevresinin Jeolojik Genelleştirilmiş Dikme Kesiti (MTA yayınları)

31

V.1.2. Yapısal Jeoloji

Bölgede yüzeylenen allokton kaya birimleri, bölgeye Maastrichtiyen'de yerleşmiş olan ve karmaşık bir istif gösteren kaya topluluklarıyla temsil edilir. Bu birimler genellikle serpantin, volkanik kaya, kumtaşı, silisli şeyl, killi kireçtaşı, radyolarit ve yabancı bloklardan oluşan Karadut ve Koçali karmaşıkları ile bunları tektonik olarak üzerleyen ofiyolit napından ibarettir.

Otokton birimler maastrichtiyen – Alt Miyosen yaşlı ve yaklaşık 1800 m kalınlıkta bir istifte temsil edilir. İstif tabanda Maastrichtiyen – Alt Paleosen yaşlı, çakıltaşı, kumtaşı ve kumlu kireçtaşıdan oluşan Besni formasyonu ile başlar. Bu birim uyumlu olarak kumtaşı ve killi kireçtaşı ara katkılı marndan oluşan Germav formasyonu tarafından izlenir. Orta Paleosen – Alt Eosen yaşlı yanall ve düşey geçişli iki birim, çakıllı kireçtaşı ve marndan aralanmasından ibaret Beşenli formasyonu yerel bir uyumsuzlukla önceki birimleri üzerler.

Altan üste doğru; AltEosen yaşlı, çakıltaşı, kumtaşı ve çakıllı marndan – kireçtaşıdan oluşan Gerciş formasyonu; Eosenyaşıll, killi çakıllı marndan ve çakıllı kireçtaşıdan oluşan Ardıçlı tepe formasyonu ve dolomitik –çörtlü kireçtaşıdan oluşan Hoya formasyonu; Üst Eosen – Oligosen yaşlı, kireçtaşı ile tebeşirli kireçtaşıdan oluşan Gaziantep formasyonu ve Oligosen - Alt Miyosen yaşlı resifal kireçtaşıdan oluşan Fırat formasyonu yerel bir uyumsuzlukla önceki birimleri izler, Ort – Üst Miyosen akarsu – göl çökellerinden oluşan Şelmo Formasyonu, Üst Miyosen yaşlı Yavuzeli Bazaltı ve Pliyosen akarsu – göl çökellerinden oluşan Harabe formasyonu yaşlı birimler üzerinde uyumsuz olarak yer alırlar.

V.2. İnceleme Alanının Jeolojisi

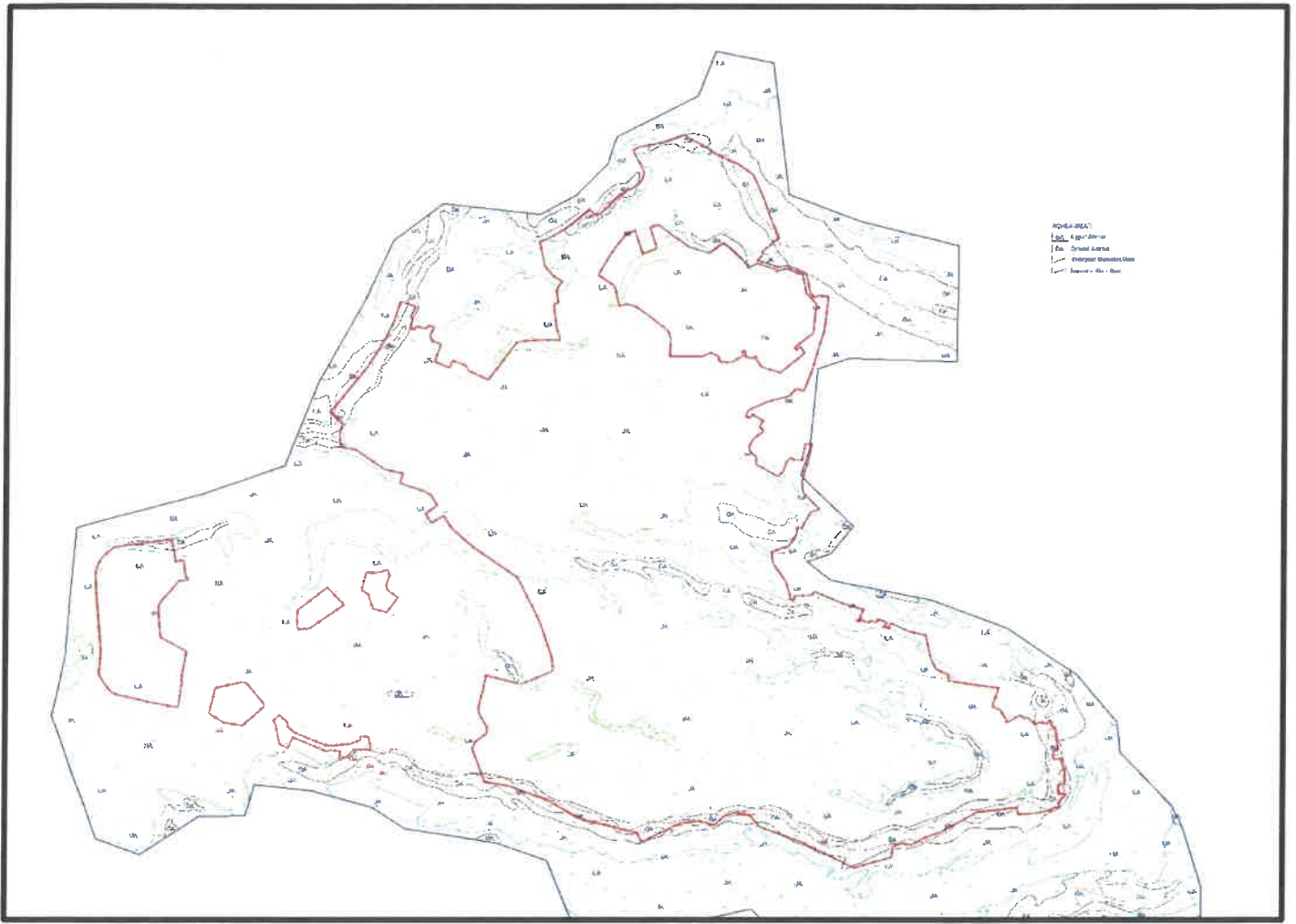
İnceleme alanında; 80 adet 10 metre derinliğinde olmak üzere toplam 800 metre temel sondajı açılmış ve sondajlarda temel zeminin killi kireçtaşıdan ve bazalt birimlerinden oluştuğı belirlenmiştir.

İnceleme alanının Dünderlı, Karacaören, Övündük ve Yalangoz köylerinin yerleşim alanları ve çevresi grimsi kahverenkli yer yer bloklu yapıda olan ve aralarında kil dolgular bulunan bazalt biriminden, Karacaören ve Yalangoz köylerinin yerleşim alanının güney kesimi ile övündük köy yerleşim alanının güneybatı kısımları ise; sarımsı krem renkli kırıklı ve çatlaklı, yüzeye yakın kısımları altere olmuş killi tebeşirli kireçtaşı biriminden oluşmaktadır.

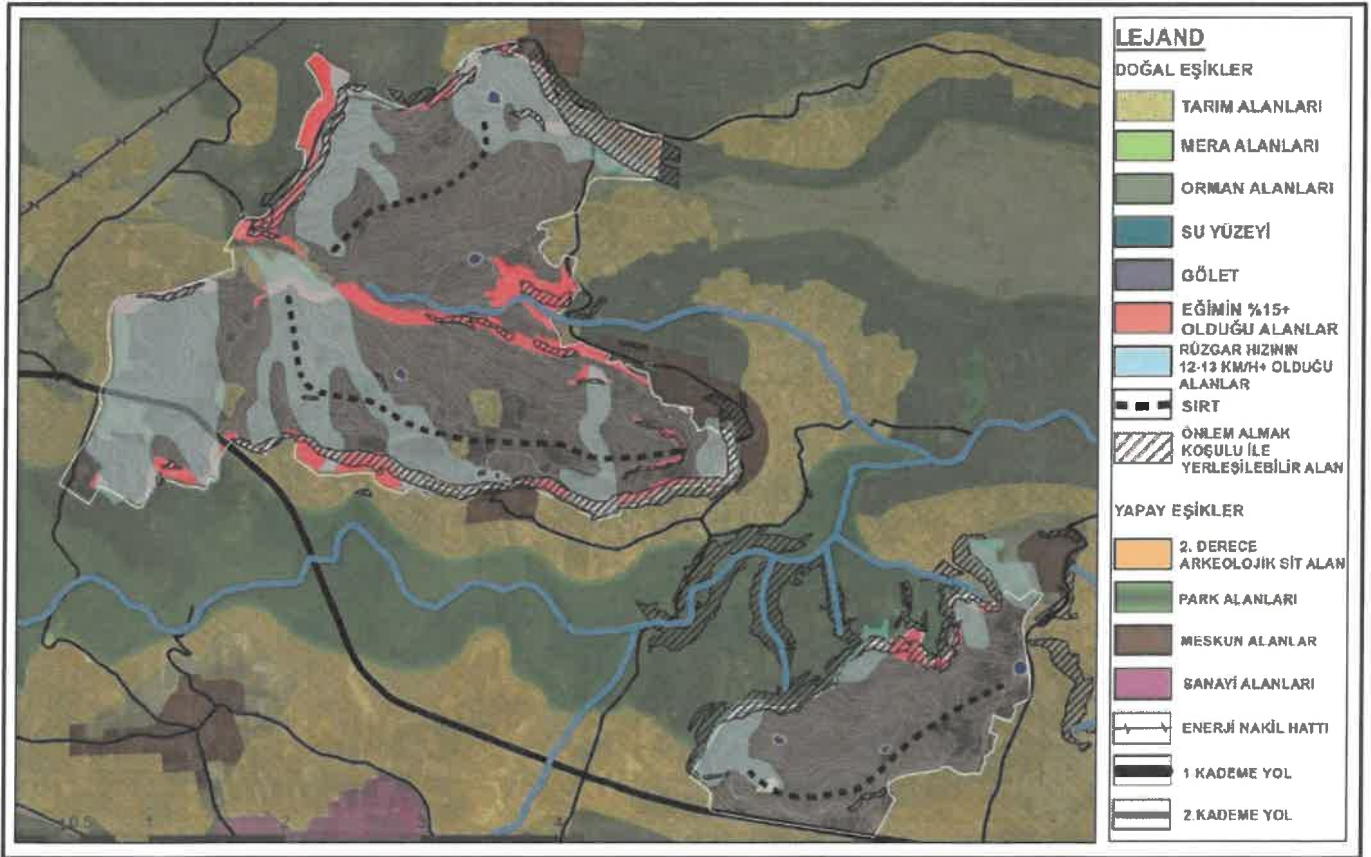
Yapılan jeolojik gözlemler sonucunda bazalt biriminde açılan sondajlarında, litoloji genel olarak; 0–0.50 m arası nebati toprak, 0.50–10.00 m arası Yavuzeli Bazaltı olarak tanımlanan, grimsi kahverenkli yer yer bloklu yapıda olan sert, kırılğan yapıdan oluşmuş, kireçtaşı biriminde açılan sondajlarda, 0–0.50 m arası nebati toprak, 0.50–10.00 m arası Gaziantep Formasyonu olarak adlandırılan killi tebeşirli kireçtaşıdan oluştuğı görülmüştür. Bu kireçtaşlarında çatlak, yarık ve kırık gibi yapısal unsurlar yer yer gözlemlenmekte olup bu gözlemler devamlılığı olmayan ve düzensiz yönlenmelidir. Kireçtaşı genel olarak iyi-orta sertliktedir birim üzerinde suların oluşturduğı bozuşmalar gözlenmektedir. Bozuşma yüzeyleri kırmızı kahverengidir.

19

19

Harita 44: İnceleme Alanı ve Yakın Çevresinin Jeolojik Etüd Analizi

Harita 45: İnceleme Alanı ve Yakın Çevresinin Eşik Analizi

Çalışma kapsamında, çalışma alanını yerleşime uygunluk açısından değerlendirebilmek için; arazi, laboratuvar ve büroda yapılan tüm çalışmalardan, analizlerden ve tüm mevcut derlenmiş bilgiler ile yeni elde edilen bilgiler ışığında hazırlanan jeoloji haritalarından yararlanılmıştır. Bu kapsamda, yerleşime uygunluk durumunu etkileyebilecek unsurlar belirlenmiş ve bu unsurlar altlık haritalar ile pekiştirilerek uygunluk durumu araştırılmıştır.

Altlık haritaları da hazırlanmış olan ve aşağıda sıralanan mühendislik problemleri ile ilgili uygunluk değerlendirmesi için dikkate alınmıştır.

- Sıvılaşma tehlikesi
- Mühendislik sorunları (taşınma gücü, şişme, oturma, zemin büyütmesi vb)
- Diğer mühendislik sorunları (Yumuşak zeminler, aşırı ayrılmış kaya vb)

Bu değerlendirilmenin ardından, haritalar hazırlanmış olup, bu haritalar doğrultusunda oluşturulan jeolojisi haritasından da yerleşime uygunluk haritaları üretilmiştir. İnceleme alanı ve yakın çevresinin genel jeolojisini; Kireçtaşı ve Bazalt birimleri oluşturmaktadır. Bu birimler inceleme alanını ve yakın çevresinde mostralar halinde bulunmaktadır.

İnceleme alanında bulunan ve temel zeminini oluşturacak birimler Kaya Kütlesi Tanımlama Kriterlerine göre kütle yapısı masif, süreksizlik yüzey koşulu zayıf ve orta ve kalın tabakalı beyaz-krem renkli killi kireçtaşı içeren birim Gaziantep Formasyonu ve grimsi kahverenkli yer yer bloklu yapıda olan ve aralarında kil dolgular bulunan bazalt biriminden olarak tanımlanır.

Yürütülen çalışmalar sonucu elde edilen morfolojik, jeolojik, jeofizik, hidrojeolojik, jeoteknik parametreler göz önüne alınarak inceleme alanı uygun olarak ve önlemleri alan olmak üzere iki alt gruba ayrılmıştır.

XII.1. Uygun Alanlar(UA)

XII.1.1.Uygun Alan (UA-2): (Kaya Ortamlar)

İnceleme alanında bulunan kireçtaşı ve bazalt biriminin; morfolojik ve jeolojik özellikleri itibari ile heyelan çığ düşmesi, çökme, kaya düşmesi, su baskını ve benzeri doğal afet riski taşımayan, sıvılaşma, farklı oturma yönünden mühendislik problemleri bulunmayan ve eğimin 0-20 derece arasında olduğu alanlar yerleşim açısından **Uygun Alan (UA-2)** olarak belirlenmiş ve yerleşime uygunluk haritasında 'UA-2' sembolü ile gösterilmiştir.

XII.2. Önemli Alanlar (ÖA)

Önemli alanlar; Önlem Alınabilecek Nitelikte Stabilite Sorunlu Alanlar ve Önlem Alınabilecek Nitelikte Kaya Düşmesi Sorunlu Alanlar olmak üzere iki grupta değerlendirilmiştir.

XII.2.1.Önemli Alan (ÖA-2.1): Önlem Alınabilecek Nitelikte Stabilite Sorunlu Alanlar

İnceleme alanında bulunan kireçtaşı ve bazalt birimlerinde topoğrafik eğimin 20-30 derece arasında bulunan alanlar bol kırıklı çatlaklı, yer yer ayrılmış ve yer yer bloklu litolojik yapıda olması nedeniyle kazılarda stabilite problemi olması beklenebilir. Söz konusu nedenlerden ötürü bu alanlar yerleşime uygunluk açısından değerlendirildiğinde **Önemli Alan (ÖA-2.1)** olarak belirlenmiş ve yerleşime uygunluk haritasında 'ÖA-2.1' sembolü ile gösterilmiştir. Bu alanlarda (ÖA-2.1) aşağıdaki hususlara dikkat edilmelidir.

-Temel açma yol yapım kazıları vs. işlerinde stabilite problemi yaşanabileceğinden dolayı, gerekli mühendislik tedbirlerinin alınması.

-Temel alanı kazı şevleri vs. atmosferik koşullara uzun süre maruz kalacak şekilde açık bırakılmamalı, şevler istinat duvarları ile desteklenmeli, inşaat aşamasına çabuk geçilmelidir.

- Kırıklı çatlaklı serbest bloklu kaya kütlelerinin tehlike oluşturmaması için; Kayaların yerinde ıslahı, düşebilecek kaya kütlelerinin temizlenmesi, ortadan kaldırılması, Kayaların tutunabilmesi için hendek vs istinat duvarı yapılmalı gerekli mühendislik tedbirleri alınmalıdır.

-Yapılaşma esnasında her bir yapı için, temele sızabilecek yüzey ve atık sularının çökmeye ve taşıma gücü kaybına neden olmaması için doğal yapı ve meyiller göz önünde bulundurularak bu suları temel tabanından uzaklaştıracak temel ve çevre drenajı yapılmalıdır.

-Yapılaşma esnasında her bir yapı için; statik projelerine esas teşkil edecek detaylı zemin etütleri yapılmalıdır.

XII.2.2.Önemli Alan (ÖA-2.2): Önlem Alınabilecek Nitelikte Kaya Düşmesi Sorunlu Alanlar

İnceleme alanında bulunan kireçtaşı ve bazalt birimlerinde topoğrafik eğimin 30-40 derece arasında bulunan alanlar bol kırıklı çatlaklı ve serbest bloklu litolojik yapıda olması nedeniyle kazılarda Kaya Düşmesi problemi olması beklenebilir. Söz konusu nedenlerden ötürü bu alanlar yerleşime uygunluk açısından değerlendirildiğinde **Önemli Alan (ÖA-2.2)** olarak belirlenmiş ve yerleşime uygunluk haritasında 'ÖA-2.2' sembolü ile gösterilmiştir. Bu alanlarda (ÖA-2.2) aşağıdaki hususlara dikkat edilmelidir.

- Kırıklı çatlaklı serbest bloklu kaya kütlelerinin tehlike oluşturmaması için; Kayaların yerinde ıslahı, düşebilecek kaya kütlelerinin temizlenmesi, ortadan kaldırılması, Kayaların tutunabilmesi için hendek vs istinat duvarı yapılmalı gerekli mühendislik tedbirleri alınmalıdır.

-Temel açma yol yapım kazıları vs. işlerinde stabilite problemleri yaşanabileceğinden bu hususta gerekli mühendislik tedbirlerinin alınması,

- Temel alanı, kazı şevleri vs. atmosferik koşullara uzun süre maruz kalacak şekilde açık bırakılmamalı, şevler istinat duvarı ile desteklenmeli, inşaata çabuk geçilmelidir.

-Yapılaşma esnasında her bir yapı için, temele sızabilecek yüzey ve atık sularının çökmeye ve taşıma gücü kaybına neden olmaması için doğal yapı ve meyiller göz önünde bulundurularak bu suları temel tabanından uzaklaştıracak temel ve çevre drenajı yapılmalıdır.

-Yapılaşma esnasında her bir yapı için; statik projelerine esas teşkil edecek detaylı zemin etütleri yapılmalıdır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

1. İnceleme alanının Dünderlı, Karacaören, Övündük ve Yalangoz köylerinin yerleşim alanları ve çevresi grimsi kahverenkli yer yer bloklu yapıda olan ve aralarında kil dolgular bulunan bazalt biriminden, Karacaören ve Yalangoz köylerinin yerleşim alanının güney kesimi ile övündük köy yerleşim alanının güneybatı kısımları ise; sarımsı krem renkli kırıklı ve çatlaklı, yüzeye yakın kısımları altere olmuş killi tebeşirli kireçtaşı biriminden oluşmaktadır.

2. Yapılan sondajlardan alınan numuneler; Gaziantep Ultra Yapı Malzemeleri Ve Kalite Kontrol Beton Laboratuvarı San. Tic. Ltd. Şti'nde tek eksenli basınç deneyi, birim hacim ağırlığı ve su emme deneylerine tabii tutulmuştur. Laboratuardan alınan sonuçlar ışığında kaya özellikleri ayrıntılı bir şekilde rapor ekinde sunulmuştur.

3. Yapılan çalışmalar sonucu elde edilen morfolojik, jeolojik, jeofizik, hidrojeolojik, jeoteknik parametreler göz önüne alınarak inceleme alanı uygun olarak ve önlemleri alan olmak üzere iki alt gruba ayrılmıştır.

W

RS

b.2.Önlemleri Alan (ÖA-2.2): Önlem Alınabilecek Nitelikte Kaya Düşmesi Sorunlu Alanlar

İnceleme alanında bulunan kireçtaşı ve bazalt birimlerinde topoğrafik eğimin 30-40 derece arasında bulunan alanlar bol kırıklı çatlaklı ve serbest bloklu litolojik yapıda olması nedeniyle kazılarda Kaya Düşmesi problemi olması beklenebilir. Söz konusu nedenlerden ötürü bu alanlar yerleşime uygunluk açısından değerlendirildiğinde **Önlemleri Alan (ÖA-2.2)** olarak belirlenmiş ve yerleşime uygunluk haritasında '**ÖA-2.2**' sembolü ile gösterilmiştir. Bu alanlarda (ÖA-2.1) aşağıdaki hususlara dikkat edilmelidir.

- Kırıklı çatlaklı serbest bloklu kaya kütlelerinin tehlike oluşturmaması için; Kayaların yerinde ıslahı, düşebilecek kaya kütlelerinin temizlenmesi, ortadan kaldırılması, Kayaların tutunabilmesi için hendek vs istinat duvarı yapılmalı gerekli mühendislik tedbirleri alınmalıdır.

-Temel açma yol yapım kazıları vs. işlerinde stabilite problemleri yaşanabileceğinden bu hususta gerekli mühendislik tedbirlerinin alınması,

- Temel alanı, kazı şevleri vs. atmosferik koşullara uzun süre maruz kalacak şekilde açık bırakılmamalı, şevler istinat duvarı ile desteklenmeli, inşaatı çabuk geçilmelidir.

-Yapılaşma esnasında her bir yapı için, temele sızabilecek yüzey ve atık sularının çökmeye ve taşıma gücü kaybına neden olmaması için doğal yapı ve meyiller göz önünde bulundurularak bu suları temel tabanından uzaklaştıracak temel ve çevre drenajı yapılmalıdır.

-Yapılaşma esnasında her bir yapı için; statik projelerine esas teşkil edecek detaylı zemin etütleri yapılmalıdır.

4. İnceleme alanında bulunan birimlerin Zemin Grubu (AİGM 1996)' ya göre "**B**" Yerel Zemin Sınıfları (AİGM 1996)'ye göre **Z2**'dir. Spektrum Karakteristik Periyodu **TA(s)=0.15** ve **TB(s)=0.40** olarak alınmalıdır. Ana kayaç **Kireçtaşı** (Beyaz-Krem Renkli Sedimanter Kayaç) ve **Bazalt** (Grimsi kahverenkli volkanik kayaç) olarak belirlenmiştir.

5. İnceleme alanında açılan temel sondajlarında yeraltı suyuna rastlanmamıştır. Yer altı suyu bakımından; önceden yapılmış jeolojik araştırmalar ve çevrede açılan su kuyularından elde edilen verilere göre inceleme alanı sınırları içerisinde ortalama statik seviye 100-200 m olarak tespit edilmiştir.

6. İnceleme alanının da ve yakın çevresinde mevsimsel akışlara bağlı olarak debisi değişen kuru dere yatakları bulunmaktadır. Söz konusu alan imara açılmadan önce D.S.İ'den görüş alınmalıdır.

a. Uygun Alanlar(UA)

Uygun Alan (UA-2): (Kaya Ortamlar)

İnceleme alanında bulunan kireçtaşı ve bazalt biriminin; morfolojik ve jeolojik özellikleri itibari ile heyelan çığ düşmesi, çökme, kaya düşmesi, su baskını ve benzeri doğal afet riski taşımayan, sıvılaşma, farklı oturma yönünden mühendislik problemleri bulunmayan ve eğimin 0-20 derece arasında olduğu alanlar yerleşim açısından **Uygun Alan (UA-2)** olarak belirlenmiş ve yerleşime uygunluk haritasında 'UA-2' sembolü ile gösterilmiştir.

b. Önlemleri Alanlar (ÖA)

Önlemleri alanlar; Önlem Alınabilecek Nitelikte Stabilite Sorunlu Alanlar ve Önlem Alınabilecek Nitelikte Kaya Düşmesi Sorunlu Alanlar olmak üzere iki grup altında değerlendirilmiştir.

b.1.Önlemleri Alan (ÖA-2.1): Önlem Alınabilecek Nitelikte Stabilite Sorunlu Alanlar

İnceleme alanında bulunan kireçtaşı ve bazalt birimlerinde topoğrafik eğimin 20-30 derece arasında bulunan alanlar bol kırıklı çatlaklı, yer yer ayrıışmış ve yer yer bloklu litolojik yapıda olması nedeniyle kazılarda stabilite problemi olması beklenebilir. Söz konusu nedenlerden ötürü bu alanlar yerleşime uygunluk açısından değerlendirildiğinde **Önlemleri Alan (ÖA-2.1)** olarak belirlenmiş ve yerleşime uygunluk haritasında 'ÖA-2.1' sembolü ile gösterilmiştir. Bu alanlarda (ÖA-2.1) aşağıdaki hususlara dikkat edilmelidir.

-Temel açma yol yapım kazıları vs. işlerinde stabilite problemi yaşanabileceğinden dolayı, gerekli mühendislik tedbirlerinin alınması.

-Temel alanı kazı şevleri vs. atmosferik koşullara uzun süre maruz kalacak şekilde açık bırakılmamalı, şevler istinat duvarları ile desteklenmeli, inşaat aşamasına çabuk geçilmelidir.

- Kırıklı çatlaklı serbest bloklu kaya kütlelerinin tehlike oluşturmaması için; Kayaların yerinde ıslahı, düşebilecek kaya kütlelerinin temizlenmesi, ortadan kaldırılması, Kayaların tutunabilmesi için hendek vs istinat duvarı yapılmalı gerekli mühendislik tedbirleri alınmalıdır.

-Yapılaşma esnasında her bir yapı için, temele sızabilecek yüzey ve atık sularının çökmeye ve taşıma gücü kaybına neden olmaması için doğal yapı ve meyiller göz önünde bulundurularak bu suları temel tabanından uzaklaştıracak temel ve çevre drenajı yapılmalıdır.

-Yapılaşma esnasında her bir yapı için; statik projelerine esas teşkil edecek detaylı zemin etütleri yapılmalıdır.

7. İnceleme alanındaki Jeofizik çalışmalar kapsamında ise ; yeraltı yüzey karakteristiklerini ortaya çıkarmak için farklı yöntem ve ekipmanlar ile jeofizik araştırma metodu uygulanmıştır. Yapılan çalışmalar; **60 profil üzerinde sismik kırılma, 30 profil üzerinde rezistivite ölçüm yapılmıştır.**

İnceleme alanında yapılan jeofizik çalışmalar sonucu ;Vp, Vs (m/sn) dalga hızları ve Zemin hakim titreşim periyodu (To)

Zemin Grubu / Sınıfı	A	Z3
Deprem Derecesi / Yer İvmesi	3	0,2g

Katmanların Dinamik Esneklik özellikleri ve Zemin Parametreleri

JEOFİZİK PARAMETRELER	Maksimum Yer İvmesi a (max)	≥ 0.2	≥ 0.2	≥ 0.2	≥ 0.2	≥ 0.2
	Yer Büyütmesi	1,1	1,2	1,00	1,1	1,1
	Tb (sn)	0,27	0,23	0,25	0,19	0,22
	Ta (sn)	0,12	0,9	0,11	0,08	0,10
	ZeminHakim Titreşim Periyodu To (sn)	0,18	0,14	0,17	0,13	0,15
	Yoğunluk d (g/cm ³)	2,10	2,19	2,14	2,20	2,20
	Poisson Oranı σ	0,29	0,21	0,30	0,22	0,29
	BulkModülü (Kg/cm ²)	56152	68639	69859	73267	87831
	ElastisiteModülü E(Kg/cm ²)	69971	117800	82234	122269	109178
	Kayma Modülü G(Kg/cm ²)	27072	48519	31536	50034	42225
	Taşıma Gücü qu(kg/cm ²)	23,83	32,56	26,00	33,16	30,51
	Tabaka Kalınlığı (m)	2.Tabaka	10.8-11 (m)	8,0-12.5 (m)	6-9.5(m)	10-12.5(m)
		1.Tabaka	1-1.5 (m)	1-2,5(m)	1-3.0(m)	1-1,5(m)
	Vs (m/sn)	936-1136	982-1490	990-1213	1095-1509	1096-1384
	Vp (m/sn)	1540-2097	1757-2470	1484-2285	1874-2524	1894-2557
	Serim	S-1	S-2	S-3	S-4	S-5-S-6

Katmanların Dinamik Esneklik özellikleri ve Zemin Parametreleri

JEOFİZİK PARAMETRELER	Maksimum Yer İvmesi a (max)	≥ 0.2	≥ 0.2	≥ 0.2
	Yer Büyütmesi	1,0	1,1	1,2
	Tb (sn)	0,27	0,31	0,24
	Ta (sn)	0,12	0,14	0,10
	ZeminHakim Titreşim Periyodu To (sn)	0,18	0,21	0,16
	Yoğunluk d (g/cm ³)	2,01	1,96	2,11
	Poisson Oranı σ	0,14	0,17	0,26
	Bulk Modülü (Kg/cm ²)	28595	23426	55973
	ElastisiteModülü E(Kg/cm ²)	60990	45783	81388
	Kayma Modülü G(Kg/cm ²)	26644	19494	32357
	Taşıma Gücü q_u (kg/cm ²)	23,17	19,53	26,16
	Tabaka Kalınlığı (m)	2.Tabaka	7.0-11 (m)	10-12.5 (m)
		1.Tabaka	1-3.0 (m)	1-2.5(m)
	Vs (m/sn)	848-1150	548-998	965-1237
	Vp (m/sn)	1089-1784	825-1589	1356-2165
	Serim	S-58	S-59	S-60

8.Parsel bazında yapılacak çalışmalarda; yapı temellerini taşıyacak seviyelere ait mühendislik parametreleri ile temel tipi ve şekli hakkında öneri getirilecek zemin etütler ayrıca yapılmalıdır.

9.İnceleme alanı litolojik olarak kaya ortamlardan oluştuğundan, söz konusu alanda sıvılaşma ve oturma problemi beklenmemektedir.

10. İnceleme alanı 3. Derecede deprem bölgesi kuşağında bulunmakta olup, yapılacak yapıların "Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkındaki Yönetmelik" esaslarına uygun olarak yapılması gerekmektedir.

11. Bu rapor parsel bazında zemin etüt raporu yerine kullanılamaz. Yapılaşmaya gidilmesi halinde her yapı için ayrı ayrı zemin etüt raporu hazırlanması gerekmektedir. 20.07.2015

W

SS

2.3.İKLİM YAPISI

Planlama alanı genel olarak Gaziantep kentinin iklim özelliklerini içermektedir. Gaziantep, Akdeniz ve karasal iklimin geçiş noktasındadır. İlin güney bölgeleri Akdeniz ikliminin etkisindedir. Genel olarak yazlar sıcak ve kurak, kışlar soğuk ve yağışlıdır. İl en fazla yağışı kış ve ilkbahar aylarında alır. Özellikle Haziran, Temmuz, Ağustos ve Eylül aylarında hava oldukça sıcak; Aralık, Ocak ve Şubat aylarında ise soğuktur.

Gaziantep	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Ortalama Sıcaklık (°C)	2,90	4,30	8,00	13,20	18,60	24,00	27,70	27,40	22,80	16,10	9,40	4,80
Ortalama En Yüksek Sıcaklık (°C)	7,40	9,30	13,70	19,50	25,40	31,10	35,00	35,10	31,00	24,10	16,10	9,60
Ortalama En Düşük Sıcaklık (°C)	-0,70	0,00	2,90	7,20	11,80	17,00	21,00	20,90	16,10	9,90	4,40	0,90
Ortalama Güneşlenme Süresi (saat)	3,70	4,50	5,60	7,10	8,70	10,70	11,10	10,30	9,00	7,20	5,50	3,60
Ortalama Yağışlı Gün Sayısı	13,20	11,90	11,90	9,90	7,00	2,00	0,50	0,40	1,40	6,00	8,20	11,90
Aylık Toplam Yağış Miktarı Ortalaması(kg/m ²)	101,70	82,30	71,80	52,60	30,90	6,70	2,70	1,90	5,70	36,00	62,10	95,70
En Yüksek Sıcaklık (°C)	19,00	24,30	28,10	34,00	37,80	39,60	44,00	42,80	40,80	36,40	27,30	24,40
En Düşük Sıcaklık (°C)	-17,50	-15,60	-11,00	-4,30	0,40	4,50	9,00	10,80	3,40	-3,90	-9,70	-15,00

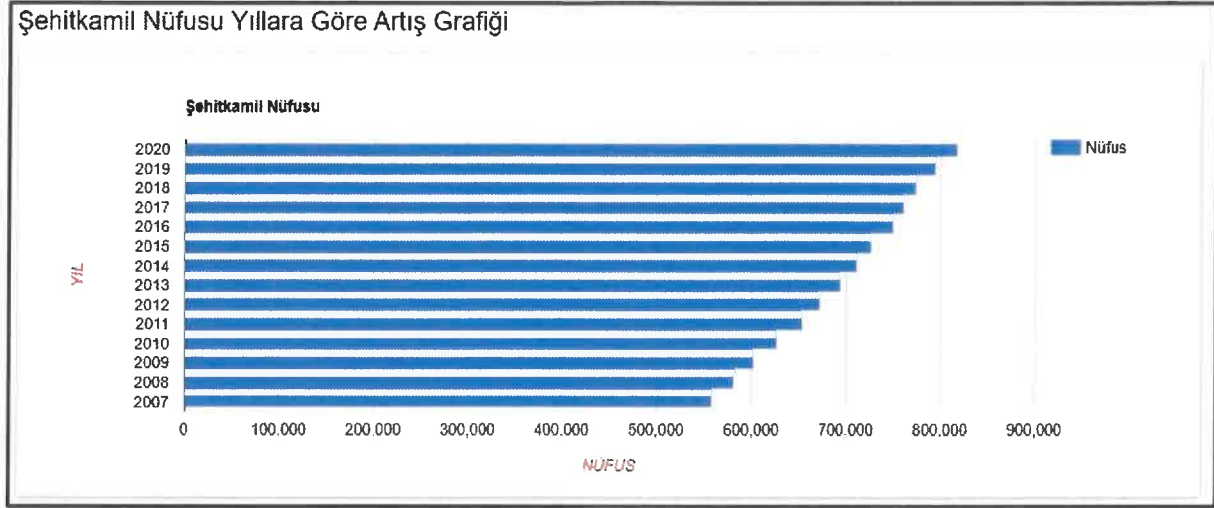
İy

88

2.4.NÜFUS

Nüfus bakımından en büyük ilçeleri sırasıyla Şahinbey, Şehitkâmil, Nizip ve İslahiye'dir. Planlama alanının idari olarak bağlı bulunduğu Şehitkâmil, nüfus artış hızı Gaziantep geneline göre yüksek olan ve yoğun göç alan bir ilçedir. 2007-2020 yılları arasına bakıldığında, sürekli artış göstermekle birlikte, 2000' li yıllarda göçün de etkisiyle artışın katlanarak devam ettiği görülmektedir.

Şehitkâmil Nüfusu Yıllara Göre Artış Grafiği

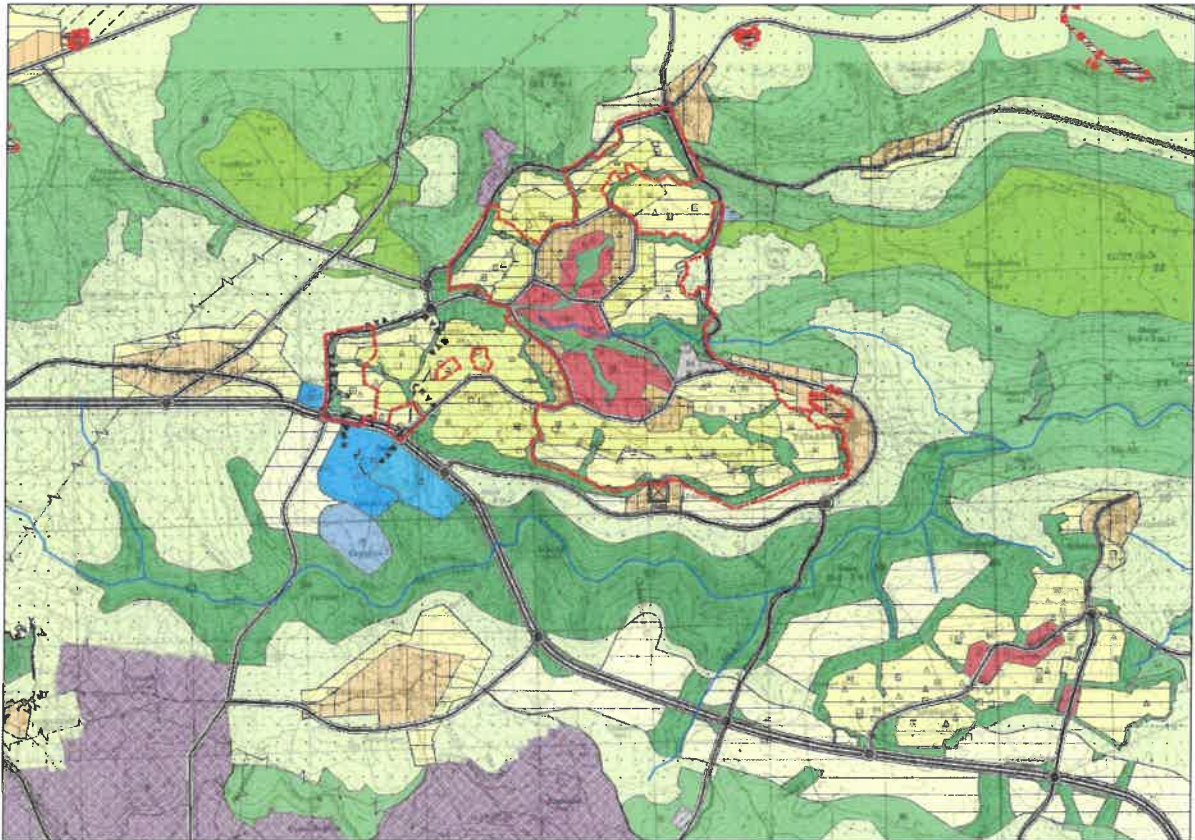

Şehitkâmil İlçesi Yıllara Göre Nüfus Grafiği

3.ALANIN PLANLAMA SÜRECİ

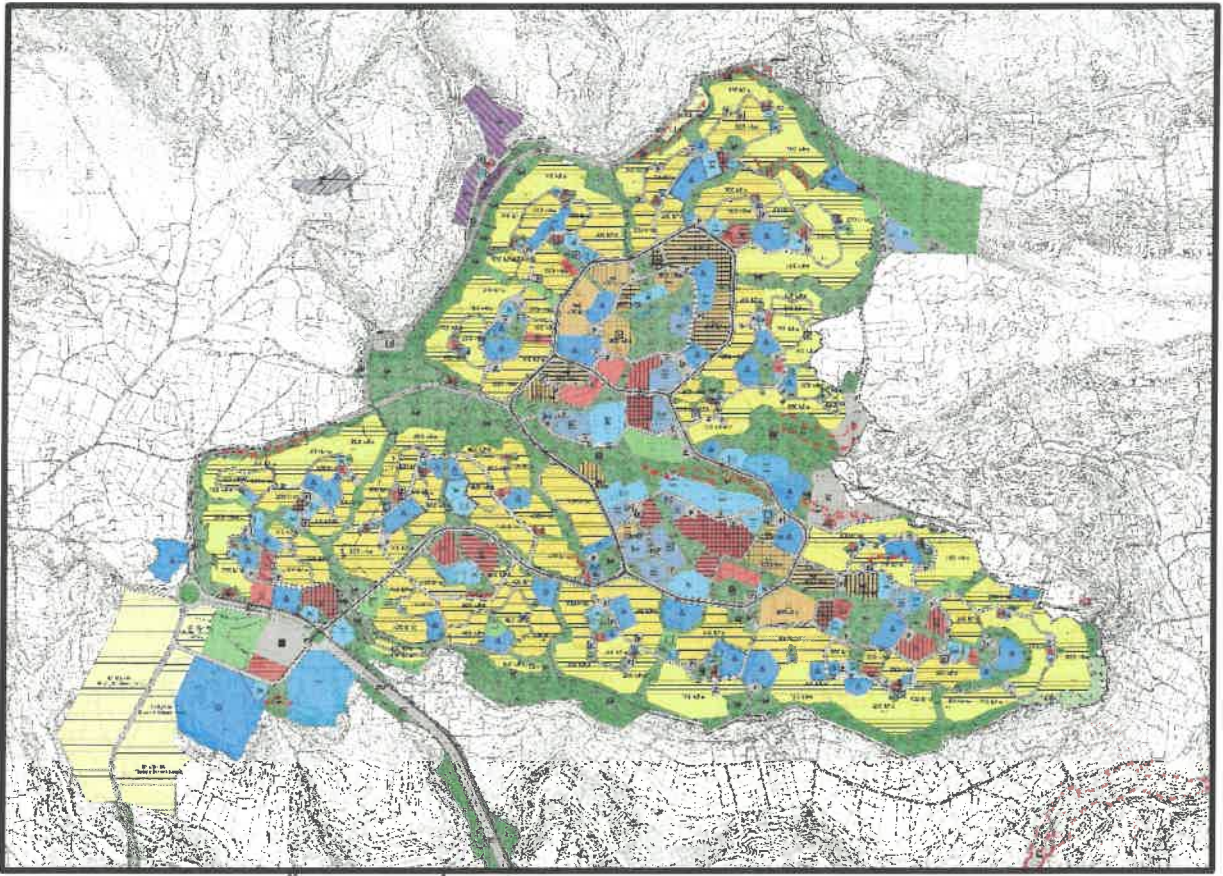
3.1.YÜRÜRLÜKTEKİ 1/25.000 VE 1/5000 ÖLÇEKLİ NAZIM İMAR PLANINDAKİ DURUMU

Planlama alanı 1/25.000 ve 1/5000 ölçekli nazım imar planlarında kentsel kullanım alanları, sosyal donatı alanları, açık ve yeşil alanlar olarak görülmektedir.

Harita 46: Mevcut 1/25000 Ölçekli Nazım İmar Planı

İmza

Harita 47: Mevcut 1/5000 Ölçekli Nazım İmar Planı

3.3.PLAN GEREKÇESİ VE PLAN KARARLARI

Yasal Dayanak

3194 sayılı İmar Kanunu'nun "*Planların hazırlanması ve yürürlüğe konulması*" başlıklı 8. maddesinin (b) fıkrasında imar planlarının; nazım imar planı ve uygulama imar planından meydana geldiği ifade edilerek mevcut ise bölge planı ve çevre düzeni plan kararlarına uygunluğu sağlanarak, belediye sınırları içinde kalan yerlerin nazım ve uygulama imar planlarının ilgili belediyelerce yapılıp/yaptırılarak Belediye Meclisince onaylanarak yürürlüğe gireceği hüküm altına alınmıştır. Aynı doğrultuda 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun "*Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları*" başlıklı 7. maddesinde de; çevre düzeni plânına uygun olmak kaydıyla, büyükşehir belediye sınırları içinde 1/5.000 ile 1/25.000 arasındaki her ölçekte nazım imar plânını yapmak, yaptırmak ve onaylayarak uygulamak; büyükşehir içindeki belediyelerin nazım plâna uygun olarak hazırlayacakları uygulama imar plânlarını, bu plânlarda yapılacak değişiklikleri, parselasyon plânlarını ve imar ıslah plânlarını aynen veya değiştirerek onaylamak ve uygulanmasını denetlemek; nazım imar plânının yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde uygulama imar plânlarını ve parselasyon plânlarını yapmayan ilçe belediyelerinin uygulama imar plânlarını ve parselasyon plânlarını yapmak veya yaptırmak görev ve yetkisi Büyükşehir Belediyelerine verilmiştir.

İM

8

Plan Gerekeçesi

Mekansal planlar arazi kullanım ve yapılaşma kararları getirerek, fiziki, doğal, tarihi ve kültürel değerleri korumak ve geliştirmek, koruma ve kullanma dengesini sağlamak, ölkö, bölge ve şehir düzeyinde sürdürülebilir kalkınmayı desteklemek, yaşam kalitesi yüksek, sağlıklı ve güvenli çevreler oluşturmak amacıyla hazırlanır.

Plan revizyonuna konu alanda kentsel mekanını yeniden kurgulayarak yapılaşmayı hızlandırmak, kentsel yaşamı aktif kılacak düzenlemelerle birlikte kent merkezindeki nüfus yoğunluğunu bölgeye çekebilmek, ulaşım örgüsünü yeniden değerlendirmek amacıyla plan revizyonu ihtiyacı doğmuştur. Bu nedenle Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliğinde geçen

“ İmar planı revizyonu ve ilaveleri başlıklı

MADDE 25 – (1) İmar planlarının ihtiyaca cevap vermediği veya uygulamasının mümkün olmadığı durumlar ile üst kademe plan kararlarına uygunluğunun sağlanması amacıyla planın tamamının veya plan ana kararlarını etkileyecek bir kısmının yenilenmesi için bu Yönetmelikte belirtilen ilke, esas ve standartlara uygun olarak imar planlarında revizyon yapılır.

(2) İmar planlarının ihtiyaca cevap vermediği durumlarda, mevcut plana bitişik ve mevcut planın genel arazi kullanım kararları ile süreklilik, bütünlük ve uyum sağlayacak biçimde, bu Yönetmelikte belirtilen ilke, esas ve standartlara uygun olarak ilave imar planı yapılabilir. “ maddelerine uygun nitelikte düzenlenerek kentsel kullanım alanları, sosyal donatı alanları, açık ve yeşil alanlar , imar yolları şeklinde revizyon nazım imar planı hazırlanmıştır.

Yapılan revizyon neticesinde bölgeye ilave olarak gelmesi muhtemelen projeksiyon nüfusu 45013 kişidir. 45013 kişiye karşılık toplam 316.111 m² eğitim tesis alanları (uygulama imar planında lise, ortaokul, ilkokul, anaokul şeklinde alt gruplara ayrılmıştır), 85876 m² sağlık tesisi alanı, 63972 m² ibadet alanı, sosyal ve kültürel tesis alanları 86130 m², açık ve yeşil alanlar 737642 m² şeklinde ayrılmıştır. Revizyona konu alanda kişi başına düşen standartlarda ise kişi başına 7.01 m² eğitim alanı , 1.91 m² sağlık alanı, 1.91 m² sosyal ve kültürel tesis alanı, 1.42 m² ibadet alanı, 16.43 m² açık ve yeşil alan düşmektedir. Revizyona konu alanda Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliğinde belirlenen standartların üstünde sosyal donatı alanları ayrılmıştır. Revizyona konu alan çevresindeki sosyal donatı alanlarına yönetmelikte belirtilen yürüme mesafelerine erişilebilir durumdadır.

W

SS

- **1/25000 Ölçekli Nazım İmar Planı Plan Açıklama Raporunda;**
- **7.2.2. Gelişme Konut Alanları**

Nazım imar planı sınırları içinde bulunan kentsel, kırsal ve yarı kırsal nitelikte konut gelişmesi için düzenlenmiş olan alanlar gelişme konut alanları başlığı altında ele alınarak tanımlanmıştır. Gelişme konut alanlarının düzenlemesi, yerleşmenin gelişme eğilimi, onaylı planlar, hakim rüzgar yönü, ulaşım akslarına ilişkin veriler ve çalışma alanı ile ilişkiler gözetilerek, mevcut konut alanları ile organik ilişkisi kurularak düzenlenmiştir. Gelişme konut alanları, ana ulaşım aksları, yeşil akslar ve farklı arazi kullanım türlerinin sınırları ile tanımlı biçimde ayrıştırılarak ve ölçek gereği gösterilemeyen sosyal ve teknik altyapı kullanımları ile ticaret vb. konut alanlarına hizmet eden diğer alansal kullanımlarını da içinde barındıracak biçimde tanımlanmıştır.

Herhangi bir alanın nazım imar planında gelişme konut alanı olarak tanımlanmış olması, bu alanın tümüyle gelişme konut adası olarak düzenleneceği anlamına gelmez. Ölçeğin gösterime izin verdiği sosyal ve teknik altyapı tesisleri dışında kalan diğer sosyal ve teknik altyapı tesisleri ile yollar, otoparklar, konut alanlarına hizmet veren diğer kullanımlar, 1/5000 ölçekli nazım imar planlarında ve 1/1000 ölçekli uygulama imar planlarında, ölçeğin gerektirdiği detayda bu alanlar içinde düzenlenecektir.

Nazım imar planında gelişme konut alanları kentsel yerleşmelerde Çok Yüksek, Yüksek, Orta, Düşük ve Seyrek yoğunlukta, 5 farklı grupta ayrıştırılarak planlanmıştır. Onaylı alt ölçekli imar planları bulunmayan kırsal yerleşmelerde ise yoğunluk gruplamasına gidilmemiş, yerleşmelerin gelişme konut alanları düşük yoğunlukta konut alanları olarak düzenlenmiştir.

Nazım İmar Planı içinde planlanmış gelişme konut alanlarında, alt ölçekli planların yapımı aşamasında dikkate alınacak brüt nüfus yoğunlukları, Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliği'ne uygun biçimde;

Çok Yüksek Yoğunlukta : 401 kişi/ha üstünde

Yüksek Yoğunlukta : 251-400 kişi/ha

Orta Yoğunlukta : 151-250 kişi/ha

Düşük Yoğunlukta : 51-150 kişi/ha

Seyrek Yoğunlukta : 50 kişi/ha altında şeklindedir.

129

88

7.3. ÇALIŞMA ALANLARI

7.3.2. Ticaret Alanları ve Alt Merkezler

Merkezi iş alanının dışında, Gaziantep'in farklı bölümlerinde konut ve çalışma alanlarına yönelik alt merkezler ile diğer ticaret alanları Nazım İmar Planında 3 farklı başlıkta ele alınarak düzenlenmiştir. Planda, Birinci Kademe Alt Merkezler (T-1 Ticaret Alanları), İkinci Kademe Alt Merkezler (T-2 Ticaret Alanları) ve Diğer Ticaret Alanları (T-3 Ticaret Alanları) olarak düzenlenmiştir. Alt merkez olarak tanımlanan ticaret alanlarının yanı sıra, zemin ticaret kullanımının yaygın olduğu, konut kullanımı ile birlikte ticaret kullanımının da bulunduğu bölgeler, Ticaret-Konut karma kullanım alanı olarak, ticaret kullanımları ile turizm kullanımlarının bir arada geliştirilmesi öngörülen alanlar ise Ticaret-Turizm karma kullanım alanları olarak planlanmıştır.

7.3.2.1. Ticaret Alanı (T1) “Birinci Kademe Alt Merkezler”

Nazım İmar Planı'nda, Gaziantep Merkezi İş Alanı olarak tanımlanan ticari merkezin bir alt kademesi olarak, birinci kademe alt merkez olarak tanımlanan alanlar aşağıda sayılmıştır.

Gaziantep Merkez Kent dışında kalan ilçelerin merkezi iş alanı olarak işlev üstlenmiş olan, kent merkezleri ile bu bölgeler ile bütünleşen, merkez çevresi ticaret kullanımlarının yaygınlaştığı alanlar.

Gaziantep Merkez Kent içinde, merkezi iş alanından kopuk, bulunduğu bölgenin/semtin merkezi olma niteliğine sahip alanlar. Bu alanlarda; yönetimle ilgili idari tesis alanları, iş hanı, çarşı, çok katlı mağaza, banka gibi ticaret ve finans tesis alanları, turizm tesis alanları, konut alanları, sosyal kültürel tesis alanları, ibadet yerleri, park ve benzeri yeşil alanlar, spor alanları, kamuya ve özel sektöre ait eğitim ve sağlık tesisleri alanları, kamuya ve özel sektöre ait teknik altyapı tesis alanları ile bu alanlara hizmet verecek benzeri alanlar yer alabilecektir. Nazım İmar Planının ölçeği gereği planda bu alanlardan ayrıştırılamayan, mevcut konut kullanımı bulunan alanlar ile ticaret-konut karma kullanımının bulunduğu alanlar alt ölçekli planlama çalışmalarında ayrıştırılacaktır. Diğer yandan bu alanlara yönelik hazırlanacak alt ölçekli planlarda, alan içinde var olan geleneksel kent merkezlerinin sahip olduğu doku özelliklerinin korunması sağlanacaktır.

Bu alanların bir bölümü, bu amaca uygun düzenlenmiş onaylı alt ölçekli planları bulunan alanlar olsa da, bir bölümünün alt ölçekli planları farklı kullanımlarda düzenlenmiş olan ve değişiklik gerektiren niteliktedir. Bu tür alanlarda, alt ölçekli planlarda yapılacak revizyonlarda Nazım İmar Planı kararlarına uygun düzenleme yapılacaktır. Bu alanlardaki yapılaşma koşulları alt ölçekli planlarda belirlenecektir.

7.3.2.2. Ticaret Alanı (T2) “İkinci Kademe Alt Merkezler”

Nazım imar planında ikinci kademe alt merkezler olarak tanımlanan alanlar planda T-2 Ticaret Alanı olarak tanımlanmıştır. Gaziantep il sınırları içinde ikinci kademe alt merkez niteliğine sahip alanlar aşağıda sayılmıştır.

NY

Plan sınırları içinde bulunan ve mahalleye dönüşmüş, alt ölçeklerde planlanmış belde ve köylerin imar planı ile ticaret alanı olarak düzenlenmiş yerleşme merkezleri ile bu merkezlerin genişleme alanları.

Gaziantep Merkez Kent içinde, konut alanlarında ve çalışma alanlarında mahalle ölçeğinde merkez niteliğine sahip alanlar. Bu alanlarda yönetimle ilgili idari tesis alanları, çarşı, mağaza, banka gibi ticaret ve finans tesis alanları, turizm tesis alanları, konut alanları, sosyal kültürel tesis alanları, ibadet yerleri, park ve benzeri yeşil alanlar, kamuya ve özel sektöre ait eğitim ve sağlık tesisleri alanları, kamuya ve özel sektöre ait teknik altyapı tesis alanları ile bu alanlara hizmet verecek benzeri alanlar yer alabilir. Nazım İmar Planının ölçeği gereği planda bu alanlardan ayrıştırılamayan, mevcut konut kullanımı bulunan alanlar ile ticaret-konut karma kullanımının bulunduğu alanlar alt ölçekli planlama çalışmalarında ayrıştırılacaktır. Diğer yandan bu alanlara yönelik hazırlanacak alt ölçekli planlarda, alan içinde var olan geleneksel yerleşme merkezlerinin sahip olduğu doku özelliklerinin korunması sağlanacaktır.

Bu alanların bir bölümü, bu amaca uygun düzenlenmiş onaylı alt ölçekli planları bulunan alanlar olsa da, bir bölümünün alt ölçekli planları farklı kullanımlarda düzenlenmiş olan ve değişiklik gerektiren niteliktedir. Bu tür alanlarda, alt ölçekli planlarda yapılacak revizyonlarda Nazım İmar Planı kararlarına uygun düzenleme yapılacaktır. Bu alanlardaki yapılaşma koşulları alt ölçekli planlarda belirlenecektir.

7.3.2.3. Ticaret Alanı (T3) “Diğer Ticaret Alanları”

Gaziantep Merkez Kentin yanı sıra, ilçe merkezleri ile bağlı mahallelerin merkezleri dışında kalan, bölge/semt ya da mahalle merkezi niteliği taşımayan, farklı ticaret kullanımalarının geliştirilmesi amacıyla düzenlenmiş alanlardır. Komşuluk ünitesi bazında oluşturulan ünite merkezi niteliğindeki ticaret alanları da bu grupta yer almaktadır. Bu alanlarda onaylı imar planı bulunan alanlarda yapılaşma yoğunluğunun korunması esastır. Bu alanlara yönelik detaylı kullanım kararları ve türel dağılıma ilişkin kurallar ile diğer yapılaşmaya ilişkin kurallar alt ölçekli planlarda belirlenecektir.

Bir bölümü planda gösterilen, bir bölümünün ise nazım imar planının ölçeği gereği gösterilmesi olanaklı olmayan komşuluk ünitesi düzeyinde oluşturulacak ünite merkezlerinin hazırlanacak alt ölçekli planlarda, yürüme mesafesi uzaklığında düzenlenmesi sağlanacaktır. Ticaret alanlarına ilişkin yapılaşma koşulları alt ölçekli planlarda belirlenecektir.

7.3.3. Ticaret-Konut Karma Kullanım Alanları

Tek başına konut olarak kullanılmamak koşuluyla, ticaret ve konut kullanımalarının birlikte yer aldığı alanlardır. Bu alanlar nazım imar planı içinde Gaziantep Merkez Kent içinde ve bazı ilçe merkezlerinde, konut alanları arasında, özellikle yol boyu zemin ticaret gelişmesi görülen bölgelerde ve gelecekte benzer biçimde gelişme öngörülen bölgelerde düzenlenmiştir. Bu alanlarda plandaki kullanım kararına bağlı olarak konut yapılması halinde yoldan cephe alan zemin veya bodrum katların ticaret veya hizmetler sektörünün kullanımında olması ve konut için ayrı bina girişi ve merdiveni bulunması şartı aranacaktır.

Bu alanlarda ayrıca plan kararı gerekmeden gerçek ve tüzel kişilere veya kamuya ait; yurt, kurs, dersane, ticari katlı otopark, sosyal ve kültürel tesisler yapılabilir. Ancak bu alanlarda katlı otopark, özel eğitim veya özel sağlık tesisi yapılabilmesi için uygulama imar planında bu amaçla değişiklik yapılması yapılarak karma kullanımdan çıkarılması gerekir.

7.3.6. Kamu Hizmet Alanları

Belediye hizmet alanı olarak ayrıştırılan alanlar dışında, diğer kamu kurumlarının hizmetleri için kullandığı/kullanacağı alanlardan, planın ölçeğinin gösterime elverdiği alanlar “Kamu Hizmet Alanı” olarak tanımlanmıştır. Bu alanlarda kamu kurum ve kuruluşlarına ait tesisler ile idari tesisler yapılabilecektir.

Alt ölçekli planı bulunan alanlarda var olan kamu hizmet alanlarından, bu planın ölçeğinin gösterime izin verdiği tesisler dışında kalan tesis alanlarının yerinde korunması esastır. Yapılacak alt ölçekli planlarda kamu hizmet alanlarının azaltılmasına yönelik düzenlemeye gidilmesi engellenecektir. Bu alanlara ilişkin yapılaşma koşulları uygulama imar planlarında belirlenecektir.

7.3.8. Akaryakıt ve Servis İstasyonu Alanları

İmar planlarında akaryakıt istasyonu olarak belirlenen alanlarda; istasyonlar arası mesafe ve diğer kriterlerle ilgili mevzuata uyulması şartıyla, bünyelerinde kullanıcıların asgari ihtiyaçlarını karşılayacak oto-market, çay ocağı, büfe, oto elektrik, lastikçi, yıkama yağlama gibi fonksiyonlar ile elektrikli araç şarj yerlerinin de bulunabileceği, akaryakıt ve servis istasyonları, CNG otogaz istasyonları, LPG otogaz istasyonları, hidrojen üretim ve dolum istasyonları yapılacaktır.

Bu planda gösterimi yapılan akaryakıt ve servis istasyonlarının yanı sıra, kentsel alanlar dışında yeni tesis kurulmak istenmesi durumunda; büyüklüğü 5000 m²'yi geçmeyen ve bu planda koruma kararı getirilmemiş alanlarda, ilgili tüm kurum ve kuruluş görüşleri ve izinleri alınarak, 1/25.000 ölçekli nazım imar planı değişikliği yapılmaksızın, 1/5000 ölçekli nazım ve 1/1000 ölçekli uygulama imar planları yapılabilecektir.

Onaylı imar planı bulunan akaryakıt ve servis istasyonu alanlarında onaylı plan koşulları geçerlidir. Ancak bu plan kararlarına göre onaylanacak yeni imar planlarında emsal 0.50 ile sınırlandırılacaktır. Diğer yapılaşma koşulları alt ölçekli planlarda belirlenecektir.

7.5. SOSYAL ALTYAPI ALANLARI

7.5.1. Eğitim Alanları

Nazım imar planında gösterilen eğitim tesisleri; uygulama imar planlarında anaokulu, ilkökul, ortaokul, lise, mesleki ve teknik öğretim kurumları ve halk eğitim merkezi olarak ayrıştırılarak tanımlanacak, kamusal ve özel eğitim tesislerinin yapılabileceği alanlardır.

7.5.3. Sağlık Alanları

Nazım imar planında sağlık alanı olarak tanımlanan alanlar, bölgesel, ulusal, uluslararası ölçekte hizmet verecek hastaneler, tıp fakülteleri, araştırma geliştirme birimleri ve hastane dışı sağlık hizmetleri veren tesislerin yer aldığı büyük alanlar ile aile sağlık merkezi, özel hastane gibi sağlık tesislerinin yapılabileceği alanlar olarak planlanmıştır.

14

BS

7.5.4. Kültürel Tesis Alanları

Nazım imar planında, ölçeğin elverdiği ölçüde gösterimi gerçekleştirilmiş olan kültürel tesis alanlarında; toplumun kültürel faaliyetlerine yönelik hizmet vermek üzere kütüphane, halk eğitim merkezi, sergi salonu, sanat galerisi, müze, konser, konferans, kongre salonları, sinema, tiyatro ve opera gibi tesisler yapılabilecektir. Bu alanlarda 1/5000 ölçekli nazım imar planı ve 1/1000 ölçekli uygulama imar planı onaylanmadan uygulama yapılamaz. Yapılaşma koşulları alt ölçekli planlama çalışmalarında belirlenecek, hazırlanacak alt ölçekli planlarda, planlanan alanda yaşayacak nüfusun ihtiyacı olan kültürel tesislerin, yeterli alan büyüklüğüne sahip, yeterli tür, yeterli sayı ve büyüklükte düzenlenmesi sağlanacaktır.

7.5.5. Sosyal Tesis Alanları

Kültürel tesislerde var olan çeşitlilik, belirli bir oranda Gaziantep kentinde sosyal tesislere de yansımıştır. Kentte sosyal yaşamın niteliğini arttıran sosyal tesislerin sayısı her geçen gün artmaktadır. Bu kapsamda nazım imar planı sınırları içinde bulunan tüm kentsel yerleşmelerde mevcut kurs, kreş, yurt, çocuk yuvası, yetiştirme yurdu, yaşlı ve engelli bakımevi, rehabilitasyon merkezi, toplum merkezi, şefkat evleri gibi tesislerin sayısının artırılması, çeşitlendirilmesi ve kent içi dağılımlarının yaygınlaştırılması ve toplumun tüm kesimleri için erişilebilir hale getirilmesi amaçlanmaktadır.

Nazım imar planında düzenlenen sosyal tesis alanlarında 1/5000 ölçekli nazım imar planı ve 1/1000 ölçekli uygulama imar planı onaylanmadan uygulama yapılmayacak, bu alanlara ilişkin yapılaşma koşulları alt ölçekli planlama çalışmalarında belirlenecektir. 1/25.000 ölçekli Nazım İmar Planı sonrasında hazırlanacak alt ölçekli planlarda, planlanan kentsel alanlarda (yaşama ve çalışma alanları bütününde) alanda yaşayacak/çalışacak nüfusun ihtiyacı olan sosyal tesislerin, yeterli alan büyüklüğüne sahip, yeterli tür, yeterli sayı ve büyüklükte düzenlenmesi sağlanacaktır.

7.5.6. İbadet Alanları

İbadet etmek ve dini hizmetlerden faydalanmak amacıyla insanların toplandığı, dinî tesis ve külliyesinin, dinî tesisin mimarisi ile uyumlu olmak koşuluyla dinî tesise ait; lojman, kütüphane, aşevi, dinlenme salonu, yurt ve kurs yapısı ile gasilhane, şadırvan ve hela gibi müstemilatların, açık veya zemin altında kapalı otoparkın da yapılabildiği alanlardır.

Alt ölçekli planı bulunan tesisler korunacak, yeni planlanacak alanlarda ise mevzuatta var olan standartlara uygun düzenleme yapılacaktır.

İbadet alanlarında 1/5000 ölçekli nazım imar planı ve 1/1000 ölçekli uygulama imar planı onaylanmadan uygulama yapılamaz. Yapılaşma koşulları alt ölçekli planlama çalışmalarında belirlenecektir.

• 7.6. AÇIK VE YEŞİL ALANLAR

7.6.1. Park ve Yeşil Alanlar

Gaziantep il sınırları içinde, kentsel yerleşim alanlarında ve bu yerleşmelerin çevresinde yaşayanların dinlenme, gezinti, eğlenme, oyun ve spor alanı gereksinimlerini karşılamaya yönelik düzenlenen aktif yeşil alanlarda bölge parkları, temalı parklar, botanik bahçeleri (Arboretum), doğal yaşam parkları, oyun alanları, açık ve kapalı spor alanları, rekreasyon alanları, piknik alanları düzenlenebilecektir. Planda, ölçeğin elverdiği büyüklükteki alanların gösterimi gerçekleştirilirken, bu planda gösterilemeyenler ile birlikte, alt ölçekte imar planı bulunan veya planlanacak olan yeşil alanlar, konut alanları içinde ihtiyaçlar ve yürüme mesafeleri dikkate alınarak düzenlenecektir.

LM

25

7.6.3. Spor Alanları

Gaziantep kentinde var olan planlı spor tesis alanlarından da nazım imar planı ölçeğinin gösterime elverdiği alanlar planda kentsel ve bölgesel spor tesisleri alanı olarak gösterilmiştir. Bir bölümü kullanımda olan, bir bölümü ise yalnızca plan kararı niteliği taşıyan bu alanlarda kentin ihtiyacına yönelik su sporları, futbol, basketbol, voleybol, tenis, yüzme, atletizm, buz pateni, atlı spor, golf alanları vb gibi her türlü açık ve kapalı spor tesisleri yer alabilecektir.

Hazırlanan plan kamu yararı gözetilerek, 3194 Sayılı İmar Kanunu, Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği ve 1/25.000 ölçekli nazım imar planı plan kararlarına uygun olarak hazırlanmıştır. Ayrıca donatı alanlarının erişim mesafesi Mekânsal Planlar yapım Yönetmeliği' nin 4. bölümünde "Mekânsal Planların Yapımına Dair Esaslar" ın Yürüme Mesafeleri başlıklı 12. Maddesinde yer alan mesafeler göz önünde bulundurularak planlanmıştır.

Yürüme mesafeleri

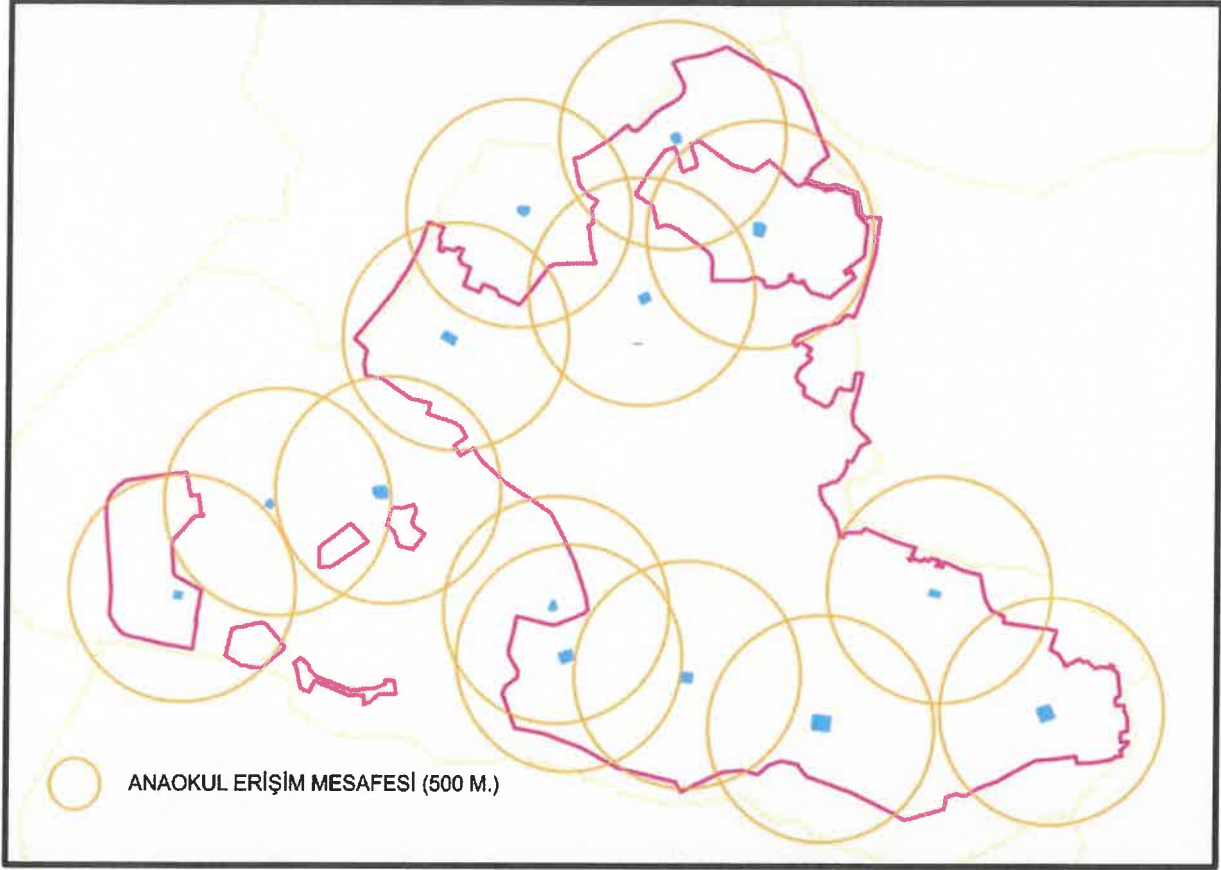
MADDE 12 – (1) İmar planlarında yürüme mesafeleri; eğitim, sağlık ile yeşil alanların hizmet etki alanındaki nüfusun erişme mesafesi topoğrafya, yapılaşma, yoğunluk, mevcut doku, doğal ve yapay eşikler dikkate alınarak planlanır. Bu fıkra da belirtilen hususlar uygun olması halinde ikinci ve üçüncü fıkralardaki asgari yürüme mesafelerine uyulur.

(2) İmar planlarında; çocuk bahçesi, oyun alanı, açık semt spor alanı, aile sağlık merkezi, kreş, anaokulu ve ilkokul fonksiyonları takriben 500 metre, ortaokullar takriben 1.000 metre, liseler ise takriben 2.500 metre mesafe dikkate alınarak yaya olarak ulaşılması gereken hizmet etki alanında planlanabilir.

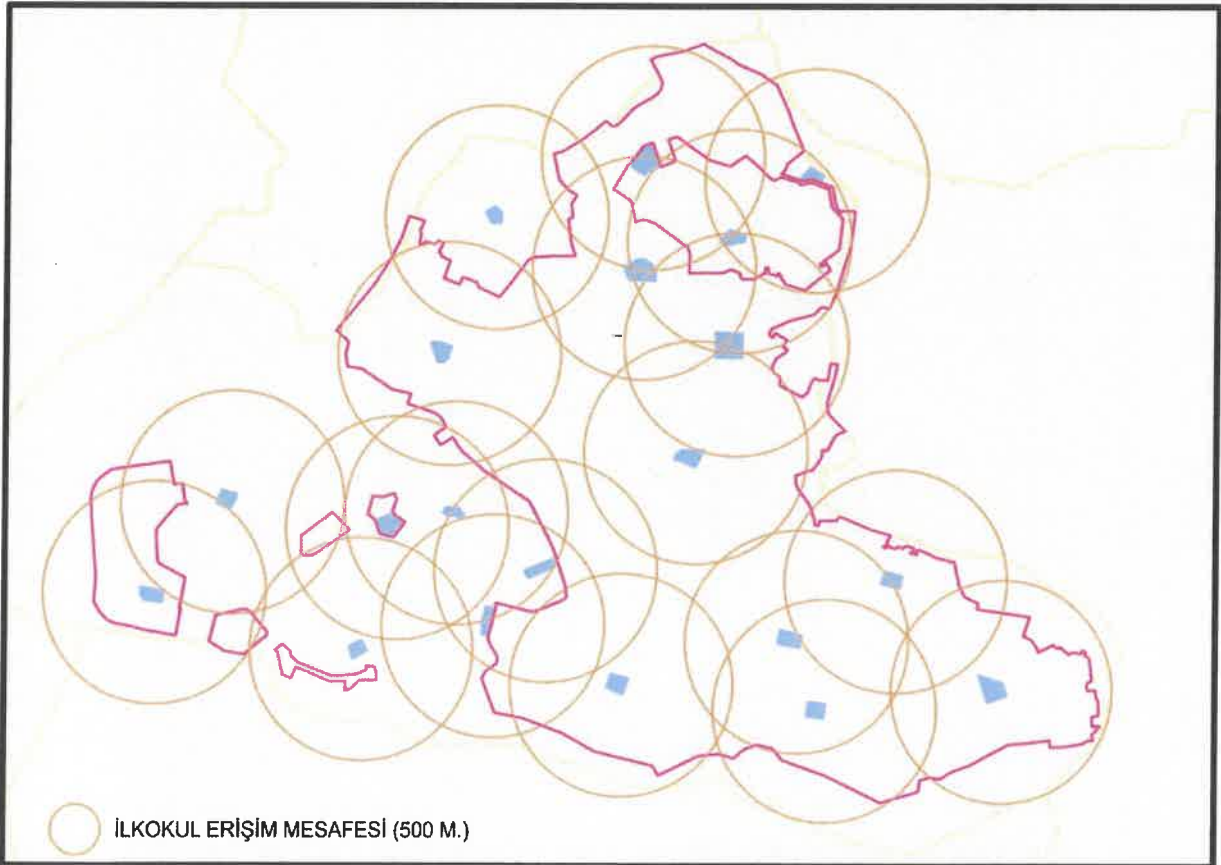
(3) Ayrıca imar planlarında; dini tesislerden küçük cami takriben 250 metre, orta (semt) cami takriben 400 metre mesafe dikkate alınarak yaya olarak ulaşılması gereken hizmet etki alanında planlanabilir. Mescitler ise yerleşik veya hareketli nüfusa göre takriben 150 metre hizmet etki alanında yapılabilir.

(4) Brüt nüfus yoğunluğu 100 kişi/ha ve daha az olan yerleşim bölgelerinde, dağınık kırsal nitelikli yerleşmelerde veya yerleşik alanlarda uygun büyüklük ve nitelikte alan bulunamaması halinde veya bu fonksiyonlara ulaşımı zorlaştıran doğal ya da yapay eşikler olması nedeniyle yürüme mesafeleri artırılabilir.

Planlama Bölgesi Donatı Alanlarına Erişilebilirliği

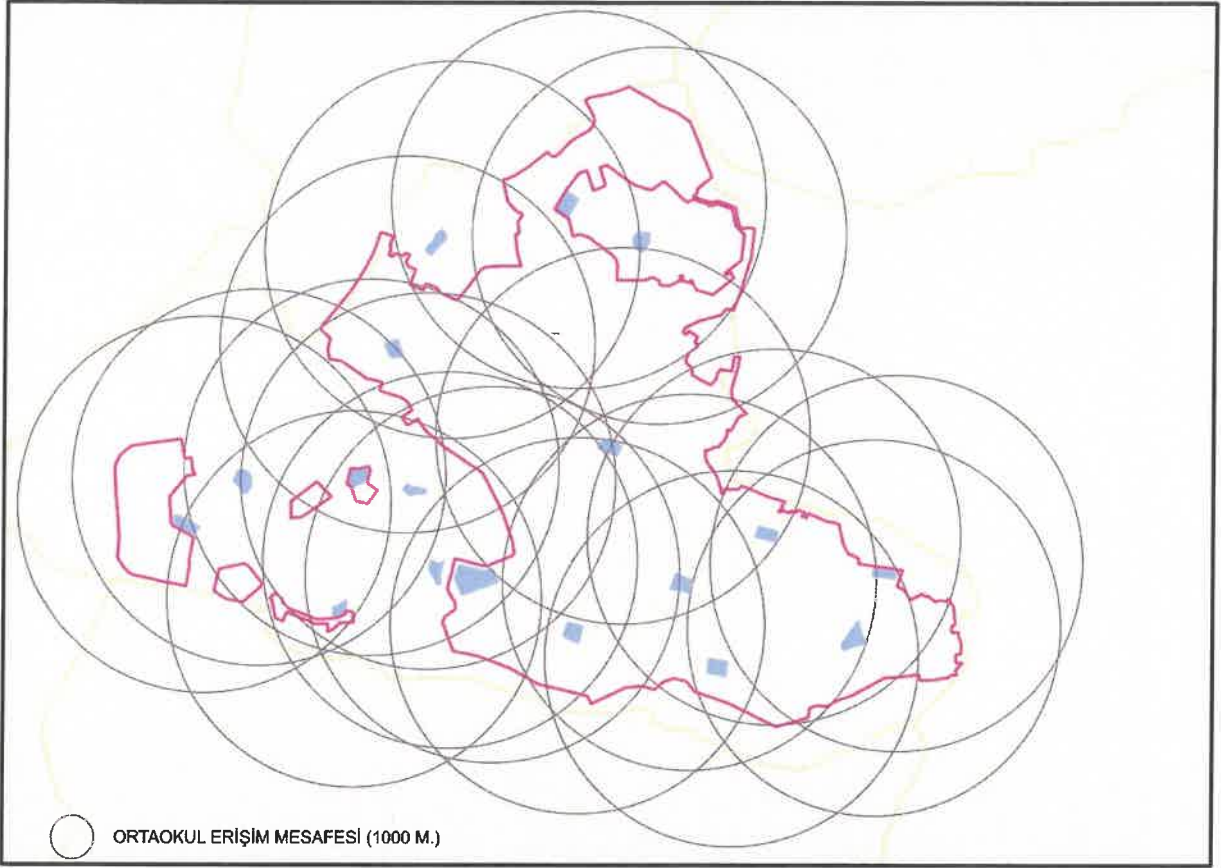
Revizyona konu alan çevresindeki anaokulu alanlarına erişilebilir mesafededir.

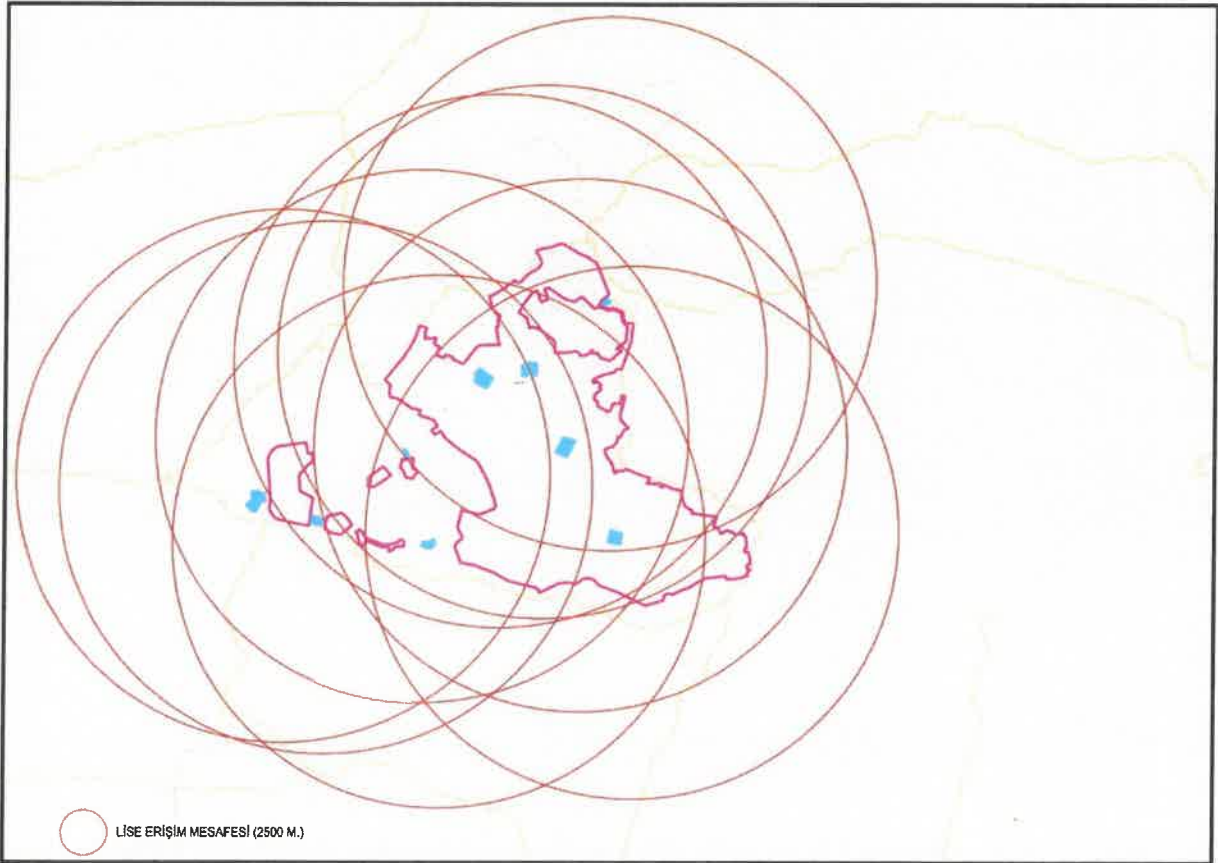
Revizyona konu alan çevresindeki ilkokul alanlarına erişilebilir mesafededir.

iy

85

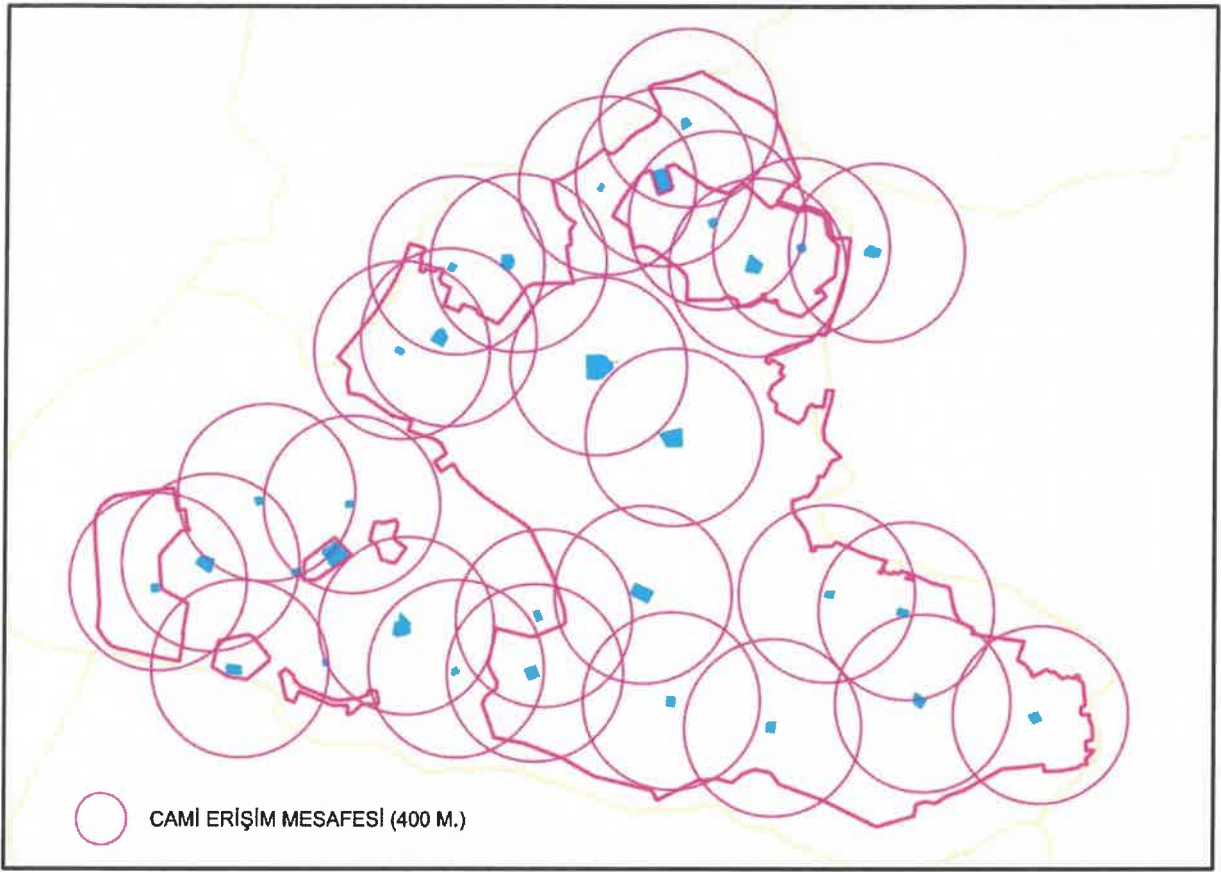
Revizyona konu alan çevresindeki ortaokul alanlarına erişilebilir mesafededir.

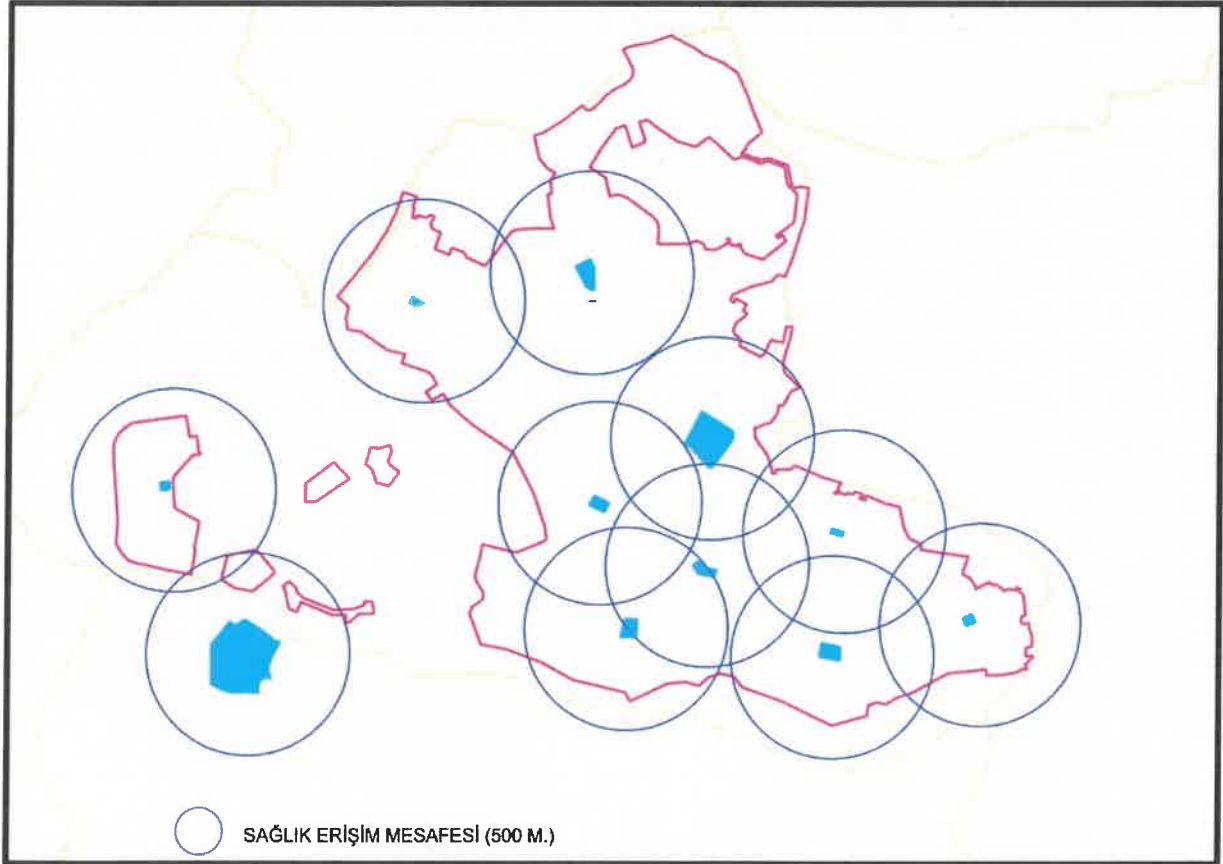
Revizyona konu alan çevresindeki lise alanlarına erişilebilir mesafededir.

13

25

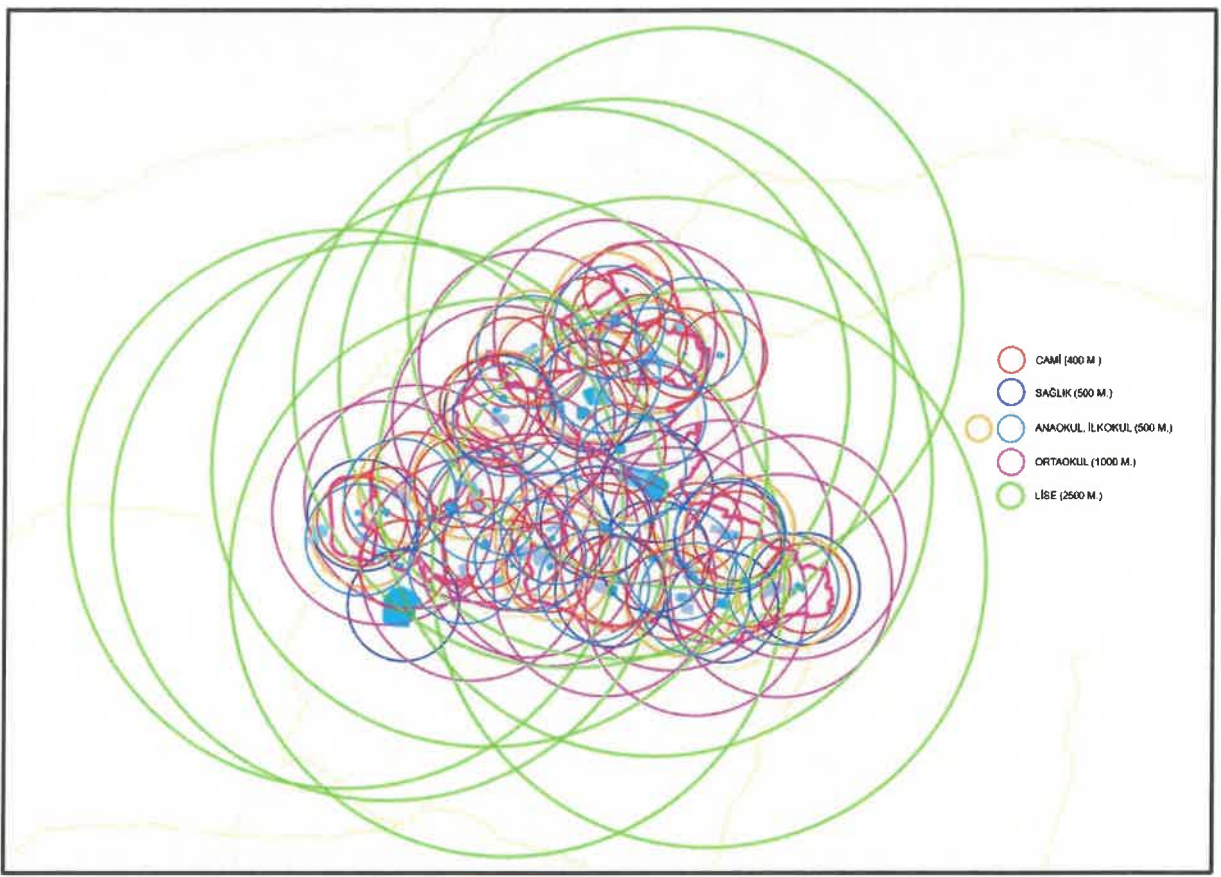
Revizyona konu alan çevresindeki cami alanlarına erişilebilir mesafededir.

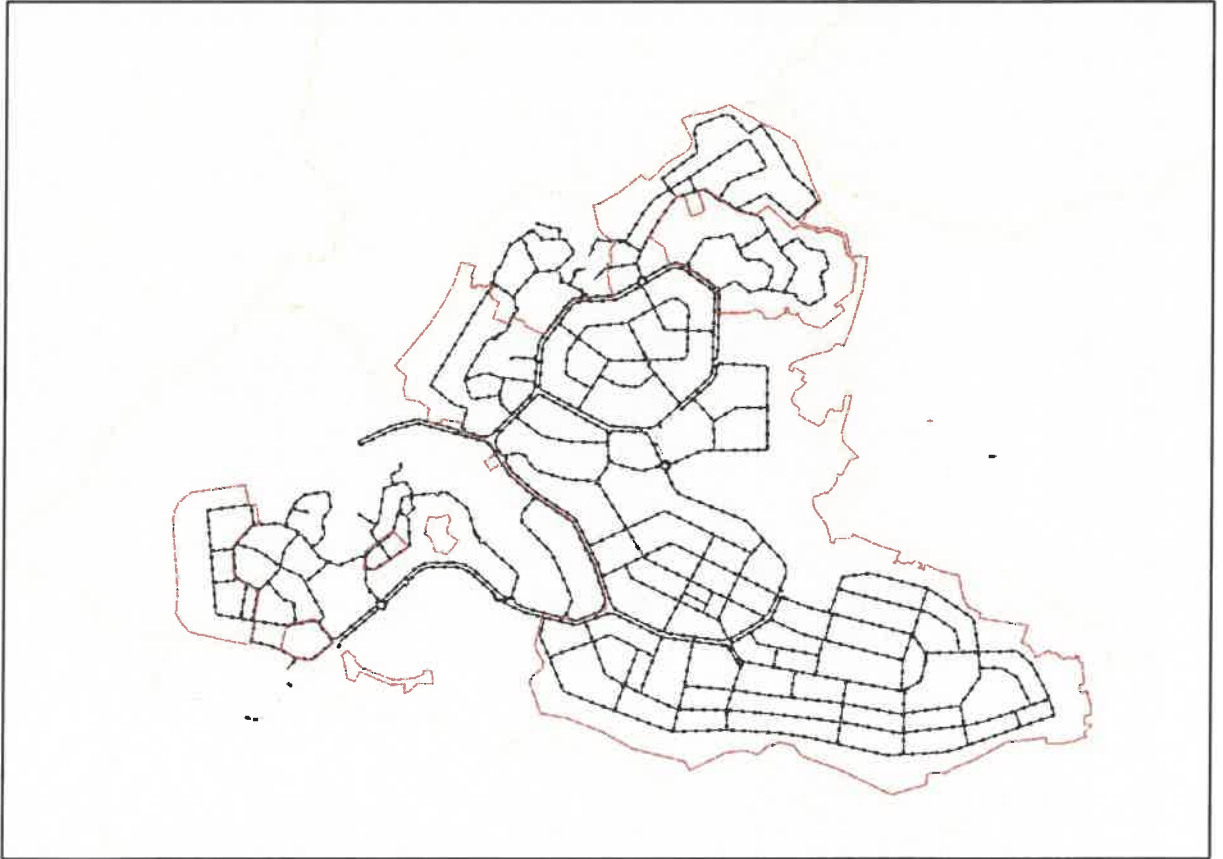
Revizyona konu alan çevresindeki sağlık alanlarına erişilebilir mesafededir.

İM

85

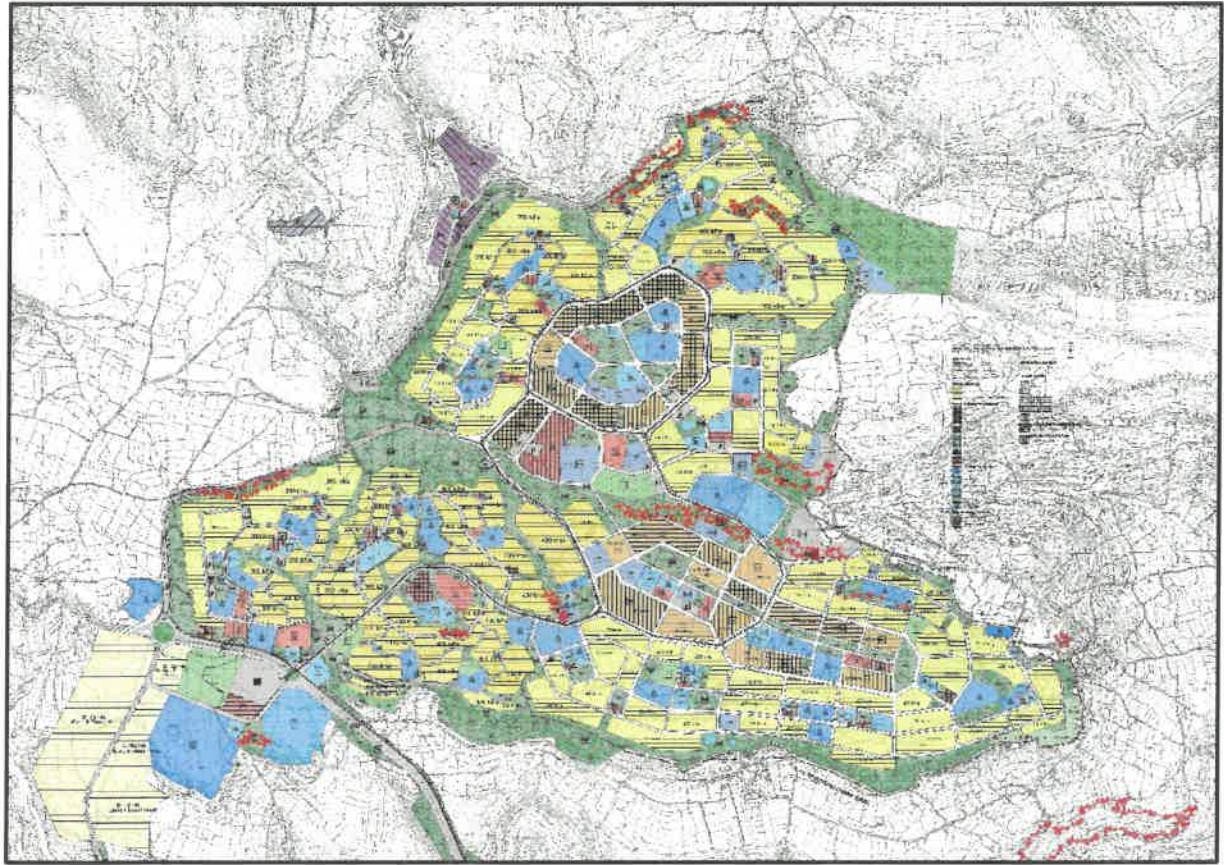
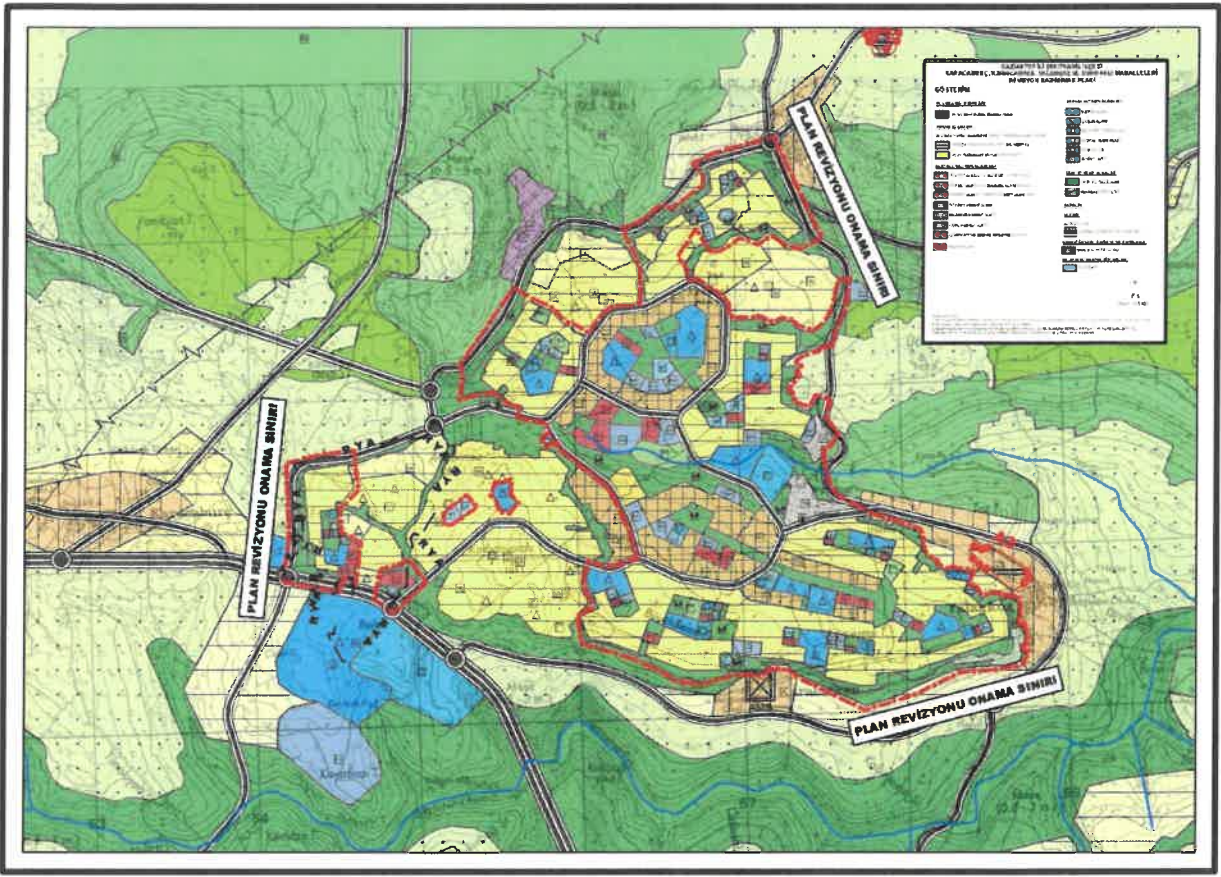
Revizyona konu alan çevresindeki donatı alanlarına erişimi şekildeki gibidir.

Revizyona konu alan bisiklet güzergahı yukarıdaki gibidir.

İYİ

25

14

88

3.4.PLAN NOTLARI

1/25.000 ÖLÇEKLİ NAZIM İMAR PLAN REVİZYONU PLAN NOTLARI

- 1) GAZİANTEP 2040 1/25.000 ÖLÇEKLİ NAZIM İMAR PLANI PLAN UYGULAMA HÜKÜMLERİ GEÇERLİDİR.
- 2) BU PLAN, PLAN AÇIKLAMA RAPORU İLE BİR BÜTÜNDÜR.
- 3) BELİRTİLMİYEN HUSUSLARDA 3194 SAYILI İMAR KANUNU İLE BU KANUNA GÖRE ÇIKARILAN YÖNETMELİK VE GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ İMAR YÖNETMELİĞİ HÜKÜMLERİNE UYULACAKTIR.

1/5000 ÖLÇEKLİ NAZIM İMAR PLAN REVİZYONU PLAN NOTLARI

- 1-) 1/5000 ÖLÇEKLİ NAZIM İMAR PLANINDA ÇEŞİTLİ ARAZİ KULLANIM VE YERLEŞME ALANLARINA AİT SINIRLAR ŞEMATİK OLARAK GÖSTERİLDİĞİNDEN, BU PLAN ÜZERİNDEN PLAN ÖLÇEĞİ İLE ÖLÇÜ ALINAMAZ VE YER TESPİTİ YAPILAMAZ.
- 2-) PLANLAMA ALANINDA 1/1000 ÖLÇEKLİ UYGULAMA İMAR PLANINA DAYALI PARSELASYON PLANI ONANMADAN UYGULAMA YAPILMAZ.
- 3-) BU PLAN, PLAN AÇIKLAMA RAPORU İLE BİR BÜTÜNDÜR.
- 4-) PLAN ÜZERİNDE BELİRTİLMİYEN HUSUSLARDA 3194 SAYILI İMAR KANUNU İLE BU KANUNA GÖRE ÇIKARILAN YÖNETMELİK HÜKÜMLERİ VE GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ İMAR YÖNETMELİĞİ HÜKÜMLERİ GEÇERLİDİR.

İsmail YETMEZ

Şehir Plancısı

Bülent ÇEKİLMEZ

Şehir Plancısı